



# Butlletí del Consell General

---

*Núm. 32/2006*

*Casa de la Vall, 17 de juliol del 2006*

---

## SUMARI

---

### 2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

#### 2.1 Projectes de llei

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de modificació de la Llei 10/2003 de les finances comunals, del 27 de juny**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 3*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de creació de la Comissió Nacional de les Malalties Professionals**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 5*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei del Cos Penitenciari**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 6*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de la comptabilitat dels empresaris**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 26*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 33*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de suspensió cautelar i temporal d'atorgament de tot tipus de contractes d'aprofitament compartit i per torn de béns immobles**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 52*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 53*

### 3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

#### 3.2.1 Projectes de llei qualificada

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada 11/2003 de modificació de l'article 7 de la Llei**

**qualificada de transferències als comuns, del 27 de juny, i obertura del termini de presentació d'esmenes.** *pàg. 56*

## 2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

### 2.1 Projectes de llei

#### Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 27 de juny, sota el títol **Projecte de llei de modificació de la Llei 10/2003 de les finances comunals, del 27 de juny** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

### Projecte de llei de modificació de la Llei 10/2003 de les finances comunals, del 27 de juny

#### Exposició de motius

La Llei 10/2003 de les finances comunals, del 27 de juny, tal com es manifestava en l'exposició de motius, era la culminació del desenvolupament de l'autogovern comunal en matèria tributària i de gestió financera establert en la Constitució i en la Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns.

L'objectiu de la Llei 10/2003 era establir un marc suficient que permetés als comuns desenvolupar les seves competències tributàries i financeres, tenint en compte la Llei de bases de l'ordenament tributari i la Llei general de les finances públiques.

Aquesta Llei de modificació és fruit de l'experiència en l'aplicació de la Llei de finances comunals, en què s'ha vist la conveniència de modificar-la de forma puntual per tal de poder servir millor als objectius pels quals va ser aprovada.

Aprofundir en el desenvolupament de l'autogovern comunal en matèria tributària és també la raó última

de les modificacions contingudes en aquesta Llei. Així, s'estableix una quota mínima en l'impost de radicació d'activitats comercials, es preveu la possibilitat d'emissió de deute públic comunal, es millora la definició del límit d'endeutament tenint en compte la capacitat de generació de fons de les empreses participades, i es crea l'impost sobre la construcció.

Aquesta Llei consta de set articles i una disposició final.

#### Article 1

Es modifica la redacció de l'apartat 7 de l'article 32 de la Llei de finances comunals, del 27 de juny del 2003, que queda redactat de la manera següent:

7. Quota tributària: La quota tributària de l'impost de radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals resulta d'aplicar a la base de tributació el tipus de gravamen.

No obstant l'establert en el paràgraf anterior, s'estableix una quota tributària mínima aplicant el tipus de gravamen que correspongui al resultat de multiplicar l'índex de localització per 20 metres quadrats.

#### Article 2

Es modifica la redacció de l'apartat 5 de l'article 43 de la Llei de finances comunals, del 27 de juny del 2003, que queda redactat de la manera següent:

5. L'endeutament comunal comprèn:

- a) Contractació de préstecs i línies de crèdit i operacions financeres amb bancs i caixes d'estalvis radicades al Principat d'Andorra o bé a l'estranger.
- b) Operacions de tresoreria.
- c) Lliurament de lletres de canvi, pagarés o documents similars.
- d) Concessió d'aval i garanties.
- e) Conversió o substitució, total o parcial, d'operacions preexistents.
- f) Emprèstit, mitjançant l'emissió de deute públic. A aquest efecte, es contractarà amb una companyia de prestigi la qualificació del dit emprèstit i es mantindrà aquesta qualificació al llarg de la vida de l'emprèstit.

#### Article 3

Es modifica la redacció de l'article 43 de la Llei de finances comunals, del 27 de juny del 2003, suprimint-ne l'apartat 6.

**Article 4**

Es modifica la redacció de l'apartat 1 de l'article 47 de la Llei de finances comunals, del 27 de juny del 2003, que queda redactat de la manera següent:

1. L'import total de les operacions d'endeutament referides a l'article 43 no pot excedir el 200% dels ingressos totals liquidats en el pressupost de l'Administració comunal de l'any natural immediatament anterior al de formalització de l'operació, excloent-ne el mateix endeutament i els ingressos procedents del patrimoni. Als efectes d'aquest apartat, es deduirà de l'endeutament de cada empresa participada la seva generació de fons, és a dir, la part del benefici abans de l'amortització que correspon a la participació de l'Administració comunal.

**Article 5**

Es modifica la redacció de l'article 11 de la Llei de finances comunals, del 27 de juny del 2003, afegint-hi l'apartat f), que queda redactat de la manera següent:

f) Amb caràcter general, els ingressos tributaris dels comuns i els derivats de l'explotació del seu patrimoni haurien de ser suficients per cobrir les despeses de funcionament, és a dir, les despeses altres que les destinades a les inversions reals i les destinades a la cancel·lació dels deutes.

**Article 6**

Es modifica la redacció de l'article 28 de la Llei de finances comunals, del 27 de juny del 2003, que queda redactat de la manera següent:

**Article 28****Definició i tipus**

Els impostos comunals són els que tenen potestat per regular d'acord amb la Llei qualificada de delimitació de competències, i són els següents:

- a) L'impost tradicional del foc i lloc
- b) L'impost sobre la propietat immobiliària
- c) L'impost sobre els rendiments arrendataris
- d) L'impost de radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals
- e) L'impost sobre la construcció

**Article 7**

Es modifica la redacció de la Llei de finances comunals, del 27 de juny del 2003, amb la inserció del següent article com a article 33. Els articles 33 i següents es renumeren de forma consecutiva.

**Article 33****Impost sobre la construcció**

1. Definició: L'impost sobre la construcció és un tribut de naturalesa directa que grava la realització de qualsevol construcció, obra o instal·lació en el territori d'una parròquia.

2. Fet generador: El fet generador és la realització en el territori d'una parròquia de qualsevol construcció, obra o instal·lació que exigeixi l'obtenció prèvia de la llicència corresponent.

3. Exempcions: Gaudeixen d'exempció d'aquest impost els copríneps com a caps d'Estat, el Consell General, el Govern, els comuns i els quarts.

Gaudeixen també d'exempció d'aquest impost les construccions, les obres i les instal·lacions destinades a activitats agrícoles i ramaderes.

Els comuns, mitjançant ordinació, poden eximir del pagament de l'impost les reformes realitzades pel propietari d'un habitatge sempre que aquest propietari hi resideixi de manera efectiva i permanent.

4. Obligat tributari: És obligat tributari el propietari de l'immoble o instal·lació, o el titular del dret real d'ús.

5. Base de tributació: La base de tributació es determina en funció dels metres quadrats de superfície del bé immoble o instal·lació, ponderats per l'índex de localització.

En el cas que la construcció, l'obra o la instal·lació es destini totalment al lloguer, la part de la base de tributació destinada a lloguer es multiplicarà per un índex d'utilització. A aquest efecte, els comuns establiran una escala d'índex d'utilització, que se situarà entre 0,2 i 1.

Cada comú establirà, a través de la seva ordinació, els efectes del canvi d'ús amb les penalitzacions i mesures necessàries.

6. Tipus de gravamen: El tipus de gravamen aplicable està comprès entre 50 i 200 euros per metre quadrat construït o afectat per l'obra. El tipus de gravamen s'establirà en funció del tipus de llicència d'obra.

La Llei de pressupost podrà actualitzar aquests límits d'acord amb l'IPC.

7. Quota tributària: La quota tributària resulta d'aplicar a la base de tributació el tipus de gravamen.

8. Període impositiu i meritament: L'impost es merita en el moment d'obtenir la llicència corresponent.

9. Gestió i liquidació: La gestió i liquidació d'aquest impost corresponen al comú, que les determina per ordinació, seguint les disposicions d'aquesta Llei. Els obligats tributaris han de determinar i ingressar el

deute tributari en el lloc, la forma, els terminis i segons els models que estableix cada comú.

### **Disposició final**

Aquesta Llei entra en vigor el dia següent de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

### **Edicte**

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 28 de juny, sota el títol **Projecte de llei de creació de la Comissió nacional de les malalties professionals** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## **Projecte de llei de creació de la Comissió Nacional de les Malalties Professionals**

### **Exposició de motius**

La normativa vigent en matèria de protecció social posa en evidència una clara llacuna pel que fa al concepte de malaltia professional.

La determinació del que constitueix una malaltia com a conseqüència del treball realitzat requereix una anàlisi experta, que ha d'objectivar les activitats que poden ser susceptibles de risc, les circumstàncies en què es produeix, i l'acció d'elements o substàncies que condueixen a contreure una malaltia professional.

El propòsit d'aquesta Llei, en absència d'una normativa marc que reguli el règim andorrà de seguretat i d'atenció social en la seva globalitat, és definir el concepte de malaltia professional, i amb aquesta finalitat, procedir a la creació d'una Comissió Nacional per a la determinació d'aquest tipus de malalties.

Actualment, l'ordenament jurídic del Principat d'Andorra no té establerta cap llista de malalties professionals. La creació d'una Comissió Nacional que les determini possibilitarà l'establiment d'una llista elaborada amb vocació mèdica, d'aprofitament estadístic i de prevenció.

La Llei, doncs, omple un buit legislatiu significatiu en l'àmbit mèdic i laboral, i crea el mecanisme que farà possible la determinació de la llista de malalties professionals. L'establiment del concepte de malaltia professional pot tenir un efecte positiu en la prevenció d'aquestes situacions, ja que amb el tractament estadístic adequat es podran obtenir dades molt útils sobre la seva incidència.

La finalitat és que, un cop la normativa marc que reguli el règim andorrà de seguretat i d'atenció social en la seva globalitat s'hagi promulgat, les situacions relacionades amb les malalties professionals es puguin tractar d'una manera immediatament operativa i eficaç.

Per fer possible aquests objectius, la Llei crea la Comissió Nacional de les Malalties Professionals, i la dota de funcions i competències.

### **Article 1. Objecte**

Aquesta Llei té per objecte la definició del concepte de malaltia professional, així com la creació de la Comissió Nacional per a la Determinació de les Malalties Professionals, que haurà d'establir la llista de les malalties considerades professionals, amb criteris clars i objectius.

### **Article 2. Definició de malaltia professional**

La malaltia professional és la que es contreu com a conseqüència del treball realitzat i que està provocada per l'acció de circumstàncies, elements o substàncies que, per cada malaltia professional, ha de determinar la Comissió creada amb aquesta finalitat per aquesta Llei.

Es considera malaltia professional, la que estigui inclosa en la llista elaborada per la Comissió Nacional de Malalties Professionals.

### **Article 3. Creació de la Comissió**

Es crea la Comissió Nacional de les Malalties Professionals (d'ara endavant la CNMP), la qual tindrà la naturalesa d'òrgan nacional de caràcter tècnic i públic, amb les competències exposades en l'article següent.

### **Article 4. Funcions i competències**

La CNMP és competent per dur a terme les funcions següents:

a) Elaborar i publicar la llista de malalties professionals, especificant les activitats, les circumstàncies, els elements i les substàncies que exposen al risc.

b) En cas que una persona contregui una malaltia professional que no quedi definida o continguda en la llista esmentada, valorar, a instància de les entitats establertes a l'article 9, si la malaltia de què es tracti pot merèixer la condició de malaltia professional. En cas afirmatiu, la CNMP l'ha d'incorporar a la llista de malalties professionals.

c) Elaborar dictàmens i informes, i també realitzar totes les altres actuacions que li encomani el Govern en matèries relacionades amb les funcions de la CNMP.

#### **Article 5. Adscripció i composició**

1. La CNMP està adscrita al ministeri competent en matèria de salut.

2. La CNMP es compon dels membres següents :

- El ministre competent en matèria de salut.
- Un tècnic designat pel ministeri competent en matèria de salut.
- Dos metges especialistes en la matèria, designats pel Col·legi de Metges.
- La Direcció de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

La CNMP pot comptar amb el suport i l'assessorament d'experts en la matèria, d'acord amb les diferents especialitats que s'hagin de tenir en compte. Tant els metges designats pel Col·legi de Metges com els assessors i els experts esmentats són remunerats pel Govern.

Els assessors són designats pel titular del ministeri competent en matèria de salut.

#### **Article 6. Funcionament**

La CNMP és presidida pel ministre responsable en matèria de salut o, per delegació, pel director responsable de salut.

La CNMP es reuneix sempre que sigui necessari a criteri del president i també a petició d'un mínim de tres membres.

El president convoca les reunions.

El quòrum necessari per poder mantenir la reunió i adoptar vàlidament acords és de tres membres. En tots els casos és obligatòria la presència d'almenys la Direcció de la CASS, un metge nomenat pel Col·legi de Metges i un representant del ministeri competent en matèria de salut.

La CNMP adopta els acords per majoria. En cas d'empat, el president té vot de qualitat.

#### **Article 7. Publicació**

La CNMP ha de publicar al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* anyalment la llista actualitzada de les malalties considerades professionals, tenint en compte la legislació vigent en matèria de seguretat i salut en el treball.

#### **Article 8. Ens col·laboradors**

La Caixa Andorrana de Seguretat Social, el Col·legi de Metges i el Servei Andorrà d'Atenció Sanitària han d'informar regularment la CNMP de les noves patologies que siguin susceptibles de ser considerades malalties professionals, així com de les peticions que hagin rebut en aquest sentit d'altres organismes o de particulars.

Les dades han de ser estrictament de caràcter estadístic i en cap cas de caràcter nominal.

#### **Article 9. Respecte a la intimitat i confidencialitat**

Totes les persones que participen en el procés d'elaboració i actualització de la llista de malalties professionals, han de mantenir protegides legalment la confidencialitat de totes les dades i la informació que els consti, per aplicació de la normativa relativa a la confidencialitat de dades personals vigent.

#### **Disposició addicional primera**

La CNMP haurà d'elaborar la llista de malalties professionals en el termini màxim de tres mesos a comptar de la data de publicació d'aquesta Llei.

#### **Disposició addicional segona**

El nomenament dels membres de la CNMP que no estiguin adscrits a l'Administració s'ha de fer en el termini màxim de quinze dies a partir de la publicació d'aquesta Llei.

#### **Disposició final**

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.  
Andorra la Vella, 28 de juny del 2006

#### **Edicte**

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 28 de juny, sota el títol **Projecte de llei del cos penitenciari** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## Projecte de llei del Cos Penitenciari

### Índex

#### **Títol I. Disposicions generals, principis d'actuacions i funcions**

##### **Capítol primer. Disposicions generals**

Article 1. *Objecte i rang de llei*

Article 2. *Missió i naturalesa*

Article 3. *Denominació*

Article 4. *Àmbit d'aplicació*

Article 5. *Àmbit d'actuació*

##### **Capítol segon. Funcions**

Article 6. *Funcions*

##### **Capítol tercer. Principis d'actuació**

Article 7. *Principis d'actuació*

#### **Títol II. De l'estructura, l'organització i l'accés al Cos Penitenciari**

##### **Capítol primer. Estructura i organització**

Article 8. *Ministeri responsable*

Article 9. *Comandament i Direcció Superior del Cos Penitenciari*

Article 10. *Creació d'altres serveis*

Article 11. *Estatut dels membres del Cos Penitenciari*

Article 12. *Principi de jerarquia*

Article 13. *Estructura i organització*

Article 14. *Estructura jeràrquica*

Article 15. *Direcció del Cos Penitenciari*

Article 16. *Atribucions i competència del director*

Article 17. *Nomenament i destitució*

##### **Capítol segon. Provisió de les places**

Article 18. *Provisió de les places de Direcció*

Article 19. *Reserva de plaça*

Article 20. *Provisió de les altres places. Accés i promoció*

Article 21. *Requisits mínims en la provisió de places*

Article 22. *Titulació acadèmica*

Article 23. *Forma i procés de la provisió de places*

Article 24. *Convocatòria de promoció interna*

Article 25. *Procediment selectiu d'ingrés*

Article 26. *Pla de carrera professional*

Article 27. *Formació inicial i especial*

Article 28. *Despeses de la formació*

Article 29. *Obligacions derivades de la formació especialitzada*

Article 30. *Convenis per formació*

Article 31. *Principi de mobilitat*

Article 32. *Funcions especials i trasllat de lloc de treball*

Article 33. *Registre de membres*

#### **Títol III. Del règim estatutari**

##### **Capítol primer. Drets i deures dels membres del Cos Penitenciari**

Article 34. *Drets i deures*

Article 35. *Condicions físiques i psíquiques*

Article 36. *Retribució*

##### **Capítol segon. Uniforme, divises i distintius d'identificació**

Article 37. *Uniforme*

Article 38. *Excepcions en el port de l'uniforme*

Article 39. *Les divises i els distintius d'identificació*

Article 40. *Limitació en la utilització dels mitjans d'identificació*

##### **Capítol tercer. Port d'arma, ús de l'arma i de mitjans coercitius.**

Article 41. *Port d'arma*

Article 42. *Prohibició temporal de port d'arma*

Article 43. *Ús de l'arma*

Article 44. *Ús de mitjans coercitius*

##### **Capítol quart. Jornada i horari laborals.**

Article 45. *Jornada laboral i horari laboral*

Article 46. *Permisos i vacances*

Article 47. *Comissió de serveis*

Article 48. *Excedència*

Article 49. *Reingrés*

**Capítol cinquè. Cobertura social i jubilació**Article 50. *Seguretat social i jubilació*Article 51. *Distincions, recompenses i gratificacions***Capítol sisè. Drets sindicals**Article 52. *Llibertat sindical i activitats sindicals***Títol IV. Règim disciplinari****Capítol primer. Disposicions generals**Article 53. *Règim aplicable***Capítol segon. Faltes**Article 54. *Tipus de faltes*Article 55. *Faltes molt greus*Article 56. *Faltes greus*Article 57. *Faltes lleus***Capítol tercer. Sancions**Article 58. *Sancions imposables*Article 59. *Gradació de les sancions*Article 60. *Tramitació de l'expedient***Capítol quart. Procediment sancionador**Article 61. *Inici del procediment sancionador*Article 62. *Instrucció de l'expedient*Article 63. *Resolució de l'expedient*Article 64. *Mesures cautelars*Article 65. *Efectes de la suspensió de funcions*Article 66. *Efectes de les sancions*Article 67. *Tramitació de l'expedient en cas de procediment judicial***Disposicions addicionals**

Disposició addicional primera

Disposició addicional segona

**Disposicions transitòries**

Disposició transitòria primera

Disposició transitòria segona

Disposició transitòria tercera

Disposició transitòria quarta

**Disposició derogatòria****Disposicions finals**

Disposició final primera

Disposició final segona

Disposició final tercera

**Annex****Exposició de motius**

Aquesta Llei s'inscriu en el conjunt del desplegament normatiu dels cossos de l'Administració general en aplicació de la disposició addicional tercera de la Llei de la funció pública, del 15 de desembre del 2000.

Si bé aquesta Llei respon a criteris tècnics d'obligat compliment també vol ser el resultat d'una reflexió quant a una política en matèria penitenciària ajustada als imperatius de salvaguarda dels drets humans i les llibertats fonamentals reconeguts i integrats en el nostre ordenament jurídic intern.

Per tant, amb la voluntat d'instaurar una política de gestió qualitativa i quantitativa dels llocs de treball i de les competències del personal penitenciari, aquesta Llei estableix el règim estatutari dels membres del Cos Penitenciari i en defineix els drets i deures, amb les especificitats pròpies de llurs funcions. També promulga un veritable codi de deontologia, que recull el conjunt de disposicions jurídiques d'àmbit nacional i internacional aplicable ensems a les persones que intervenen al Centre Penitenciari.

També es regulen la concessió de distincions, recompenses i gratificacions i el règim disciplinari que es vincula directament amb els principis d'actuació.

El Cos Penitenciari compta també amb els llocs administratius i tècnics necessaris per donar cobertura i suport a la funció penitenciària.

En resum, aquesta Llei, pel que fa al règim funcional, regula els aspectes que, per l'especificitat del Cos Penitenciari, han de diferenciar-se clarament del règim general dels funcionaris del Govern, el qual s'aplica en els aspectes no regulats expressament per aquesta Llei pel que fa als membres propis del Cos i íntegrament pel que fa als llocs de treball de caràcter administratiu i tècnic.

**Títol I. Disposicions generals, principis d'actuacions i funcions.****Capítol primer. Disposicions generals****Article 1. Objecte i rang de llei**

1. És objecte d'aquesta Llei la regulació funcional i estatutària del Cos Penitenciari del Principat d'Andorra.

2. Els preceptes del capítol II del títol II d'aquesta Llei, que regula el sistema d'accés i provisió de places, tenen rang de llei qualificada. La resta de preceptes d'aquesta Llei tenen rang de llei ordinària.



**Article 2. Missió i naturalesa**

1. El Cos Penitenciari executa la seva missió en respecte a les disposicions de la Declaració universal de drets humans, del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, de la Constitució, dels convenis internacionals dels quals Andorra és part i de les lleis vigents al Principat d'Andorra.

2. El Cos Penitenciari participa en l'execució de les resolucions i sentències en matèria penal, assegura la custòdia de les persones detingudes i participa en les accions de reinserció dels detinguts.

3. El Cos Penitenciari constitueix un cos especial dins l'àmbit de l'Administració general, amb estructura, organització i funcions específiques.

4. El Cos Penitenciari està adscrit funcionalment i orgànicament al ministeri responsable d'interior i depèn directament de l'autoritat del ministre que té atribuïdes les competències en matèria d'interior.

**Article 3. Denominació**

La denominació oficial és Cos Penitenciari.

**Article 4. Àmbit d'aplicació**

1. El Cos Penitenciari està format pels funcionaris del Govern que hi estan adscrits específicament com a cos especial i pel personal que hi està adscrit del cos general amb funcions administratives, tècniques o de suport no reservades al cos especial.

2. Els membres del Cos Penitenciari tenen, en el marc de l'especificitat de llurs funcions, la condició d'agents de l'autoritat.

3. Les disposicions d'aquesta Llei s'apliquen als funcionaris adscrits al cos especial i regulen únicament les qüestions específiques del Cos que es diferencien del règim general del personal de l'Administració general.

4. En la resta d'aspectes que no regulen la Llei o el reglament específic que la desenvolupi s'aplica de manera complementària i supletòria el que disposa la Llei de la funció pública i els reglaments en matèria de funció pública.

**Article 5. Àmbit d'actuació**

1. Els membres del Cos Penitenciari exerceixen llurs funcions a la zona de detenció i a les dependències del Centre Penitenciari. Excepcionalment poden acompanyar presos fora del Centre Penitenciari en cas de trasllat urgent per causa de malaltia greu, accident o en cas de força major sobrevingut als detinguts. La custòdia dels presos internats en una clínica o centre hospitalari, així com tots els trasllats dels mateixos presos que no tinguin caràcter urgent, els ha d'efectuar el Cos de Policia.

2. Per ordre del ministre titular d'interior o de l'autoritat competent degudament habilitada, els membres del Cos Penitenciari poden seguir cursos de formació fora del territori del Principat d'Andorra.

**Capítol segon. Funcions****Article 6. Funcions**

El Cos Penitenciari exerceix, a efectes enunciatius i no limitatius, les funcions següents:

- a) El manteniment de l'ordre i de la convivència a l'interior del Centre Penitenciari.
- b) La custòdia interior i d'entrada del Centre Penitenciari.
- c) La vigilància de la conducta dels interns.
- d) La vigilància i el control de les comunicacions dels interns amb l'exterior.
- e) Les actuacions relatives al tràmit d'ingrés i sortida del Centre.
- f) La recepció i el control d'entrada de paquets i d'altres objectes que provenguin de l'exterior.
- g) Tenir cura de l'estat físic i moral dels interns.
- h) La proposta de mesures tendents a millorar l'exercici de les atribucions del servei i, en general, del règim penitenciari.
- i) Col·laborar amb el personal encarregat de les tasques de resocialització i de reeducació, i amb l'altre personal que desenvolupi tasques al Centre.

A més el Cos Penitenciari és competent pel que fa a:

- a) La vigilància permanent dels interns, mitjançant l'observació de la seva conducta, de les relacions amb els altres interns i de les altres dades que es puguin valorar als efectes de l'aplicació del règim penitenciari.
- b) El control de les activitats dels interns amb la finalitat de prevenir possibles infraccions disciplinàries.
- c) L'adopció de mesures provisionals, inclosa la separació o l'aïllament durant el temps mínim indispensable dels interns que promoguin alteracions greus de l'ordre i de la seguretat del Centre.
- d) La denúncia de fets que puguin constituir infracció disciplinària.
- e) El recompte ordinari i extraordinari dels interns.
- f) El control, escorcoll i enregistrament dels interns, per garantir la seguretat del Centre, dels interns, del personal que hi desenvolupa les seves tasques i de les altres persones que tinguin accés a l'interior del Centre.

g) El control, escorcoll i enregistrament de roba i pertinences dels interns i el control de les cel·les i instal·lacions d'ús comú.

h) El control i enregistrament de les persones autoritzades a comunicar-se amb els interns, i l'escorcoll quan hi hagi indicis que tinguin en el seu poder productes o estris prohibits o que puguin posar en risc la seguretat del Centre, dels interns o del personal que hi desenvolupa les seves tasques, així com de les altres persones que tinguin accés a l'interior del Centre.

i) El control, escorcoll i enregistrament de qualsevol tipus de paquets que rebin o enviïn els interns.

j) El control, escorcoll i enregistrament dels vehicles que entrin i surtin del Centre.

k) Les altres funcions que determinen la Llei i els reglaments.

### Capítol tercer. *Principis d'actuació*

#### Article 7. *Principis d'actuació*

1. Són aplicables als membres del Cos Penitenciari els principis d'actuació següents:

Primer: Han de complir i fer complir en tot moment la Constitució i la legislació vigent.

Segon: En llurs actuacions s'han d'ajustar al codi de conducta següent:

a) Han d'actuar en compliment de llurs funcions, amb absoluta neutralitat política i imparcialitat, sense fer cap discriminació per raó de raça, religió, opinió, sexe, llengua, lloc de residència, lloc de naixença o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

b) Han d'actuar amb integritat i dignitat i oposar-se sempre a qualsevol acte de corrupció.

c) Han d'atenir-se, en llur actuació professional, als principis de jerarquia i de subordinació; en cap cas, però, l'obediència deguda no pot emparar ordres que comportin l'execució d'actes que constitueixin manifestacions de delictes o que siguin contraris a la Constitució o a les lleis.

d) Han de col·laborar amb el Cos de Policia i l'Administració de justícia.

Tercer: Pel que fa a les relacions amb els detinguts i els membres del Cos Penitenciari:

a) Han de vetllar per la vida i la integritat física de les persones detingudes i han de respectar-ne els drets, l'honor i la dignitat.

b) Han d'impedir, en exercici de llur actuació professional, qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatòria que comporti violència física o moral envers els detinguts.

c) Han de tenir en tot moment un tracte correcte i acurat en les relacions amb els detinguts, als quals han de proporcionar informació completa i tan àmplia com sigui possible sobre el tractament i l'execució de la pena privativa de llibertat.

d) Han d'actuar, en l'exercici de llurs funcions, amb la decisió necessària i sense retard, quan d'això depengui evitar un mal greu, immediat i irreparable, i han de regir-se, en fer-ho, pels principis de congruència, d'oportunitat i de proporcionalitat en la utilització dels mitjans a llur abast.

e) Només poden fer ús de mitjans coercitius per al compliment de les seves funcions i s'han de regir pels principis de proporcionalitat, necessitat i seguretat de les persones al Centre Penitenciari, sempre que sigui per impedir actes d'evasió o de violència dels interns i per evitar danys dels interns a si mateixos o a altres persones.

f) El personal del Cos Penitenciari només pot fer ús de les armes de foc en el supòsit de legítima defensa pròpia o d'altri o d'intrusió al Centre. L'ús d'armes de foc només es pot produir quan hi hagi risc racionalment greu per a la vida o la integritat física del personal del Cos Penitenciari o de tercers i en les circumstàncies que puguin comportar un risc greu per a la seguretat del Centre, sempre que es tracti d'evitar un mal greu, immediat i irreparable, i s'ha de regir, en fer-ho, pels principis de congruència i de proporcionalitat.

2. El director del Cos Penitenciari ha de fer saber a l'autoritat judicial, al Ministeri Fiscal i al ministre titular d'interior, en el termini més breu possible, l'ús de mitjans coercitius amb un informe sobre les circumstàncies i els motius que n'hagin requerit l'aplicació.

3. Els membres del Cos Penitenciari són responsables personalment i directament dels actes que portin a terme en llur actuació professional infringint o vulnerant les lleis, els reglaments que regulen llur professió i els principis d'actuació enunciats en aquest capítol, sens perjudici de la responsabilitat patrimonial que pugui correspondre a l'Administració pública.

## Títol II. *De l'estructura, l'organització i l'accés al Cos Penitenciari.*

### Capítol primer. *Estructura i organització*

#### Article 8. *Ministeri responsable*

El ministeri que tingui atribuïdes les competències en matèria d'interior, de conformitat amb els objectius

generals establerts pel Govern, és l'òrgan responsable de la política en matèria penitenciària.

#### **Article 9. Comandament i Direcció Superior del Cos Penitenciari**

Correspon al ministeri responsable d'interior el comandament i la Direcció Superior del Cos Penitenciari, en virtut dels quals exerceix, en particular les funcions següents:

- a) L'alta direcció, l'organització, la creació, la supressió dels serveis i de les estructures funcionals que siguin necessaris i la coordinació i inspecció dels serveis del Cos Penitenciari.
- b) La planificació general i el seguiment i control de l'execució dels objectius.
- c) L'elaboració de l'avantprojecte de pressupost i la seva execució.
- d) L'elaboració d'informes en matèria de política penitenciària.
- e) L'aplicació i la supervisió del règim estatutari dels funcionaris del Cos, exceptuant les potestats que corresponen al Govern.
- f) Les funcions relatives a la convocatòria de places, la selecció, la proposta de nomenament, la formació, l'especialització, la promoció, les situacions administratives i el règim disciplinari.
- g) La promoció i la coordinació del Cos Penitenciari i els seus serveis de suport tècnic i administratiu amb la resta de l'Administració pública.
- h) La resta de les funcions que li atorga aquesta Llei i la resta de les normes de l'ordenament jurídic andorrà.

#### **Article 10. Creació d'altres serveis**

Reglamentàriament, el ministre responsable d'interior pot crear els serveis necessaris per al desenvolupament i la consecució dels objectius de la política penitenciària determinada.

#### **Article 11. Estatut dels membres del Cos Penitenciari**

Els membres del Cos Penitenciari són funcionaris del Govern i es regeixen pel que estableix aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupin i, en tot allò que no sigui d'aplicació directa, per la Llei de la funció pública.

#### **Article 12. Principi de jerarquia**

El Cos Penitenciari és un cos jerarquitzat i els seus membres han de complir les ordres i les instruccions procedents dels seus superiors.

#### **Article 13. Estructura i organització**

El Cos Penitenciari està integrat per:

- a) Llocs de treball i personal del Cos Especial, amb funcions pròpies, constituït per funcionaris penitenciaris assignats als diversos nivells de classificació.
- b) Llocs de treball de personal administratiu i tècnic no reservat al Cos Especial. Aquests llocs de treball són proveïts en la forma i les condicions fixades per la Llei de la funció pública per promoció interna entre funcionaris en actiu del Cos Penitenciari i, si no n'hi ha, la promoció es fa entre els funcionaris de l'Administració general; a manca dels uns i dels altres es fa pel procediment selectiu d'ingrés.

El règim estatutari o contractual d'aquest personal és el regulat per la Llei de la funció pública, que els és aplicable íntegrament com a funcionaris o agents de l'Administració general.

Per al nomenament d'aquells llocs administratius i tècnics es requereix l'informe previ favorable del ministre titular d'interior. A aquest efecte, finalitzat el procés selectiu d'ingrés i abans de proposar al Govern el nomenament del candidat o dels candidats que hagin obtingut la millor qualificació global de les proves realitzades a què es refereix l'article 32 de la Llei de la funció pública, el Comitè Tècnic de Selecció ho ha de fer saber al ministre titular d'interior i trametre-li els resultats de les proves i dels informes perquè s'hi pugui pronunciar.

L'estructura del Cos Penitenciari és susceptible en tot moment de modificació i de diversificació a proposta del ministre titular d'interior. El ministre titular d'interior a proposta del director del Cos Penitenciari, pot procedir a la creació, modificació o supressió d'un servei conjuntural.

#### **Article 14. Estructura jeràrquica**

El Cos Penitenciari s'estructura jeràrquicament en les ocupacions professionals tipus següents: director, director adjunt, oficial major, oficial, sotsoficial, agent de 1r grau i agent, els quals es divideixen en les escales i graus següents:

- a) Escala bàsica, que comprèn el grau d'agent, agent de 1r grau i que equival al grup funcional C, nivells de classificació C2 i C1 de la taula salarial anual de l'annex d'aquesta Llei.
- b) Escala intermèdia, que comprèn els graus de sotsoficial, oficial i oficial major i que equival al grup funcional B, nivells de classificació B4, B3 i B2, respectivament, de la taula salarial anual de l'annex d'aquesta Llei.
- c) Escala superior, que comprèn el grau de director adjunt i que equival al grup funcional A, nivell de

classificació A1 de la taula salarial anual de l'annex d'aquesta Llei.

El grau de director equival al grup funcional A, nivell de classificació XIV de la taula salarial de l'annex núm. 1, Cos General de la Llei de la funció pública.

El ministre responsable d'interior pot modificar les denominacions dels graus citats a proposta del director del Cos Penitenciari.

La convocatòria de les places dels membres del Cos Penitenciari i el nomenament els efectua el ministre responsable d'interior en les condicions establertes per aquesta Llei.

#### **Article 15. Direcció del Cos Penitenciari**

El Cos Penitenciari té com a responsable un director, auxiliat per un director adjunt.

El director del Cos Penitenciari, i per la seva delegació expressa el director adjunt, exerceix la representació legal del Cos a tots els efectes legals oportuns, inclosa la facultat d'emprendre accions legals en nom del Cos i de representar-lo en els actes oficials i en el si dels organismes internacionals.

#### **Article 16. Atribucions i competència del director**

El director del Cos Penitenciari té totes les atribucions i les competències específiques del Cos i també les que d'acord amb la normativa vigent siguin necessàries per al desenvolupament correcte de les seves funcions.

En exercici de les seves funcions, el director del Cos Penitenciari pot dictar instruccions, circulars o notes internes per dirigir l'activitat i regular l'organització i el bon funcionament del Cos.

#### **Article 17. Nomenament i destitució**

El director i el director adjunt són nomenats i destituïts lliurement pel Govern a proposta del ministre titular d'interior, mitjançant un acte degudament publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

### **Capítol segon. Provisió de les places**

#### **Article 18. Provisió de les places de Direcció**

1. La plaça del lloc de treball de director és proveïda mitjançant la lliure designació entre funcionaris de nacionalitat andorrana que siguin titulars de les places dels llocs de treball que estiguin incloses en el grup A o en el grup B del sistema de classificació de l'Administració general o bé en les escales intermèdia, o superior del Cos Penitenciari. Es pot designar com a director del Cos Penitenciari una persona que no sigui funcionària, de nacionalitat

andorrana, com a personal de relació especial regulat en la Llei de la funció pública.

2. La plaça del lloc de treball de director adjunt és proveïda mitjançant la lliure designació entre funcionaris de nacionalitat andorrana que siguin titulars de les places als llocs de treball inclosos en l'escala intermèdia o superior del Cos Penitenciari.

#### **Article 19. Reserva de plaça**

1. El nomenament d'un funcionari com a director o com a director adjunt del Cos Penitenciari implica la reserva de la plaça de procedència fins al moment del seu cessament i l'assignació del complement de responsabilitat addicional (CRA) a què es refereix l'article 63, lletra e), de la Llei de la funció pública.

2. Quan es produeix el cessament, el funcionari torna a la seva plaça de procedència, i deixa de percebre el complement de responsabilitat addicional a què es refereix el paràgraf anterior.

3. Si el funcionari concernit ha ocupat la plaça del lloc de treball de director o director adjunt durant un període igual o superior a cinc anys, a més de les retribucions de la plaça del lloc de treball que passi a ocupar, se li assigna un complement salarial que s'anomena *reconeixement de la funció directiva*.

4. Durant el temps en què el funcionari ocupi la plaça de director o director adjunt, té dret a percebre el pagament de la seva gestió de l'acompliment i que es consolidi a efectes de retorn després del cessament.

#### **Article 20. Provisió de les altres places. Accés i promoció**

1. La competència per a la provisió de les places vacants o de nova creació del Cos Penitenciari correspon al Govern a proposta del ministre responsable d'interior. A aquest efecte, el ministre responsable d'interior comunica a la Secretaria d'Estat de Funció Pública les bases de la convocatòria perquè aquesta Secretaria s'encarregui conjuntament amb el Comitè Tècnic de Selecció a que és refereix l'article 31 de la Llei de la funció pública de dur a terme l'organització de les proves i la selecció dels candidats més idonis per ocupar les places vacants o de nova creació.

2. La provisió de places es basa en els principis de mèrit i de capacitat, com a garantia d'una valoració justa i objectiva perquè les persones més ben preparades per al lloc de treball siguin les que hi accedeixin.

3. En els processos de provisió de places han de garantir-se, així mateix, els principis de publicitat, igualtat i concurrència i cap candidat no en pot ser exclòs per raons diferents de les previstes en aquesta

Llei i les restants disposicions que hi siguin aplicables.

4. Finalitzat el procés selectiu, el Comitè Tècnic de Selecció proposa al ministre titular d'interior els candidats que hagin obtingut la millor qualificació global de les proves realitzades, d'acord amb les bases de la convocatòria, perquè es pugui procedir al procés formatiu inicial del candidat proposat per ocupar la plaça vacant o de nova creació com a agent. El ministre titular d'interior en proposa al Govern el nomenament com a funcionari en període de formació. El procés formatiu inicial té una durada mínima de tres mesos.

5. Finalitzat el procés formatiu i amb l'informe previ del director del Cos Penitenciari conforme el candidat ha superat el període de formació, el ministre titular d'interior en proposa al Govern el nomenament com a funcionari en període de prova.

6. Aquest període és de dotze mesos i durant aquest temps el director del Cos Penitenciari apreciarà la capacitat, la dedicació, les aptituds, l'adaptació i les competències del funcionari en relació amb el lloc. Si durant el període de prova el funcionari no és avaluat favorablement o hi ha una causa justificada per al cessament, el ministre titular d'interior, a proposta del director del Cos Penitenciari, ha de notificar per escrit a la persona interessada la finalització de la seva relació de treball sense més responsabilitat que liquidar-li les remuneracions corresponents al temps treballat.

7. Sens perjudici del que disposa el paràgraf anterior, el funcionari està sotmès a la mateixa disciplina i té tots els drets i deures que, amb caràcter general, estableix aquesta Llei.

8. Conclòs satisfactòriament el període de prova, el director del Cos Penitenciari ho comunica al ministre titular d'Interior perquè ho notifiqui a la persona interessada i certifiqui el caràcter definitiu del nomenament com a agent del Cos Penitenciari. El nomenament es publica al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

9. Els nomenaments es notifiquen a la Secretaria d'Estat de la Funció Pública.

10. L'admissió d'una persona al Cos Penitenciari comporta l'obligació per part seva de romandre al Cos un mínim de dos anys a comptar del final del període de formació inicial. L'incompliment d'aquest compromís comporta l'obligació de fer-se càrrec de les despeses de formació inicial.

#### **Article 21. Requisits mínims en la provisió de places**

Per aspirar a la provisió d'una plaça de membre del Cos Penitenciari s'han de complir, en tot cas, els requisits generals següents:

- a) Tenir la nacionalitat andorrana.
- b) Haver complert 21 anys i no haver superat els 35 anys.
- c) No trobar-se inhabilitat per a l'exercici d'ofici o càrrec públic.
- d) No tenir antecedents penals.
- e) Per a les convocatòries externes d'ingrés, tenir la titulació referida en l'article següent per a cada escala.
- f) Ser declarat apte psíquic i físicament pel Comitè mèdic a què es refereix l'article 35 de la present Llei, en funció del lloc de treball a ocupar.
- g) Tenir l'altura mínima requerida i reunir les condicions restants necessàries establertes per ocupar la plaça segons els requisits que s'estableixin en les bases de la convocatòria.

#### **Article 22. Titulació acadèmica**

Per ingressar a les diferents escales del Cos Penitenciari s'exigeix complir els requisits que estableixen aquesta Llei i la resta de la normativa aplicable i tenir els títols corresponents, d'acord amb la graduació següent:

- a) Escala superior: diploma o títol universitari de grau mitjà quan el candidat a ocupar una plaça d'aquesta escala no pertanyi al Cos.
- b) Escala intermèdia: batxillerat o equivalent quan el candidat a ocupar la plaça no pertanyi al Cos.
- c) Escala bàsica: graduat escolar o nivell de tercer de l'ensenyament bàsic o formació equivalent o similar.

#### **Article 23. Forma i procés de la provisió de places**

El procés de provisió de places vacants o de nova creació, excepte les places de director i director adjunt que es regulen separadament, ha de seguir les regles generals següents:

1. Abans de la convocatòria pública, les places vacants o de nova creació han de ser cobertes atenent les sol·licituds de reingrés del personal en excedència sense reserva de plaça, sempre que la plaça vacant o de nova creació sigui d'un lloc de treball del mateix nivell de classificació que la plaça que el funcionari va deixar en el moment de l'excedència, i que reuneix els requisits necessaris per a la plaça vacant o de nova creació.

2. La provisió de les places vacants o de nova creació un cop complert el tràmit de l'apartat anterior, es realitza com segueix:

- a) Pel que fa a l'escala bàsica, que comprèn el grau d'agent, mitjançant el procés selectiu d'ingrés, i pel que fa al grau d'agent de 1r grau, mitjançant promoció interna. El progrés dins dels graus s'efectua

d'acord amb els resultats de l'avaluació de l'acompliment.

b) Pel que fa a l'escala intermèdia i l'escala superior, mitjançant promoció interna entre membres del Cos que estiguin ocupant una plaça del grau de la mateixa escala o d'una inferior que es determini reglamentàriament, durant el nombre mínim d'anys que es disposi també per la via reglamentària; en cas de no poder ser cobertes per aquest procediment, es farà pel procés selectiu d'ingrés. El progrés dins dels diferents graus s'efectua d'acord amb els resultats de l'avaluació de l'acompliment.

c) Amb caràcter excepcional, el Govern, a proposta del ministre titular d'interior, pot decidir que la provisió de determinades places vacants o de nova creació es realitzi únicament mitjançant el procediment selectiu d'ingrés.

#### **Article 24. Convocatòria de promoció interna**

A part de les proves específiques per a cada lloc de treball, les convocatòries de promoció interna han d'incloure com a mínim la valoració dels aspectes següents:

- a) L'antiguitat.
- b) L'experiència i la capacitat adquirides en les places ocupades amb anterioritat, ja sigui en cursos de formació que siguin d'interès per a la plaça que s'ha de cobrir, ja sigui per altres conceptes.
- c) Els resultats de l'avaluació de l'acompliment.
- d) La superació d'un curs previ.

#### **Article 25. Procediment selectiu d'ingrés**

1. Quan les places vacants o de nova creació no siguin cobertes per mitjà de promoció interna per falta de concurrència de personal propi del Cos, o perquè els candidats no reuneixin els requisits exigits per ocupar-les, aquestes places vacants o de nova creació s'han de proveir pel procediment selectiu d'ingrés.

2. El procés selectiu per a la provisió de places vacants o de nova creació, tant en promoció interna com en provisió externa, requereix l'aprovació del ministre titular d'interior i la publicació de les bases de la convocatòria corresponents.

3. Les bases de la convocatòria són el document públic que recull tots els requisits del procés de provisió d'una o més places vacants o de nova creació, informa del procediment que se seguirà per cobrir-la i conté la informació bàsica que ha de conèixer el candidat que aspira a ocupar la plaça vacant o de nova creació.

#### **Article 26. Pla de carrera professional**

El ministeri responsable d'interior ha d'elaborar, a proposta del director del Cos Penitenciari, un pla de carrera professional que prevegi la formació inicial general, la formació inicial especialitzada, la formació per canvi de grau i la formació permanent o continuada del personal del Cos Penitenciari. El pla de carrera professional és aprovat pel Govern, a proposta del ministre responsable d'interior.

#### **Article 27. Formació inicial i especial**

1. El ministeri responsable d'interior aprova el programa i la durada de la formació inicial dels agents del Cos Penitenciari presentats pel director del Cos.

2. El ministeri responsable d'interior ha d'organitzar els cursos de perfeccionament, especialització, promoció i adequació dels membres del Cos Penitenciari d'acord amb les necessitats que requereixi el desplegament del Cos.

El director del Cos Penitenciari gestiona i executa el pressupost de formació assignat al Cos.

#### **Article 28. Despeses de la formació**

El Cos Penitenciari assumeix les despeses de formació inicial i especialitzada dels membres del Cos Penitenciari d'acord amb les normes fixades per la via reglamentària.

#### **Article 29. Obligacions derivades de la formació especialitzada**

El membre del Cos Penitenciari que hagi seguit una formació especialitzada té l'obligació de romandre al mateix lloc de treball que ocupava al moment de seguir la formació especialitzada durant els terminis mínims següents:

- a) Un any si la durada de la formació especialitzada ha estat d'un a tres mesos.
- b) Tres anys si la durada de la formació especialitzada ha estat de tres a sis mesos.
- c) Cinc anys si la durada de la formació especialitzada ha estat superior a sis mesos.

L'incompliment d'aquesta obligació inhabilita en tot cas el membre del Cos Penitenciari per seguir una altra formació especialitzada fins que no hagin transcorregut els terminis esmentats.

#### **Article 30. Convenis per formació**

Si escau, per aconseguir adequadament els objectius de formació anteriors, el ministeri encarregat d'interior pot subscriure acords o convenis amb institucions anàlogues o d'una altra naturalesa amb d'altres països.

**Article 31. Principi de mobilitat**

L'àmbit de la prestació del servei dels membres del Cos Penitenciari, dins de l'ocupació d'una plaça del lloc de treball corresponent, és el de tot el Cos Penitenciari. A aquest efecte, els és aplicable, en benefici del servei, el principi general de mobilitat.

El principi general de mobilitat implica que el superior jeràrquic pot encomanar als membres del Cos Penitenciari qualsevol de les funcions corresponents als llocs de treball que s'integren en la mateixa ocupació professional tipus de la plaça que ocupen.

**Article 32. Funcions especials i trasllat de lloc de treball**

Els membres del Cos Penitenciari poden desenvolupar, de forma parcial o permanent, altres funcions, fora de les funcions penitenciàries pròpies del seu lloc de treball habitual, que per les seves característiques puguin considerar-se especialitats. Reglamentàriament es definiran els tipus d'especialitats, així com els requisits per accedir-hi o mantenir-s'hi i la retribució d'aquestes funcions.

**Article 33. Registre de membres**

1. Es crea el Registre de Membres del Cos Penitenciari, dependent del ministeri responsable d'interior, on s'inscriuen els llocs de treball i els membres del Cos.

2. Per reglament es determinaran les dades de cada membre del Cos que han de constar en el Registre, les quals s'han de referir exclusivament a la vida administrativa. El conjunt de dades de cada membre del Cos conformarà el seu expedient personal.

**Títol III. Del règim estatutari****Capítol primer. Drets i deures dels membres del Cos Penitenciari****Article 34. Drets i deures**

1. Els membres del Cos Penitenciari són funcionaris del Govern i es regeixen pel que estableix aquesta Llei i les normes que la desenvolupin i, en tot allò que no sigui d'aplicació directa, per la Llei de la funció pública.

2. Els membres del Cos Penitenciari tenen, en el marc de l'especificitat de llurs funcions, la condició d'agents de l'autoritat.

3. Els membres del Cos Penitenciari tenen dret a ser defensats en cas d'un procés judicial en què siguin imputats per accions o omissions comeses amb motiu del desenvolupament de les seves funcions i a exigir que l'Administració reclami la responsabilitat civil i

penal corresponent contra les persones que atemptin contra la seva vida, la seva integritat, la seva dignitat o la dels seus familiars o els seus béns personals o que els injuriïn o calumniïn amb motiu del desenvolupament de les seves funcions, tant si estan en situació de servei actiu com si estan en situació de jubilació.

4. Els membres del Cos Penitenciari tenen la garantia de la cobertura de la responsabilitat civil en el compliment de la seva actuació professional quan aquesta responsabilitat no els sigui imputable individualment per actes qualificats de dolosos.

5. Els membres del Cos Penitenciari tenen les obligacions següents:

a) Complir els reglaments, les circulars ministerials i les notes de servei que es dictin en relació amb el funcionament i l'organització del Cos Penitenciari.

b) Guardar el secret professional respecte a totes les informacions que coneguin per raó o en ocasió del compliment de llurs funcions, no podent revelar aquestes informacions llevat ordre escrit del director del Cos Penitenciari. Aquesta obligació perdura encara que el funcionari deixi el Cos.

c) Abstenir-se de fer declaracions públiques sobre les dades, les informacions i els fets als quals es refereix el paràgraf anterior, llevat que hagin estat autoritzats expressament per escrit pel director.

d) Tenir residència i domicili efectius i permanents al Principat d'Andorra.

e) Jurar o prometre acatament i fidelitat a la Constitució, com a norma suprema de l'ordenament jurídic.

Els membres del Cos Penitenciari són responsables personalment i directament dels actes que portin a terme en llur actuació professional infringint o vulnerant les lleis, els reglaments que regulen llur professió i els principis d'actuació enunciats en aquest capítol, sens perjudici de la responsabilitat patrimonial que pugui correspondre a l'Administració pública.

**Article 35. Condicions físiques i psíquiques**

1. Els funcionaris del Cos Penitenciari (inclòs el personal administratiu i tècnic) tenen dret a una revisió mèdica cada dos anys.

2. Els membres del Cos Penitenciari han d'estar en les condicions físiques i psíquiques adequades per ocupar llurs llocs de treball. La revisió psicotècnica i/o mèdica dels membres del Cos s'efectua sempre que hi hagi símptomes o indicis suficients per creure que al funcionari afectat li ha sobrevingut uns problemes físics o psíquics que poden afectar negativament el seu treball o el fan no apte per a la

feina, o bé que poden posar en perill la seva integritat física o la d'altri.

Davant la detecció d'algun d'aquests problemes, el director del Cos Penitenciari pot acordar que el membre afectat se sotmeti a una revisió psicotècnica i/o mèdica per determinar l'abast del seu problema i la repercussió que té o pot tenir en el seu lloc de treball. El director ha de comunicar per escrit la seva decisió motivada a la persona interessada i al ministre titular d'interior.

La revisió psicotècnica i/o mèdica l'efectua en tot cas un comitè mèdic compost pels metges especialistes i/o professionals tècnics que siguin necessaris designats pel ministre titular d'interior, el funcionament del qual s'ha de determinar reglamentàriament.

El comitè mèdic, després de la consulta prèvia al metge que tracta la persona interessada, emet el dictamen corresponent, que indica o suggereix eventualment el termini de suspensió temporal o el nou lloc de treball. D'acord amb aquest dictamen, el ministre titular d'interior pot acordar:

- a) El seguiment del tractament o de les prescripcions mèdiques que en el dictamen s'indiquin per al compliment degut de les funcions durant un temps determinat, susceptible de renovacions.
- b) La suspensió temporal del membre concernit del lloc de treball que ocupa si el tractament no se segueix degudament o les prescripcions mèdiques no es respecten. O bé:
- c) L'adaptació del membre del Cos concernit a un nou lloc de treball que pugui desenvolupar correctament, amb l'adaptació corresponent de l'estructura salarial al nou lloc de treball.

3. Si el membre del Cos Penitenciari concernit refusa sotmetre's a la revisió psicotècnica i/o mèdica, el ministre titular d'interior també pot acordar motivadament, amb les dades i els elements de què disposa, la suspensió del membre concernit del lloc de treball que ocupa per un període no superior a sis mesos o bé l'adaptació del membre del Cos concernit a un nou lloc de treball que pugui desenvolupar correctament, amb l'adaptació corresponent de l'estructura salarial al nou lloc de treball.

4. El comitè mèdic indicat té també la funció d'examinar els membres del Cos Penitenciari que presenten certificats mèdics o situacions susceptibles de modificar les condicions de treball, com la impossibilitat d'efectuar treballs nocturns o d'altres. En aquests supòsits, el membre del Cos Penitenciari concernit ha de sol·licitar per escrit el canvi de condicions de treball que demana i adjuntar les certificacions mèdiques que consideri oportunes, i ha

de ser examinat pel comitè mèdic, que ha d'emetre preceptivament un dictamen vinculant.

5. Els membres del Cos Penitenciari poden ser declarats en situació de reforma quan, després de l'alta mèdica i de conformitat amb la revisió psicotècnica i/o mèdica que se'ls practiqui:

a) La situació d'invalidesa o la situació resultant de la revisió psicotècnica i/o mèdica els impedeix la realització de les funcions del lloc de treball de la plaça de què són titulars, però estan capacitats per exercir les funcions d'un altre lloc de treball, preferentment del Cos Penitenciari o de l'Administració general.

b) Tot i estar capacitats per exercir les funcions del lloc de treball de la plaça de què són titulars, la situació d'invalidesa o la situació resultant de la revisió psicotècnica i/o mèdica els impedeix la realització completa de la jornada de treball. La declaració de la situació de reforma i l'adscripció consegüent del membre del Cos Penitenciari a la nova plaça correspon al ministre titular d'interior. Al membre del Cos Penitenciari en situació de reforma se li garanteix el manteniment de les retribucions fixes que rebia amb anterioritat a la declaració de la situació de reforma. A aquest efecte, el ministre titular d'interior li ha d'assignar la diferència entre aquella quantitat i les percepcions que en el seu cas li assigni l'organisme encarregat de la seguretat social.

#### **Article 36. *Retribució***

Les retribucions dels membres del Cos Penitenciari es componen dels conceptes retributius indicats a l'article 63 de la Llei de la funció pública i a l'annex núm. 1 d'aquesta Llei.

### **Capítol segon. *Uniforme, divises i distintius d'identificació***

#### **Article 37. *Uniforme***

Quan estan de servei, els membres del Cos Penitenciari han de vestir l'uniforme. La forma i la composició de l'uniforme l'estableix el ministre titular d'interior a proposta del director del Cos.

#### **Article 38. *Excepcions en el port de l'uniforme***

Malgrat les disposicions previstes en els articles anteriors, el director del Cos Penitenciari pot acordar que en determinats llocs de treball, per necessitats del servei, per impediments o problemes físics o per qualsevol altra circumstància justificada, els membres del Cos puguin exercir llurs funcions sense l'uniforme reglamentari.



**Article 39. Les divises i els distintius d'identificació**

1. Els membres del Cos Penitenciari, quan vesteixen l'uniforme reglamentari, porten les divises de la seva categoria als llocs que reglamentàriament s'estableixin i en la forma com reglamentàriament s'estableixin.

2. El carnet professional i la placa emblema són els distintius d'identificació de tots els membres del Cos Penitenciari. La forma i el contingut s'estableixen per la via reglamentària. Es pot crear, també per la via d'un reglament, un carnet distintiu per als membres del Cos Penitenciari jubilats.

**Article 40. Limitació en la utilització dels mitjans d'identificació**

Els membres del Cos Penitenciari que estiguin fora de servei només poden utilitzar el carnet professional i la placa emblema per identificar-se estrictament per motius professionals.

**Capítol tercer. Port d'arma, ús de l'arma i de mitjans coercitius.****Article 41. Port d'arma**

1. Com a principi general, tots els membres del Cos Penitenciari estan subjectes al port d'arma. Nogensmenys, el port d'arma es limita geogràficament als llocs estratègics com el perímetre d'entrada i de sortida del Centre Penitenciari així com altres zones que es determinaran per reglament. Dins la zona de custòdia dels detinguts i el recinte interior del Centre Penitenciari queda prohibit el port d'arma.

2. A títol excepcional, queda anul·lada aquesta prohibició en el cas de produir-se una o varies circumstàncies previstes a l'article 43 de la present Llei.

3. Tots els membres del Cos Penitenciari han de rebre i superar les formacions i els entrenaments continus necessaris per conèixer la tècnica i la pràctica deguda de l'ús de les armes.

4. El port d'arma és vàlid únicament en actes de servei i queda anul·lat automàticament al moment en què, per qualsevol causa, es deixa de pertànyer al Cos o quan els funcionaris ja no estan autoritzats a portar arma.

**Article 42. Prohibició temporal de port d'arma**

1. El director, amb la comunicació prèvia al ministre responsable d'interior, pot prohibir i/o retirar de manera preventiva i amb caràcter provisional el port d'arma a qualsevol membre del Cos Penitenciari que estigui de baixa per raons psíquiques o quan el seu

estat de salut mental pugui representar un perill per a la seva pròpia integritat o la d'altres persones.

2. El director ha d'informar d'aquesta decisió, en el termini de cinc dies després d'haver-se adoptat, el comitè mèdic integrat per professionals de la salut, que, després d'analitzar i avaluar el cas, ha de proposar al ministre titular d'interior la confirmació temporal o definitiva de la retirada del port d'arma.

**Article 43. Ús de l'arma**

Els membres del Cos Penitenciari només poden fer ús de l'arma de foc en el supòsit de legítima defensa, pròpia o d'altri o d'intrusió al Centre. L'ús de l'arma només es pot produir quan hi ha risc racionalment greu per a la vida o la integritat física del personal del Cos Penitenciari o de tercers i en les circumstàncies que puguin comportar un risc greu per a la seguretat del Centre, sempre que es tracti d'evitar un mal greu, immediat i irreparable. Els membres del Cos Penitenciari s'han de regir, en fer-ho, pels principis de congruència i de proporcionalitat.

**Article 44. Ús de mitjans coercitius**

1. Els membres del Cos Penitenciari poden utilitzar mitjans coercitius en l'exercici de les seves funcions en els casos següents:

- Per impedir actes d'evasió o de violència dels interns.
- Per evitar danys dels interns a si mateixos o a altres persones.
- Per vèncer la resistència activa o passiva dels interns a les ordres donades pel personal de vigilància en exercici de les seves atribucions.

2. Els mitjans coercitius autoritzats i llur ús quedaran determinats reglamentàriament. En tot cas la utilització d'aquests mitjans ha de requerir sempre l'avaluació i l'aprovació prèvies d'una comissió tècnica encarregada de determinar-ne la idoneïtat i avaluar els riscos sobre la integritat dels interns.

**Capítol quart. Jornada i horari laborals.****Article 45. Jornada laboral i horari laboral**

Els membres del Cos Penitenciari han de complir estrictament la jornada i l'horari de treball que siguin determinats per la via reglamentària. En situacions d'emergència, de necessitat o en ocasió de serveis excepcionals es pot mobilitzar el personal fora de servei en les condicions que siguin establertes, a fi d'assegurar el compliment de la normativa vigent o el desplegament dels mitjans imposats per la necessitat o pel servei encomanat.

**Article 46. Permisos i vacances**

1. Considerant les característiques del Cos Penitenciari, la concessió de permisos i la distribució dels períodes de vacances i els dies de recuperació o compensació queden condicionades a les necessitats del servei.

2. L'atorgament o el refús dels permisos administratius correspon al director del Cos mitjançant el procediment que s'estableixi per la via reglamentària. La decisió d'atorgament s'ha de notificar a la Secretaria d'Estat de la Funció Pública.

3. S'han d'establir anualment tots els dies de compensació que tenen els membres del Cos Penitenciari. Aquests dies corresponen als festius o d'altres de què es beneficia la resta de l'Administració general i en què els membres del Cos Penitenciari estan obligats a treballar per raó del servei. El membre del Cos concernit no pot disposar d'aquests dies de compensació si ha estat de baixa per malaltia.

4. Tots els membres del Cos Penitenciari tenen dret a trenta-cinc dies naturals de vacances retribuïdes cada any. El període de vacances no realitzat durant l'any natural a què correspon, i com a màxim fins al 31 de gener de l'any immediat següent, no pot acumular-se en anys posteriors, excepte en casos puntuals, degudament justificats després de l'informe del director del Centre Penitenciari.

El ministre titular d'interior pot regular reglamentàriament les particularitats del Cos Penitenciari en matèria de vacances.

**Article 47. Comissió de serveis**

1. Llevat de disposició específica, ha de quedar desvinculat totalment de la funció penitenciària el membre del Cos Penitenciari que es trobi en comissió de serveis, amb suspensió de les facultats que com a membre del Cos li corresponen, i ha de lliurar al director del Cos Penitenciari l'arma, el carnet professional, la placa emblema i els equipaments de què disposa per tota la durada de l'adscripció en comissió de serveis.

2. Per poder ser adscrit en comissió de serveis ha de fer com a mínim un termini de dos anys que el membre del Cos ocupa el seu lloc de treball i la durada de l'adscripció en comissió de serveis també ha de ser d'un màxim de dos anys, amb possibilitat de pròrroga per dos anys més, transcorreguts els quals el membre del Cos ha de retornar al seu lloc de treball.

3. L'adscripció del membre del Cos Penitenciari en comissió de serveis, sempre que hi estigui d'acord, correspon al secretari d'Estat de Funció Pública a proposta de l'òrgan competent.

4. L'adscripció d'un membre del Cos Penitenciari en comissió de serveis està supeditada a l'interès públic i al bon funcionament de l'organització i del servei, després de l'informe del director del Cos Penitenciari.

**Article 48. Excedència**

Els membres del Cos Penitenciari es troben en situació d'excedència quan se separen temporalment del servei actiu obligatòriament o voluntàriament per alguna de les circumstàncies que s'estableixen en l'article 42 de la Llei de la funció pública, amb les particularitats següents:

a) L'excedència per interès particular està supeditada, en tot cas, no solament a l'interès públic sinó també al bon funcionament de l'organització i del servei.

b) La declaració de la situació d'excedència dels membres del Cos Penitenciari és aprovada pel director del Cos, que notifica la declaració al secretari d'Estat de Funció Pública.

**Article 49. Reingrés**

El reingrés al servei actiu dels membres del Cos Penitenciari en excedència s'efectua en la forma, les condicions i els efectes establerts per l'article 43 de la Llei de la funció pública, amb la particularitat que les resolucions sobre el reingrés dels funcionaris en situació d'excedència les aprova el director del Cos Penitenciari, que notifica la resolució al secretari d'Estat de Funció Pública.

**Capítol cinquè. Cobertura social i jubilació****Article 50. Seguretat social i jubilació**

1. Els funcionaris del Cos Penitenciari estan acollits al règim general de la seguretat social.

2. La jubilació obligatòria dels membres del Cos Penitenciari té lloc als 60 anys, amb dret a percebre el 70% dels conceptes salarials indicats en l'article 48.4 de la Llei de la funció pública.

3. Els membres del Cos Penitenciari tenen dret a jubilar-se voluntàriament als 55 anys, amb la condició que hagin estat com a mínim 25 anys de servei al Cos, percebent un 60% dels conceptes indicats en l'article 48.4 de la Llei de la funció pública. Per cada any que es retardi la petició de jubilació voluntària, l'import de la pensió s'incrementa un 2% fins a arribar al percentatge del 70% dels conceptes esmentats aplicables a la jubilació als 60 anys.

4. A partir de l'edat dels 65 anys, la pensió que percep el membre del Cos Penitenciari és en tots els casos del 70% dels conceptes salarials continguts a l'article 48.4 de la Llei de la funció pública i es

compon de la pensió que li pertoqui d'acord amb les normes de l'organisme encarregat de la seguretat social, a la qual s'afegeix el complement que correspongui a càrrec de l'Administració general, sense que la suma d'ambdues pensions pugui superar en cap cas el 70% dels conceptes salarials indicats en l'article 48.4 de la Llei de la funció pública.

#### **Article 51. Distincions, recompenses i gratificacions**

1. Els membres del Cos Penitenciari, inclosos el personal administratiu, el tècnic administratiu i el tècnic, poden ser distingits o recompensats si s'aprecia alguna de les circumstàncies o algun dels supòsits que siguin determinats per reglament. Totes les distincions i les recompenses atorgades han de constar en l'expedient personal del funcionari i s'han de valorar com a mèrit en els concursos de provisió de llocs de treball. També es poden tenir en compte en els processos de provisió per lliure designació i en els ascensos.

2. Els membres del Cos Penitenciaris, inclosos el personal administratiu, el tècnic administratiu i el tècnic, poden rebre gratificacions no consolidables per serveis extraordinaris. El ministre responsable d'interior atorga, a proposta del director del Cos Penitenciari, aquestes gratificacions en situacions extraordinàries que s'han de definir per la via reglamentària.

3. Es poden atorgar a autoritats estrangeres i a persones que no formin part del Cos les distincions que s'estableixin reglamentàriament.

#### **Capítol sisè. Drets sindicals**

##### **Article 52. Llibertat sindical i activitats sindicals**

1. Els membres del Cos Penitenciari tenen dret de constituir organitzacions sindicals per defensar els seus interessos laborals i afiliar-s'hi i participar-hi activament.

2. Les organitzacions sindicals legalment constituïdes tenen dret a formular propostes, elevar informes i/o dirigir peticions als òrgans competents de l'Estat, així com exercir la representació de llurs afiliats davant els òrgans competents de l'Administració pública.

3. Les organitzacions sindicals legalment constituïdes tenen el dret que se'ls faciliti un local per a l'exercici de llurs activitats, a les dependències que es determinin. Els representants sindicals han de tenir les condicions necessàries per atendre les activitats pròpies de la seva funció en la forma i temps que s'estableixin reglamentàriament.

4. D'acord amb l'objectiu d'assegurar la prestació continuada dels serveis del Cos Penitenciari que no admeten interrupció i són essencials per la comunitat, els membres del Cos Penitenciari no

poden exercir en cap cas el dret de vaga, ni accions substitutives d'aquest dret o concertades que puguin alterar el funcionament normal dels serveis.

5. Els membres del Cos Penitenciari tenen prohibit manifestar-se i defensar públicament els seus drets laborals utilitzant l'uniforme reglamentari i el material o els vehicles de servei.

#### **Títol IV. Règim disciplinari**

##### **Capítol primer. Disposicions generals**

##### **Article 53. Règim aplicable**

1. El règim disciplinari aplicable als membres del Cos Penitenciari és el que estableix aquesta Llei, sense perjudici de les responsabilitats civils o criminals en què puguin incórrer.

2. Es considera falta disciplinària tota acció o omissió que produeixi un incompliment de les obligacions i dels deures específics a càrrec dels membres del Cos Penitenciari.

3. La comissió d'una falta implica l'exigència de responsabilitat disciplinària mitjançant la imposició de la sanció que sigui procedent en funció de la tipificació i el procediment establerts per aquesta Llei.

4. És responsable l'autor d'una falta i els altres membres del Cos que hagin consentit o encobert o induït en la comissió de la falta.

Es considera autor qui realitza personalment o per mitjà d'un altre un acte constitutiu de falta.

També es considera autor el qui força o indueix a la realització d'un acte constitutiu de falta o hi coopera amb actes necessaris.

Es considera encobridor qui, tenint coneixement de la comissió d'un acte sancionable i sense haver-hi participat, ajuda el funcionari a aprofitar-se de l'acte sancionable.

##### **Capítol segon. Faltes**

##### **Article 54. Tipus de faltes**

Les faltes comeses pels membres del Cos Penitenciari en l'exercici de llurs funcions poden ser molt greus, greus i lleus.

##### **Article 55. Faltes molt greus**

Es consideren faltes molt greus:

a) Tota actuació que signifiqui discriminació per raó de raça, sexe, religió, llengua, opinió, lloc de naixement, veïnatge o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

- b) El manament a un subordinat d'executar un acte manifestament il·legal.
- c) La vaga, l'exercici d'accions substitutives d'aquest dret o concertades que puguin alterar el funcionament normal dels serveis.
- d) La manifestació pública portant l'arma reglamentària o l'uniforme.
- e) L'abandonament del servei.
- f) Facilitar o encobrir la fuga dels interns o cooperar-hi.
- g) L'apropiació de béns que pertanyen a l'Administració o a tercers.
- h) El falsejament voluntari de dades i informació del servei.
- i) Qualsevol conducta constitutiva de delictes.
- j) No denunciar al superior jeràrquic o al director del Centre Penitenciari el coneixement de qualsevol acció o omissió constitutiva de qualsevol de les conductes tipificades en els articles següents com a faltes així com els seus autors, còmplices o encobridors.
- k) La inflicció de tortures o maltractaments.
- l) La instigació a cometre aquests actes o el fet de col·laborar-hi o tolerar-los.
- m) Qualsevol actuació abusiva arbitrària o discriminatòria que impliqui violència física o moral.
- n) La publicació o la utilització indeguda de secrets declarats oficials per llei o qualificats com a tals.
- o) La violació del secret professional.
- p) El fet de causar, per mala fe, danys greus en el patrimoni, els béns del Govern o d'altres administracions públiques.
- q) La pèrdua de l'arma o el fet que sigui sostreta, per negligència inexcusable.
- r) L'ocultació o l'alteració d'una prova amb la finalitat de perjudicar o d'ajudar el pres.
- s) La falsificació, la sostracció, la simulació o la destrucció de documents del servei sota custòdia pròpia o de qualsevol altre funcionari.
- t) Trobar-se en situació d'embriaguesa o consumir drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicòtropes durant el servei i el fet de negar-se a les comprovacions tècniques pertinents.
- u) La conculcació dels drets dels interns.
- v) El fet de subministrar-los drogues tòxiques, estupefaents, substàncies psicòtropes, salvat en casos de prescripció facultativa o begudes alcohòliques.
- w) La reincidència en la comissió de tres faltes greus durant el termini d'un any.

x) Qualsevol acte de prevaricació o suborn i el fet de no evitar-lo o no denunciar-lo.

### **Article 56. Faltes greus**

Són faltes greus:

- a) L'incompliment de l'obligació d'informar el superior de tot assumpte que se li hagi de fer saber per raó de les seves funcions o que requereixi una decisió urgent.
- b) L'actuació amb abús d'atribucions quan en resultin danys als interns, si no constitueix una falta molt greu.
- c) L'ús del material o dels vehicles del servei fora de l'exercici de les funcions.
- d) La pèrdua de material del servei o el seu deteriorament greu per negligència o manca de cura.
- e) No mantenir la residència i el domicili efectius al Principat d'Andorra.
- f) El refús de sotmetre's a la revisió mèdica a què es refereix l'article 35 d'aquesta Llei.
- g) La tercera falta d'assistència sense causa justificada en un període de sis mesos.
- h) L'ostentació de l'arma reglamentària, de les credencials del càrrec o de la condició d'agent de l'autoritat sense cap causa que ho justifiqui.
- i) L'incompliment de les normes sobre incompatibilitats establertes a l'article 61 de la Llei de la funció pública.
- j) La reincidència en la comissió de tres faltes lleus en el termini de tres mesos.
- k) El mal ús de l'arma reglamentària.
- l) Les faltes de respecte o consideració greus i manifestes envers els superiors, els companys, els subordinats o els interns.
- m) Els actes, les manifestacions i les conductes que atemptin contra la dignitat dels funcionaris, contra la imatge del Cos i contra el prestigi i la consideració deguts als òrgans de l'Estat.
- n) El fet de causar, per negligència manifesta, danys greus en el patrimoni i els béns del Govern o d'altres administracions públiques.
- o) La desobediència als superiors en l'exercici de les funcions i l'incompliment de les ordres rebudes.
- p) La insubordinació individual o col·lectiva envers les autoritats o els comandaments de qui es depèn, amb motiu de la desobediència a les instruccions legítimes donades per aquests comandaments i autoritats.
- q) La denegació d'auxili i la manca d'intervenció urgent en qualsevol fet en què l'actuació sigui obligada o convenient.

- r) La pèrdua de l'arma o el fet que sigui sostreta per negligència simple.
- s) L'incompliment del deure de reserva professional, pel que fa als assumptes coneguts per raó de les funcions encomanades.
- t) El consum de begudes alcohòliques estant de servei i el fet de negar-se a les comprovacions tècniques pertinents.
- u) La pèrdua de les credencials i el fet de permetre'n la sostracció, per negligència inexcusable.
- v) La manca de rendiment manifesta, reiterada i no justificada, si constitueix conducta continuada o ocasiona un perjudici greu a l'eficàcia dels serveis.
- w) En general, l'incompliment per negligència greu dels deures i les obligacions derivades de la pròpia funció.

#### **Article 57. Faltes lleus**

Es consideren faltes lleus:

- a) La manca reiterada de puntualitat al treball dins un mateix mes sense causa justificada.
- b) El retard, la negligència i el descuit en el compliment de les funcions o de les ordres rebudes.
- c) La incorrecció envers el públic, els superiors, els subordinats i els companys, quan no revesteixi el caràcter de falta greu.
- d) La negligència en la conservació dels locals, del material, dels documents del servei, si no produeix perjudicis greus.
- e) Portar l'uniforme de manera incorrecta o descurada.
- f) La descurança en la presentació personal.
- g) La manca de col·laboració manifesta amb altres cossos de l'Administració pública, en els casos en què s'hagi de prestar de conformitat amb la legislació vigent.
- h) L'incompliment de la jornada de treball per motius justificats sense la comunicació prèvia al superior jeràrquic.
- i) La no-assistència al servei sense causa justificada.
- j) El mal ús dels distintius del càrrec.
- k) El fet de prescindir del conducte reglamentari establert en formular qualsevol sol·licitud o reclamació, excepte en cas d'urgència o d'impossibilitat física.
- l) En general l'incompliment per negligència lleu dels deures i obligacions inherents a les pròpies funcions.

### **Capítol tercer. Sancions**

#### **Article 58. Sancions imposables**

1. Per la comissió de faltes molt greus es pot imposar alguna de les sancions següents:

- a) La separació del servei.
- b) La suspensió de funcions fins a un màxim de dos anys, amb pèrdua de les retribucions corresponents.

Conjuntament amb la imposició d'alguna de les sancions esmentades en els apartats anteriors, es pot imposar l'obligació d'abonar el valor del material perdut o deteriorat.

2. Per la comissió de faltes greus es pot imposar, conjuntament o alternativament, alguna de les sancions següents:

- a) La suspensió de funcions fins al màxim de sis mesos, amb pèrdua de les retribucions corresponents.
- b) El trasllat a un altre lloc de treball, amb canvi de destinació, que pot comportar una minoració de retribucions si la falta comesa té relació amb el lloc de treball.
- c) L'obligació d'abonar el valor del material perdut o deteriorat.

3. Per la comissió de faltes lleus es pot imposar alguna de les sancions següents:

- a) La suspensió de funcions fins a catorze dies, amb pèrdua de la retribució corresponent.
- b) L'amonestació per escrit.
- c) La deducció proporcional de les retribucions, per faltes de puntualitat i d'assistència.
- d) L'obligació d'abonar el valor del material perdut o deteriorat.

No es poden imposar sancions que consisteixen en la reducció de la durada de les vacances o en una altra minoració dels drets de descans del funcionari. La sanció no pot comportar en cap cas la violació del dret a la dignitat de la persona.

#### **Article 59. Gradació de les sancions**

Per graduar les sancions, a més de les comissions o les omissions que s'hagin produït, cal tenir en compte, d'acord amb el principi de proporcionalitat:

- a) Els antecedents
- b) La intencionalitat
- c) La pertorbació dels serveis
- d) Els danys produïts a l'Administració o als interns
- e) La reincidència en la comissió de faltes
- f) El grau de participació en la comissió o l'omissió
- g) La transcendència per a la seguretat pública

**Article 60. Tramitació de l'expedient**

1. No es poden imposar sancions per faltes molt greus, greus o lleus si no és en virtut d'un expedient instruït a aquest efecte. La tramitació de l'expedient s'ha de regir pels principis de sumarietat i de celeritat, però en cap cas no hi pot haver indefensió.

2. A petició expressa i escrita del membre del Cos Penitenciari afectat, es pot prescindir de la instrucció de l'expedient i adoptar la resolució sancionadora que correspongui, si aquest membre manifesta la seva conformitat amb els fets, la falta comesa i la sanció corresponent.

3. La imposició de les sancions fixades per aquesta Llei correspon al director del Cos Penitenciari pel que fa a les sancions derivades de la comissió de faltes lleus, a la persona titular del ministeri responsable d'interior pel que fa a les sancions corresponents a les faltes greus, i al Govern pel que fa a les sancions derivades de la comissió de faltes molt greus.

4. Les resolucions sancionadores s'han de notificar al secretari d'Estat de Funció Pública.

**Capítol quart. Procediment sancionador****Article 61. Inici del procediment sancionador**

1. El procediment l'inicia d'ofici el cap immediat del membre del Cos concernit o el director o director adjunt del Cos Penitenciari quan es tracta de conductes qualificades de faltes lleus o de faltes greus respectivament.

2. Quan es tracta de conductes qualificades de faltes molt greus, el director del Cos Penitenciari ho ha de comunicar, per mitjà d'un informe escrit, al ministre titular d'interior perquè iniciï l'expedient disciplinari.

3. El nomenament d'instructor correspon a l'autoritat competent per iniciar l'expedient, segons la gravetat de la falta comesa. L'instructor ha d'abstenir-se en els supòsits legalment establerts i en cas de no fer-ho pot ser recusat.

4. La resolució d'inici de la tramitació de l'expedient disciplinari i el nomenament d'instructor s'ha de notificar, per escrit, al membre del Cos Penitenciari subjecte a l'expedient.

**Article 62. Instrucció de l'expedient**

1. Les sancions per faltes lleus que comporten únicament amonestació escrita les pot imposar el director del Cos Penitenciari sense cap altre tràmit que el d'audiència o al·legacions escrites de la persona interessada, en el termini màxim d'un mes a comptar de l'inici de l'expedient.

2. Durant la instrucció de l'expedient disciplinari per les faltes lleus restants, per faltes greus o per faltes molt greus, l'instructor de l'expedient ha

d'ordenar la pràctica de totes les diligències que siguin adequades per a la determinació i la comprovació dels fets, i en particular de totes les proves, acreditables per qualsevol mitjà admissible en dret, que puguin conduir a l'esclariment i a la determinació de les responsabilitats susceptibles de sanció.

3. Si de la pràctica de les diligències en resulta que els fets constatats poden ser constitutius d'una falta greu, en cas d'un expedient seguit inicialment per falta lleu o molt greu, en cas d'un expedient iniciat per falta greu, l'instructor ha d'elevat l'expedient disciplinari al director del Cos Penitenciari i informar d'aquest fet el membre del Cos Penitenciari afectat.

4. Tots els òrgans de l'Administració pública estan obligats a facilitar a l'instructor d'un expedient disciplinari els informes necessaris per al desenvolupament de les seves actuacions.

5. En vista de les actuacions practicades i en un termini màxim de dos mesos per a les faltes lleus, de tres mesos per a les faltes greus i de quatre mesos per a les faltes molt greus, comptats a partir de l'inici de l'expedient, l'instructor ha de formular el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les faltes presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables.

6. El plec de càrrecs s'ha de notificar al membre del Cos Penitenciari concernit, el qual disposa d'un termini de deu dies hàbils per contestar-lo amb les al·legacions que consideri convenients per a la seva defensa i amb l'aportació de tots els documents que consideri oportuns. En aquest tràmit ha de sol·licitar, si ho estima oportú, la pràctica de les proves que entengui necessàries per a la seva defensa.

7. Contestat el plec o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor de l'expedient pot ordenar la pràctica de les proves sol·licitades que jutgi oportunes i ho ha de notificar a la persona objecte de l'expedient. Per a la pràctica de les proves disposa d'un termini màxim d'un mes.

8. Després de realitzar les diligències previstes en els apartats anteriors, es dona vista de l'expedient al membre del Cos Penitenciari concernit perquè, en el termini de deu dies hàbils, al·legui en conclusions el que estimi convenient per a la seva defensa.

**Article 63. Resolució de l'expedient**

1. La competència per dictar la resolució correspon al director del Cos Penitenciari per a les faltes lleus, al ministre titular d'interior per a les faltes greus i al Govern per a les faltes molt greus.

2. Finalitzat el termini concedit per a la vista i les al·legacions presentades pel membre del Cos concernit, el termini màxim per dictar la resolució, tant si s'han efectuat al·legacions com si no, és de

quinze dies hàbils per a les faltes lleus, de trenta dies hàbils per a les faltes greus i de quaranta-cinc dies hàbils per a les faltes molt greus.

3. La resolució de l'òrgan competent ha de ser motivada i no s'hi poden incloure fets diferents dels que han servit de base al plec de càrrecs, sense perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, ha de determinar-se amb precisió la falta que s'estima comesa, el precepte i la norma en què apareix recollida la falta, el nom del membre del Cos Penitenciari sancionat, i la sanció que s'imposa.

4. Contra la resolució que imposa la sanció pot interposar-se recurs en els termes previstos pel Codi de l'Administració.

#### **Article 64. *Mesures cautelars***

A l'inici de la tramitació d'un expedient disciplinari que s'instrueixi per una falta greu o molt greu a un membre del Cos Penitenciari o mentre duri la tramitació, l'òrgan competent pot acordar, com a mesures cautelars, la suspensió provisional o l'adscripció a un altre lloc de treball, mesures que poden comportar la pèrdua provisional de l'uniforme, l'arma i la credencial.

En el moment de resoldre sobre el manteniment o l'aixecament de les mesures cautelars, s'ha de valorar la gravetat dels fets comesos, les circumstàncies concretes de cada cas i l'expedient personal del funcionari expedientat. La resolució en què s'acordi d'imposar o de prorrogar les mesures cautelars ha de ser motivada.

El període de suspensió no pot ser superior en total al de la sanció que pugui ser imposada per la presumpta falta comesa. El temps transcorregut en suspensió provisional o cautelar es computa en l'execució de la sanció de suspensió de funcions que, en definitiva, es pugui imposar en l'expedient sancionador.

#### **Article 65. *Efectes de la suspensió de funcions***

1. La suspensió de funcions, com a sanció, comporta la privació temporal de l'exercici de les funcions, la retirada de l'arma i de la credencial reglamentàries, la prohibició d'ús de l'uniforme, si escau, i la prohibició d'entrar a les dependències del Centre Penitenciari sense autorització, així com la pèrdua de les retribucions corresponents.

2. La suspensió de funcions, com a mesura preventiva, comporta la privació temporal de l'exercici de les funcions, la retirada de l'arma i de la credencial reglamentàries, la prohibició d'ús de l'uniforme, si escau, i la prohibició d'entrar a les dependències del Centre Penitenciari sense autorització. Durant el temps de suspensió cautelar el membre del Cos

Penitenciari continua percebent la retribució que correspon al seu lloc de treball.

#### **Article 66. *Efectes de les sancions***

1. La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, per mort, per indult, per amnistia i per la prescripció de la falta o de la sanció.

Les faltes molt greus prescriuen al cap de quatre anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap de dos mesos.

Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuen al cap de quatre anys, les imposades per faltes greus al cap de dos anys i les imposades per faltes lleus al cap de dos mesos.

El còmput del termini de prescripció de les faltes s'inicia des que es comet la falta i s'interromp, en tot cas, per la iniciació de l'expedient disciplinari. El termini de prescripció de la sanció comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què adquireix fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció.

El compliment dels terminis de prescripció establerts comporta la cancel·lació de les actuacions corresponents en l'expedient personal.

2. Les sancions disciplinàries que s'imposen als membres del Cos Penitenciari s'han d'anotar en el Registre de Membres del Cos Penitenciari a què es refereix l'article 33 amb indicació de les faltes que les han motivat.

Les anotacions de sancions s'han de cancel·lar d'ofici i, en tot cas, no computen a efectes de la reincidència, quan hagin transcorregut els terminis següents des de la resolució que les ha imposat:

- a) Un any en el cas de les faltes lleus.
- b) Dos anys en el cas de les faltes greus.
- c) Quatre anys en el cas de les faltes molt greus quan no hagin comportat la separació del servei.

#### **Article 67. *Tramitació de l'expedient en cas de procediment judicial***

La iniciació d'un procediment penal contra un membre del Cos Penitenciari no impedeix la tramitació d'un expedient disciplinari pels mateixos fets, si escau. No obstant això, la resolució definitiva de l'expedient només es pot produir quan la sentència dictada en l'àmbit penal sigui ferma, vinculant a l'Administració la declaració de fets provats. Les mesures cautelars que es puguin adoptar en aquests supòsits poden durar fins que es dicti resolució definitiva en el procediment judicial. Són aplicables, en tot cas, les disposicions contingudes en els articles 64 i 65 d'aquesta Llei.

## Disposicions addicionals

### Primera

Amb relació al Registre de Membres del Cos Penitenciari que s'estableix a l'article 33 d'aquesta Llei, la Secretaria d'Estat de Funció Pública ha de trametre al ministeri responsable d'interior tots els expedients i les dades dels membres del Cos Penitenciari de què sigui dipositària en el termini de tres mesos a comptar de l'entrada en vigor de la Llei.

### Segona

Atès el caràcter permanent de les missions encomanades al Cos Penitenciari, que han de ser exercides en qualsevol circumstància, moment i conjuntura, sense excepció, els membres del Cos Penitenciari, administratius i tècnics han de percebre també com a retribució consolidable en l'estructura retributiva una quantitat mensual equivalent al 3,5% de l'import vigent a cada moment de la base retributiva del nivell de classificació C1 del grup funcional C de la taula salarial anual de l'annex d'aquesta Llei.

## Disposicions transitòries

### Primera

Els membres del Cos Penitenciari que es trobaven en situació de servei actiu o en comissió de serveis a la data de l'entrada en vigor de la Llei de la funció pública mantenen el dret a jubilar-se voluntàriament a l'edat de 55 anys sempre que hagin complert els vint anys de servei, percebent una pensió de jubilació del 60% dels conceptes indicats en l'article 48.4 de la Llei de la funció pública i en la disposició addicional segona d'aquesta Llei. L'import de la pensió s'incrementa un 2% per cada any que es retardi la petició de jubilació voluntària fins a arribar al percentatge del 70% dels conceptes esmentats aplicables a la jubilació als 60 anys.

### Segona

Els expedients disciplinaris en tràmit a l'entrada en vigor d'aquesta Llei es regulen per les disposicions anteriors, llevat que les d'aquesta norma siguin més beneficioses.

### Tercera

Quan la Llei entri en vigor i en un termini inferior a 12 mesos, amb caràcter excepcional s'obrirà un concurs per cobrir places de sotsoficial i/o oficial. Podran accedir a aquestes places tots els agents de primer grau que tinguin una antiguitat dins del grau superior a 24 mesos.

### Quarta

Quan la Llei entri en vigor i en un termini inferior a 12 mesos, amb caràcter excepcional s'obrirà un concurs per cobrir places d'agent de 1r grau. Podran accedir a aquestes places tots els agents que tinguin una antiguitat dins del grau superior a 36 mesos.

## Disposició derogatòria

Queda derogat el Reglament de funcionaris del Centre Penitenciari, del 30 de setembre de l'any 1993, publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* núm. 53, de l'any 1993. Així mateix, queden derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin o contradiguin el que estableix la present Llei.

## Disposicions finals

### Primera

El Govern ha d'aprovar i publicar els reglaments necessaris per al desenvolupament i el desplegament d'aquesta Llei.

### Segona

La Llei de la funció pública, del 15 de desembre del 2000, és aplicable en tot allò que no estigui expressament previst en aquest text.

### Tercera

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.  
Andorra la Vella, 10 de maig del 2006.



## Annex al Projecte de llei del Cos Penitenciari

TAULA SALARIAL ANUAL		COMPLEMENT		Comple. Específic	Límit inferior A + B	Complement C	Límit superior A + B
Grup funcional	Nivell de classificació	Base retributiva	Comple. de lloc	Comple. específic	Banda mínima	Màxim comple. millora	Banda màxima
Grup A	A1	35.441.38	0000,00	1.949.48	37.390.86	18.695.43	56.086.29
Grup B	B2	22.282.78	5.468.19	3.518.84	31.269.81	15.273.54	46.543.50
	B3	22.282.78	2.762.50	3.518.84	28.564.12	14.281.93	42.846.05
	B4	22.282.78	0000,00	3.518.84	25.801.62	13.290.68	39.092.30
Grup C	C1	11.249.94	8.526.31	3.518.84	23.295.09	11.647.48	34.942.57
	C2	11.249.94	4.722.90	3.518.84	19.491.68	9.745.84	29.237.52

## Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat els documents que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en dates 28 de juny i 13 de juliol, sota el títol **Projecte de llei de la comptabilitat dels empresaris** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## Projecte de llei de la comptabilitat dels empresaris

### Exposició de motius

La comptabilitat constitueix un sistema d'informació de l'activitat empresarial que compleix un conjunt de funcions tant en l'àmbit intern, per satisfer l'interès del propi empresari per conèixer la situació de la seva empresa i així poder prendre decisions empresarials racionals des de la perspectiva econòmica, com en l'àmbit extern, per satisfer els interessos dels creditors i dels socis respecte al coneixement de la situació patrimonial i financera i els resultats de l'empresa i també els interessos d'altres grups i de l'estat pel disseny i l'execució de les distintes polítiques econòmiques.

És clar que les funcions desplegades per la comptabilitat la situen com un element essencial pel desenvolupament de l'economia del Principat i només per això no es pot retardar més l'establiment del deure de comptabilitat dels empresaris com existeix al conjunt dels estats situats en el mateix entorn cultural i/o geogràfic i, en especial, en els estats membres de la Unió Europea. Però l'establiment amb caràcter imperatiu d'aquest deure obeeix també a la necessitat d'assegurar-ne la normalització del contingut contribuint així igualment al desplegament dels negocis no sols en l'àmbit intern sinó també i fonamentalment en l'àmbit internacional.

Per satisfer els interessos referits i assolir les finalitats assenyalades, aquesta Llei s'estructura en quatre capítols, quaranta-un articles, una disposició addicional i quatre disposicions finals. El capítol I estableix el deure de comptabilitat per a tots els empresaris, d'acord amb la definició d'aquest concepte que s'inclou a aquests efectes en la Llei, amb independència de la naturalesa de l'activitat econòmica desplegada i de la grandària de l'empresa. Igualment, com a elements de caràcter general, es regulen la forma de portar la comptabilitat, el deure de conservació i, sobre tot, el secret de la comptabilitat que queda sota la tutela dels batlles, sens perjudici de les potestats del Ministeri de Finances i de l'INAF.

El capítol II comprèn la disciplina dels llibres de comptabilitat imposant l'obligació de portar, com a mínim, dos llibres: el llibre diari i el llibre d'inventaris i comptes anuals; com a elements imprescindibles per portar una comptabilitat ordenada i adequada a la naturalesa i dimensió de l'empresa i per complir amb l'obligació de formular els comptes anuals. El requisit de legalització judicial obligatòria dels llibres de comptabilitat persegueix garantir-ne l'autenticitat i integritat del contingut, evitant que la comptabilitat sigui reconstruïda en funció de les conveniències i, per tant, la data de legitimitat.

El capítol III conté el règim del model comptable andorrà referit als comptes anuals construït sobre la base del sistema comptable establert en les directives comptables de la Unió Europea i mitjançant la integració en aquest dels elements definidors del marc conceptual per la preparació i presentació dels estats financers. L'objectiu perseguit amb aquest model és conjuminar la seguretat jurídica, que obliga a regular els elements estructurals del model comptable en una norma amb rang de Llei, i la flexibilitat que ha de permetre modificar els desplegaments reglamentaris de forma ràpida i eficaç, davant dels canvis que com a conseqüència del dinamisme de la realitat econòmica es puguin produir en l'àmbit de les NIC.

En la definició dels comptes anuals se segueix el sistema establert per la quarta directiva comunitària en matèria comptable però s'introdueixen dos nous estats financers previstos en les normes internacionals de comptabilitat: l'estat de canvis del patrimoni net i l'estat de flux d'efectiu. No obstant això, aquest últim no estan obligats a formular-lo els empresaris que puguin presentar els models de comptes anuals abreujats. L'enumeració dels principis rectoris i dels principis comptables també segueix el sistema comptable europeu però atenent igualment les NIC, tant en l'àmbit concret d'alguns principis, com amb caràcter general, dotant-les de

valor supletori. I és això el que explica que la Llei reguli expressament l'actualització del valor dels actius amb l'autorització del Govern i amb l'obligació de constituir una reserva indisponible.

En la regulació dels documents integrants dels comptes anuals se n'ha delimitat el contingut essencial i també s'ha incorporat la definició dels seus elements: actius, passius, patrimoni net, ingressos i despeses, ajustant-se al mencionat marc conceptual i que a l'hora de determinar les partides del patrimoni net portarà, a partir de la noció de passius establerta, a la necessitat de tenir en compte no sols la forma jurídica sinó, sobretot, la realitat econòmica de les operacions. Finalment, seguint el mateix sistema comptable, també es preveu l'obligació de formular l'informe de gestió, únicament per a les societats anònimes i de responsabilitat limitada que hagin de sotmetre a auditoria els comptes anuals.

Finalment, el capítol IV estableix la disciplina dels comptes anuals consolidats que, si bé no es preveu que entri en vigor abans del 2010, a diferència del règim dels comptes anuals individuals, sembla necessari i oportú preveure-la en aquesta Llei, tenint en compte el caràcter general de la comptabilitat dels empresaris. En aquest àmbit cal destacar, sobre tot, la delimitació del perímetre de consolidació que, basant-se en el sistema establert per la setena directiva comunitària en matèria comptable, introdueix l'obligació de consolidació, no sols dels grups verticals, sinó també dels denominats grups horitzontals: quan el control de les societats filials que integren un mateix grup de societats correspongui a una o diverses persones, naturals o jurídiques, que actuen conjuntament.

És també destacable la potestat del Govern d'atorgar una exempció a l'obligació de formular els comptes anuals consolidats a favor de determinades societats holdings o financeres, sempre que reuneixin les característiques establertes, i la normativa comptable aplicable per la formulació dels comptes anuals consolidats que, seguint la nova estratègia comptable de la Unió Europea, preveu l'obligació d'aplicar les NIC únicament quan alguna de les societats compreses en la consolidació hagi emès valors admesos en un mercat regulat de qualsevol estat membre de la Unió Europea, però permet l'aplicació voluntària d'aquestes normes en tots els altres supòsits i, en el seu defecte, aplicant les normes previstes en la Llei, i en tots els casos aplicant el perímetre de consolidació fixat en la Llei.

## **Capítol I**

### **Disposicions generals**

#### **Secció 1a. Del deure de comptabilitat**

##### **Article 1. Definició.**

1. Els empresaris han de portar una comptabilitat ordenada i adequada a la naturalesa i dimensió de la seva activitat, d'acord amb el que s'estableix en aquesta Llei i en les altres disposicions aplicables.
2. Als efectes d'aquesta Llei, són empresaris les persones naturals o les societats que habitualment exerceixen una activitat econòmica de producció o intercanvi de béns o de serveis per al mercat.

##### **Article 2. Finalitats**

La comptabilitat ha de permetre fer un seguiment cronològic de totes les operacions efectuades pels empresaris en l'exercici de la seva activitat i l'elaboració periòdica dels documents comptables obligatoris per aquests mateixos.

##### **Article 3. Responsabilitat**

La comptabilitat ha de ser directament portada per l'empresari o per les persones que aquest mateix autoritzi i sense perjudici de la seva responsabilitat.

#### **Secció 2a. De la forma de portar la comptabilitat**

##### **Article 4. Forma**

Els documents comptables han de portar-se amb claredat, per ordre de dates, sense espais en blanc, interpolacions, ratlladures ni raspatures. Els errors i les omissions en els assentaments comptables han de salvar-se a continuació, immediatament que s'adverteixin.

##### **Article 5. Abreviatures**

En els documents comptables no es poden utilitzar abreviatures o símbols el significat dels quals no sigui precís d'acord amb aquesta Llei, les altres disposicions aplicables o la pràctica comptable de general aplicació.

##### **Article 6. Moneda**

El valor dels assentaments comptables i dels elements integrants dels comptes anuals s'han d'expressar necessàriament en euros.

#### **Secció 3a. Del deure de conservació**

##### **Article 7. Durada**

Els empresaris han de guardar i custodiar ordenadament i durant un període de sis anys, a comptar des de la data de l'últim assentament, tots els documents comptables i la correspondència,

documentació i justificants relatius a la seva activitat.

#### **Article 8. Situacions especials**

El deure de conservació és exigible als empresaris persones naturals encara que cessin en la seva activitat i en cas de traspàs correspon als seus hereus el seu compliment. En cas de dissolució de les societats correspon als liquidadors complir el deure de conservació.

#### **Secció 4a. Del secret de la comptabilitat**

##### **Article 9. Principi**

La comptabilitat dels empresaris és secreta, sense perjudici del que disposin les lleis.

##### **Article 10. Exhibició**

L'exhibició general o particular dels documents comptables, correspondència, documentació i justificants de la comptabilitat només pot decretar-la el batlle, d'ofici o a instància de part, i en funció de la qüestió que es tracti i que l'empresari a qui corresponguin hi tingui interès o responsabilitat.

##### **Article 11. Lloc i forma**

En qualsevol cas, l'exhibició de la comptabilitat s'ha de fer a l'establiment de l'empresari i amb la seva presència o la de les persones que designi i adoptant les mesures necessàries per assegurar-ne la conservació i custòdia.

##### **Article 12. Medi de prova**

El valor probatori dels documents comptables és apreciat pel batlle de conformitat amb les regles generals del dret.

### **Capítol II**

#### **Dels llibres de comptabilitat**

##### **Secció 1a. Dels llibres de comptabilitat**

##### **Article 13. Llibres obligatoris**

Els llibres de comptabilitat obligatoris que necessàriament han de portar els empresaris són el llibre diari i el llibre d'inventaris i comptes anuals.

##### **Article 14. Llibre diari**

El llibre diari ha de recollir en forma d'assentaments i per ordre cronològic totes i cadascuna de les operacions efectuades dia a dia pels empresaris en l'exercici de la seva activitat. Tanmateix, són vàlids els assentaments globals de les operacions per períodes no superiors a un mes i sempre que del

detall d'aquests assentaments en quedi constància en altres llibres.

##### **Article 15. Llibre d'inventaris i comptes anuals**

El llibre d'inventaris i comptes anuals s'ha d'iniciar amb la transcripció del balanç inicial, també s'han de transcriure amb periodicitat trimestral els balanços de sumes i saldos i al final de l'exercici l'inventari i els comptes anuals.

#### **Secció 2a. De la legalització dels llibres de comptabilitat**

##### **Article 16. Legalització anterior**

Els empresaris han de presentar davant el batlle els llibres de comptabilitat obligatoris abans d'utilitzar-los per tal que aquest posi en el primer foli de cadascun diligència dels que tingui el llibre i en tots i cadascun dels seus fulls el segell del jutjat. A aquests efectes els jutjats han de portar un llibre de legalitzacions.

##### **Article 17. Legalització posterior**

Els empresaris poden formar els llibres de comptabilitat obligatoris mitjançant l'enquadrernació del fulls sobre els quals realitzin els assentaments i anotacions per qualsevol procediment idoni i en aquest cas han de presentar-los per legalitzar-los en els termes expressats en l'article anterior en el termini dels quatre mesos següents al tancament de l'exercici.

### **Capítol III**

#### **Dels comptes anuals**

##### **Secció 1a. De la formulació**

##### **Article 18. Definició**

Amb data de tancament de l'exercici, i en el termini màxim de tres mesos a comptar d'aquesta data, els empresaris han de formular i signar els comptes anuals que formant una unitat comprenen el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis del patrimoni net, l'estat de flux d'efectiu i la memòria.

##### **Article 19. Estructura**

1. L'estructura i el contingut dels documents que formen els comptes anuals s'ha d'ajustar als models aprovats per decret del Govern i només excepcionalment i deixant-ne constància i justificació a la memòria pot modificar-se d'un exercici a l'altre.

2. El decret del Govern referit en l'apartat anterior ha d'establir els models abreujats dels comptes anuals que poden formular tots els empresaris que durant

dos exercicis consecutius reuneixin, almenys, dues de les circumstàncies següents:

(a) Que el total de les partides de l'actiu no superi els tres milions sis-cents mil euros.

(b) Que l'import de la xifra anual del negoci no superi els sis milions d'euros.

(c) Que el nombre de treballadors durant l'exercici no sigui superior a vint-i-cinc

3. Els empresaris que, d'acord amb el que preveu l'apartat anterior, poden formular els models abreujats dels comptes anuals, no estan obligats a formular l'estat de flux d'efectiu.

4. En els documents que formen els comptes anuals, les partides previstes en els models aprovats per decret del Govern hi han d'aparèixer per separat i en l'ordre que hi figurin.

5. Sempre que es respecti l'estructura dels models aprovats per decret del Govern es pot fer una subdivisió més detallada de les partides previstes i també afegir-ne de noves quan el seu contingut no estigui comprès en cap de les previstes.

6. Igualment, poden agrupar-se determinades partides quan només representin un import que resulti irrellevant per mostrar la imatge fidel que han de proporcionar els comptes anuals i es presentin de forma diferenciada a la memòria.

7. En cadascuna de les partides dels documents que formen els comptes anuals han de figurar, a més a més de les xifres de l'exercici a què es refereixen, les corresponents a l'exercici immediatament anterior.

#### **Article 20. Principis rectors**

1. Els comptes anuals han de redactar-se amb claredat i mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats dels empresaris en l'exercici de la seva activitat, de conformitat amb les disposicions aplicables en matèria de comptabilitat.

2. En el cas que l'aplicació de les disposicions en matèria de comptabilitat no sigui suficient per mostrar la imatge fidel, s'han de subministrar a la memòria les informacions complementàries precises per aconseguir aquest resultat.

3. Excepcionalment, no s'han d'aplicar les disposicions en matèria de comptabilitat que resultin incompatibles amb el resultat de mostrar la imatge fidel. En aquest cas, en la memòria s'ha d'assenyalar i motivar suficientment la falta d'aplicació de la corresponent disposició en matèria de comptabilitat i explicar la seva influència sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats.

#### **Article 21. Principis comptables**

1. Els assentaments i la valoració dels elements que integren les partides de cadascun dels documents que formen els comptes anuals s'han de formular aplicant els principis comptables següents:

(a) Principi d'empresa en funcionament: si no es prova el contrari, s'ha de presumir que l'empresa continua en funcionament.

(b) Principi de registre: els fets econòmics s'han de registrar quan neixin els drets i obligacions que els mateixos originen.

(c) Principi d'uniformitat: no s'han de variar els criteris de valoració dels elements que integren les partides dels documents que formen els comptes anuals d'un exercici a l'altre.

(d) Principi de prudència: només s'han de comptabilitzar els beneficis obtinguts fins a la data de tancament de l'exercici. Tanmateix, s'han de tenir en compte tots els riscos amb origen a l'exercici o en un altre anterior i les amortitzacions i correccions de valor dels elements de l'actiu.

(e) Principi de meritació: les despeses i els ingressos s'han d'imputar a l'exercici al qual es refereixen els comptes anuals, amb independència de la seva data de pagament o cobrament. Aquest principi no és aplicable a la formulació de l'estat de flux d'efectiu.

(f) Principi de valoració separada: els elements que integren les partides dels documents que formen els comptes anuals s'han de valorar separatament.

(g) Principi de preu d'adquisició o de cost de producció: els actius s'han de comptabilitzar pel preu d'adquisició o pel cost de producció i els passius pel valor de la contrapartida rebuda a canvi d'incórrer en l'obligació, més els interessos meritats pendents de pagament. El Govern per decret ha de fixar els elements patrimonials que s'han de valorar pel seu valor raonable, d'acord amb els criteris establerts a les normes internacionals de comptabilitat.

(h) Principi de no compensació: no poden compensar-se les partides de l'actiu i del passiu ni les de despeses i ingressos.

(i) Principi de correlació d'ingressos i despeses: el resultat de l'exercici està constituït pels ingressos d'aquest període menys les despeses incorregudes durant el dit període per l'obtenció d'aquell, així com pels beneficis i pèrdues no relacionats directament amb l'activitat empresarial.

(j) Principi d'importància relativa: en casos excepcionals i sempre que no alteri la imatge fidel que han de proporcionar els comptes anuals, s'admet la no aplicació d'alguns principis. En aquests casos, en la memòria s'ha d'assenyalar i motivar suficientment la falta d'aplicació del principi

corresponent i explicar-ne la influència sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats

2. En els casos en què una qüestió no estigui regulada expressament en les disposicions andorranes vigents en matèria comptable, s'han de tenir en compte els criteris establerts a les normes internacionals de comptabilitat.

#### **Article 22. Firma**

1. Els comptes anuals de l'empresari persona natural han de ser firmats per ell mateix, els de les societats en les quals els socis siguin il·limitadament responsables dels deutes socials, per tots aquests, i els de les societats anònimes i de responsabilitat limitada per tots els seus administradors.

2. Excepte en el cas de l'empresari persona natural, quan en tots, algun o alguns dels documents que formen els comptes anuals falti la firma d'alguna de les persones indicades en l'apartat anterior, s'ha de fer constar aquesta falta en els documents corresponents i indicar-ne la causa.

3. En l'antefirma s'ha d'expressar la data en la qual s'han formulat els comptes anuals.

#### **Secció 2a. Del balanç**

##### **Article 23. Contingut**

En el balanç han de figurar de forma separada l'actiu, el passiu i el patrimoni net. El balanç inicial d'un exercici s'ha de correspondre amb el balanç de tancament de l'exercici anterior.

##### **Article 24. Actiu**

1. L'actiu comprèn els béns, els drets i altres recursos controlats econòmicament per l'empresari, resultants de successos passats, dels quals és probable que l'empresari n'obtingui beneficis i que s'han de classificar de forma separada i en funció de la seva afectació com a actiu fix o no corrent com a actiu circulat o corrent.

2. L'actiu circulat comprèn els béns, els drets i altres recursos que s'espera que es vinguin, consumeixin o realitzin com a conseqüència de l'explotació ordinària de l'empresa, així com els que el seu venciment, alienació o realització s'espera que es produeixin en el termini màxim d'un any des de la data de tancament de l'exercici.

3. Els altres béns, drets i altres recursos econòmics no referits a l'apartat anterior han de classificar-se com a actiu fix.

##### **Article 25. Amortització i correcció del valor**

1. Els elements de l'actiu fix la vida útil dels quals tingui un límit temporal han d'amortitzar-se de

manera racional i sistemàtica durant els temps d'utilització.

2. Tanmateix, en el cas que es produeixi un deteriorament dels elements de l'actiu fix o del circulat s'han d'efectuar les correccions de valor necessàries per determinar el valor que els correspongui en la data de tancament de l'exercici.

##### **Article 26. Actualització del valor**

1. Les societats anònimes i de responsabilitat limitada poden sol·licitar al Govern autorització per actualitzar el valor comptable dels actius que per decret es determinin i sempre que l'actualització resulti de l'aplicació dels principis comptables. En cas d'ésser autoritzada, l'actualització del valor dels actius queda subjecta a un gravamen únic del 3 per 100 de l'import que presenti la reserva de revalorització que obligatòriament s'ha de constituir en el balanç com una partida del patrimoni net.

2. La reserva de revalorització referida a l'apartat anterior s'ha de constituir per l'import corresponent a la diferència entre el valor pel qual figura l'actiu en els últims comptes anuals aprovats i el resultat de l'aplicació dels principis comptables, i té caràcter indisponible durant el termini de 10 anys, transcorreguts els quals únicament pot utilitzar-se per compensar pèrdues o per augmentar el capital social. En cap cas pot utilitzar-se per distribuir beneficis, a menys que la plusvàlua hagi estat efectivament realitzada.

##### **Article 27. Passiu**

1. El passiu comprèn les obligacions actuals de l'empresari, sorgides de successos passats, l'extinció de les quals és probable que produeixi una disminució dels recursos que puguin produir beneficis econòmics i que s'han de classificar de forma separada com a passiu no corrent o com a passiu circulat o corrent.

2. El passiu circulat o corrent comprèn les obligacions el venciment de les quals s'espera que es produeixi en el termini màxim d'un any des de la data de tancament de l'exercici.

3. Les restants obligacions no referides en l'apartat anterior s'han de classificar com a passiu no corrent.

4. Les obligacions sobre les quals existeixi incertesa respecte de la seva quantia o venciment han de figurar de forma separada.

##### **Article 28. Patrimoni net**

El patrimoni net són els actius que queden un cop deduïts tots els passius i inclou les aportacions efectuades pels propietaris o pels socis que no tinguin la consideració de passius així com els resultats

acumulats i altres variacions que l'afectin, i se n'ha de diferenciar els fons propis de les restants partides que l'integren.

### **Secció 3a. Del compte de pèrdues i guanys**

#### **Article 29. Contingut**

El compte de pèrdues i guanys ha de recollir el resultat de l'exercici, figurant-hi de forma separada els ingressos i les despeses del dit exercici i distingint els resultats originats per l'activitat ordinària dels que no tingui aquest origen.

#### **Article 30. Elements**

1. Els ingressos comprenen els increments del patrimoni net produïts durant l'exercici al qual es refereixen els comptes anuals com a conseqüència d'un augment del valor dels actius o d'una disminució del valor dels passius, sempre que no tinguin l'origen en aportacions dels propietaris o dels socis.

2. Les despeses comprenen els decrements del patrimoni net produïts durant l'exercici al qual es refereixen els comptes anuals com a conseqüència d'una disminució del valor dels actius o d'un augment del valor dels passius, sempre que no tinguin l'origen en distribucions als propietaris o als socis.

### **Secció 4a. De l'estat de canvis del patrimoni net**

#### **Article 31. Contingut**

En l'estat de canvis del patrimoni net han de figurar el resultat de l'exercici, les variacions per canvis en els criteris comptables, les correccions d'errors i altres ajustaments i variacions de valor que s'hagin d'imputar al patrimoni net, com ara els derivats del criteri del valor raonable.

### **Secció 5a. De l'estat de flux d'efectiu**

#### **Article 32. Contingut**

En l'estat de flux d'efectiu hi han de figurar ordenats i agrupats, per categories o tipus d'activitats, tots els cobraments i pagaments realitzats durant l'exercici al qual es refereixen els comptes anuals, i amb la finalitat d'informar sobre els moviments d'efectiu produïts durant el dit exercici.

### **Secció 6a. De la memòria**

#### **Article 33. Contingut**

La memòria ha de completar, ampliar i comentar la informació subministrada pels altres documents que formen els comptes anuals i com a mínim ha de contenir les indicacions que el Govern fixi per decret.

### **Secció 7a. De l'informe de gestió**

#### **Article 34. Contingut**

Els empresaris amb forma de societat anònima o de responsabilitat limitada que hagin de sotmetre a auditoria els comptes anuals han de formular l'informe de gestió que ha de contenir, en els termes que el Govern fixi per decret, una exposició fidel sobre l'evolució dels negocis i la situació de la societat, amb una descripció dels principals riscos i incerteses als quals s'enfronta, i també ha d'informar dels esdeveniments importants per a la societat ocorreguts després del tancament de l'exercici.

## **Capítol IV**

### **Dels comptes anuals consolidats**

#### **Secció 1a. De la formulació, auditoria i aprovació**

##### **Article 35. Definició**

Els comptes anuals consolidats formen una unitat que comprèn el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis del patrimoni net, l'estat de flux d'efectiu i la memòria, consolidats, i s'han d'elaborar amb claredat i mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats del conjunt de les societats compreses en la consolidació, de conformitat amb la normativa comptable aplicable.

##### **Article 36. Formulació**

1. Amb data de tancament de l'exercici, i en el termini màxim de tres mesos a comptar d'aquesta data, els administradors de les societats matrius dels grups de societats han de formular i signar els comptes anuals i l'informe de gestió consolidats incloent-hi en aquests totes les societats filials que pertanyen al seu mateix grup de societats i també qualsevol societat filial d'aquestes, amb independència de la seva forma jurídica i del seu domicili social i d'acord amb el que s'estableix en aquest capítol.

2. Quan no sigui possible identificar la societat matriu d'un grup de societats o quan el control de les societats filials que integren un mateix grup de societats correspongui a una o diverses persones, naturals o jurídiques, que actuen conjuntament, l'obligació establerta a l'apartat anterior correspon als administradors de la societat del grup l'actiu de la qual tingui un import superior en la data de la primera consolidació.

3. Als efectes d'aquest capítol, pertanyen a un mateix grup de societats les societats que constitueixen una unitat de decisió perquè una societat, la societat matriu, controla o pot controlar,

directament o indirectament, una o diverses societats, les societats filials, o perquè aquest control correspon a una o diverses persones, naturals o jurídiques, que actuen conjuntament en virtut d'acords o clàusules estatutàries.

4. Als efectes d'aquest capítol, una societat es considera societat matriu d'un grup de societats quan en relació amb una o diverses societats, que, als efectes d'aquesta Llei es consideren societats filials, i que per això integren un mateix grup de societats, es troba en alguna de les situacions següents:

- (a) osseeixi la majoria dels drets de vot.
- (b) Tingui disposició de la majoria dels drets de vot en virtut d'acords celebrats amb altres socis.
- (c) Tingui la facultat de nomenar o cessar la majoria dels administradors.
- (d) Hagi nomenat la majoria dels administradors exclusivament amb els seus vots i aquests despleguen el seu càrrec en el moment en què s'ha de complir l'obligació establerta en l'apartat primer d'aquest article i durant els dos exercicis immediatament anteriors.
- (e) Quan la majoria dels administradors també siguin administradors o alts directius de la societat matriu o d'una altra societat filial d'aquesta.

5. Als efectes de l'apartat anterior, als drets de vot de la societat matriu s'han d'afegir els drets de vot que posseeixi a través de qualsevol de les seves societats filials o de qualsevol persona que actuï en nom propi però per compte de la societat matriu o de qualsevol societat filial d'aquesta o els que disposi concertadament amb qualsevol persona.

6. L'obligació establerta en els apartats primer i segon d'aquest article no s'aplica quan en la data de tancament de l'exercici de la societat obligada a consolidar, el conjunt de les societats compreses en la consolidació no sobrepassen dos dels tres límits establerts a l'article 72 de la Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada als efectes de sotmetre els comptes anuals a l'auditoria d'una persona que tingui la condició legal d'auditor de comptes.

7. El Govern pot atorgar una exempció al compliment de l'obligació establerta en els apartats primer i segon d'aquest article a les societats l'objecte social de les quals únicament l'integri l'activitat d'adquisició de participacions en altres societats i la gestió i revalorització d'aquestes participacions, sense que, en cap cas i sota cap forma, directa o indirecta, intervinguin en l'administració i/o gestió de les societats participades, sense perjudici dels drets que els corresponguin en la seva condició de socis.

### **Article 37. Auditoria**

1. La Junta General de societat obligada a formular els comptes anuals consolidats, ha de nomenar l'auditor de comptes que ha de verificar els comptes anuals i l'informe de gestió consolidats. L'acord de la Junta General ha de fixar la durada del nomenament i els criteris per al càlcul de la retribució de l'auditor de comptes, i s'ha d'adoptar abans que finalitzi l'exercici objecte de l'auditoria.

2. L'auditor de comptes ha de comprovar la concordança de l'informe de gestió amb els comptes anuals consolidats i que aquests mostrin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats del conjunt de les societats compreses en la consolidació, de conformitat amb la normativa comptable aplicable, i també ha de redactar, en el termini d'un mes comptador des del moment en què la societat li lliuri els comptes anuals consolidats, un informe d'auditoria detallat sobre la seva actuació, en què expressi les observacions i/o reserves pertinents.

### **Article 38. Aprovació**

1. Els comptes anuals i l'informe de gestió consolidats s'han de sotmetre a l'aprovació de la Junta General de la societat obligada a formular els comptes anuals consolidats simultàniament amb els comptes anuals d'aquesta societat.

2. Els socis de cadascuna de les societats compreses en la consolidació tenen dret a obtenir de la societat obligada a formular els comptes anuals consolidats els documents que els formen, així com l'informe de gestió consolidat i l'informe d'auditoria.

3. Els comptes anuals consolidats, juntament amb la certificació de l'acord que els aprova, i l'informe d'auditoria, s'han de presentar per ser dipositats al Registre de Societats en el termini màxim d'un mes, comptador des de la data de la seva aprovació.

### **Article 39. Normativa comptable aplicable**

1. Per la formulació dels comptes anuals consolidats s'han d'aplicar les normes internacionals de comptabilitat i els articles 35 i 36 quan en la data de tancament de l'exercici qualsevol de les societats compreses en la consolidació hagi emès valors que estiguin admesos a negociació en un mercat regulat de qualsevol estat membre de la Unió Europea.

2. Fora del supòsit previst a l'apartat anterior, els comptes anuals consolidats s'han de formular aplicant, o bé les normes de comptabilitat previstes en aquesta Llei i en les disposicions que la desenvolupin, o bé les normes internacionals de comptabilitat. En aquest darrer cas, els comptes anuals consolidats s'han de formular de forma



continuada aplicant aquestes normes i els articles 35 i 36 d'aquesta Llei.

## Secció 2a. De les regles i mètodes de consolidació

### Article 40. Regles

1. L'estructura i el contingut dels comptes anuals consolidats s'ha d'ajustar als models aprovats per decret del Govern i, amb les adaptacions necessàries, d'acord amb el que es disposa als articles 23 a 34 d'aquesta Llei.

2. En el cas que la data de tancament de l'exercici d'una societat compresa en la consolidació sigui anterior en més de tres mesos a la data corresponent als comptes consolidats, la seva inclusió en aquests s'ha de fer mitjançant la formulació de comptes anuals específics referits a la data de formulació dels consolidats.

3. En la memòria s'ha d'incloure informació sobre les variacions que durant l'exercici s'hagin produït respecte de les societats compreses en la consolidació, amb la finalitat de fer comparables els successius comptes anuals consolidats.

4. Els elements que integren l'actiu, passiu, ingressos i despeses s'han de valorar d'acord amb els principis establerts en aquesta Llei i aplicant els mateixos principis utilitzats per formular els comptes anuals de la societat obligada a consolidar.

5. Els elements que integren l'actiu, passiu, ingressos i despeses dels comptes anuals d'una societat compresa en la consolidació que hagin estat valorats d'acord amb principis diferents als aplicables per la formulació dels comptes anuals consolidats s'han de valorar de nou de conformitat amb aquests últims.

### Article 41. Mètodes

1. Els actius, passius, ingressos i despeses que figuren en els comptes anuals de les societats compreses en la consolidació s'han d'agrupar i agregar en els comptes anuals consolidats aplicant el mètode d'integració global.

2. Les societats gestionades conjuntament per una o diverses societats compreses en la consolidació i per una o diverses societats no compreses en la consolidació es poden integrar en els comptes consolidats aplicant, o bé el mètode d'integració proporcional, o bé el procediment de posada en equivalència o mètode de la participació.

3. Les societats no compreses en la consolidació però en les quals una societat compresa en la consolidació exerceix una influència significativa en la seva gestió i que hi té una participació, al menys del 20 per 100 dels drets de vot, que crea una vinculació duradora destinada a contribuir a la seva activitat, s'han d'integrar en els comptes anuals consolidats aplicant

el procediment de posada en equivalència o mètode de la participació.

4. El Govern ha de fixar per decret les regles necessàries sobre homogeneïtzació, ajustos i eliminacions per l'aplicació dels diversos mètodes de consolidació.

### Disposició addicional

Per l'exercici de les funcions que tenen atribuïdes, el Ministeri de Finances i l'INAF poden requerir l'exhibició, general o particular, i examinar els documents comptables, correspondència, documentació i justificants de la comptabilitat dels empresaris.

### Disposicions finals

#### Primera

Als efectes de desenvolupar les previsions d'aquesta Llei, el Govern, mitjançant decret i en el termini màxim de dos mesos, comptador des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha d'aprovar el Pla General de Comptabilitat, tenint en compte les normes internacionals de comptabilitat.

#### Segona

El Govern, mitjançant decret, ha d'aprovar com a més tard el 31 de desembre de 2010, les normes per a la formulació dels comptes anuals consolidats, tenint en compte les normes internacionals de comptabilitat. Mentre no s'aprovi l'esmentat decret no és exigible l'obligació de formular els comptes anuals consolidats.

#### Tercera

La modificació dels llinars monetaris establerts en l'apartat segon de l'article 19 només es pot efectuar en la Llei que aprova el pressupost del Principat.

#### Quarta

Aquesta Llei entra en vigor el dia 1 de gener de 2007 i s'ha d'aplicar respecte dels exercicis que s'iniciïn a partir d'aquesta data.

Andorra la Vella, 28 de juny de 2006

### Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat els documents que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en dates 28 de juny i 13 de juliol, sota el títol **Projecte de Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## Projecte de llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada

### Exposició de motius

La modernització de la legislació andorrana en matèria de societats, en la mesura que constitueix un factor essencial de competitivitat, és una tasca que el Principat ha d'acomplir sense més demora. Per aquest motiu, resulta imprescindible substituir amb una nova llei el vigent Reglament de societats mercantils, aprovat pel Consell General en la sessió del 19 de maig de 1983. El context geogràfic i cultural del Principat i la necessitat de considerar la seva realitat econòmica i, d'una manera especial, la tipologia empresarial pròpia, són els pressupòsits sobre els quals s'articula la nova Llei.

En efecte, el sentit dels materials normatius i conceptuals presents a la nova Llei determinen, en bona part, el context geogràfic i cultural i, de forma clarament destacada, els elements que provenen de la Unió Europea i d'aquells països que, tant si en són membres com si no, tenen unes dimensions i unes característiques més pròximes a la nostra. L'altre element que completa el significat del contingut de la nova Llei és la consideració de la realitat empresarial andorrana desplegada en forma societària, la qual està formada fonamentalment per societats tancades i amb pocs socis, la qual cosa fa possible i aconsellable construir el seu règim sobre principis contractualistes.

La Llei estableix una disciplina única per a la societat anònima i per a la societat de responsabilitat limitada i s'estructura en vuit capítols, cent articles, una disposició addicional, tres disposicions transitòries, una disposició final i una disposició derogatòria. El capítol I ("Disposicions generals") conté disposicions generals relatives al concepte, la denominació, la nacionalitat, el domicili i les sucursals, i el règim de fundació de les societats. Alguns dels elements innovadors d'aquest capítol

són el concepte de societat que es formula a l'article 1, que engloba tant les societats pluripersonals com les unipersonals, la regulació expressa del protocol familiar com a tipus de pacte parasocial i el règim de la societat irregular, el qual, fidel als principis contractualistes esmentats, únicament preveu la tutela dels tercers.

El capítol II ("Del capital social") conté el règim dels elements que, en el context jurídic i cultural del Principat, conformen la disciplina del capital social com a garantia dels creditors, amb algunes peculiaritats. Entre aquestes destaca el rigorós sistema de responsabilitats per disciplinar la realitat i la valoració de les aportacions, sistema que aspira a substituir eficaçment el de valoració per part d'experts independents, el qual, malgrat la seva bondat formal aparent, pot resultar completament inadequat i, per tant, poc operatiu per a la realitat andorrana. Aquí també cal destacar la nova disciplina dels negocis d'adquisició i transmissió d'accions o participacions, la qual, amb la finalitat de permetre el control per part del Govern quan l'adquirent sigui un estranger, configura aquest control com a condició per a la seva eficàcia.

El capítol III ("Dels òrgans socials") conté la normativa aplicable a la junta general i als administradors de la societat. En aquest àmbit material, s'han introduït igualment elements innovadors, com ara la possibilitat de celebrar reunions de la junta general i del consell d'administració virtualment per videoconferència o per qualsevol altre mitjà de telecomunicació electrònica, i una secció dedicada a establir el règim de documentació i certificació dels acords. En el règim de l'òrgan d'administració, destaca la incorporació d'elements que provenen del moviment del bon govern corporatiu, com ara la tipificació del contingut dels deures generals dels administradors i l'àmbit d'aplicació del règim de responsabilitat, que abasta no tan sols els administradors de dret, sinó també els administradors de fet i els ocults, amb una voluntat clara de posar fi a situacions no desitjables i que actualment són presents a la realitat andorrana.

El capítol IV ("De la modificació dels estatuts"), seguint la tradició jurídica en la qual també s'inserix el Principat, estableix els requisits generals i especials i els efectes de les diferents modalitats de modificació dels estatuts, i presta una atenció especial a les modificacions relatives al capital social. Molt més innovador és el capítol V ("De la comptabilitat i l'aplicació del resultat"), ja que introdueix per primer cop a l'ordenament jurídic andorrà els principis rectoris de la formulació dels comptes anuals de les societats, l'obligació, en els casos establerts, d'auditar-los i de dipositar-los com a instrument essencial de transparència i informació financera.

El capítol VI (“De les modificacions estructurals”) regula els requisits i els efectes de les modificacions que, per raó de la seva transcendència corporativa, han rebut aquesta denominació en la tradició doctrinal continental, i que són la transformació, la fusió i l’escissió de la societat. El capítol VII (“De la separació i l’exclusió de socis”) fixa el règim d’aquests dos mecanismes de solució dels conflictes intrasocietaris que permeten evitar la dissolució de la societat, el qual es basa en els principis contractualistes, atenent així la realitat societària andorrana, estableix com a causa de separació o exclusió els motius justos i determina el procediment de valoració de les accions o participacions.

Finalment, del capítol VIII “De la dissolució, la liquidació i l’extinció” destaca la regulació de les causes de dissolució per inactivitat de la societat i per pèrdues i, amb relació a aquesta última, la responsabilitat dels administradors en cas que incompleixin els deures de convocar o sol·licitar la convocatòria judicial de la junta. També constitueixen novetats la previsió de la reactivació de la societat, la cessió de l’actiu i el passiu social, i el règim de l’actiu i el passiu sobrevinguts.

La disposició addicional té una importància especial, perquè fixa el règim al qual queden sotmeses totes les societats que no hagin adoptat o que no adoptin cap de les formes regulades a la Llei, el qual es concreta en la determinació de la regla de rigor mercantil de la responsabilitat il·limitada i solidària dels socis enfront de tercers pels deutes socials i amb una remissió al dret romà que, atès el seu caràcter fonamentalment dispositiu, ha de permetre als socis adoptar el règim més adequat a les seves necessitats.

Les tres disposicions transitòries fixen, respectivament, el calendari d’adaptació a la nova Llei i les conseqüències del seu incompliment, el requisit de l’acord unànim per establir el procediment de valoració de les accions o participacions en els casos d’exclusió o separació de socis per tal d’evitar possibles espolis de la minoria per la majoria i, finalment, la posposició de l’entrada en vigor de l’obligació d’auditoria dels comptes anuals fins a l’entrada en vigor de la futura Llei d’auditoria.

## Capítol I

### Disposicions generals

#### Secció 1a. Disposicions preliminars

##### Article 1. *Concepte*

(1) La societat és un negoci jurídic pel qual una o més persones físiques o jurídiques realitzen aportacions a títol de capital per dur a terme una o

diverses activitats econòmiques a fi d’obtenir-ne un guany.

(2) La societat constituïda d’acord amb aquesta Llei té personalitat jurídica distinta de la del seu soci o socis i, en conseqüència, els deutes i les obligacions de la societat no són deutes o obligacions del seu soci o socis.

(3) La societat constituïda d’acord amb aquesta Llei pot adoptar la forma de societat anònima o la de societat de responsabilitat limitada.

##### Article 2. *Denominació*

(1) En la denominació de la societat, hi ha de figurar necessàriament la indicació de la forma adoptada, en extens o mitjançant la sigla corresponent, que ha de ser “SA” per a la societat anònima i “SL” per a la societat de responsabilitat limitada.

(2) La societat constituïda per un sol soci, mentre conservi aquest caràcter, o la societat constituïda per més d’un soci, des del moment en què un de sol adquireixi totes les accions o participacions representatives del capital, es qualifica com a “societat unipersonal” i ha d’afegir, a la indicació en extens de la forma de societat adoptada de la denominació, l’expressió “unipersonal”, o una “U” al final de la sigla corresponent.

(3) El Registre de Societats determina els signes susceptibles d’integrar la denominació de la societat i expedeix la reserva de denominació corresponent.

##### Article 3. *Nacionalitat*

(1) Té la nacionalitat andorrana tota societat que tingui el domicili social a Andorra i s’hagi constituït d’acord amb aquesta Llei.

(2) La societat només pot transferir el seu domicili social a l’estranger en cas que hi hagi un conveni internacional que ho permeti, amb el manteniment de la personalitat jurídica, o en cas de reciprocitat. En tot cas, la transferència del domicili social a l’estranger comporta la pèrdua de la nacionalitat andorrana.

(3) Les societats estrangeres poden transferir el seu domicili social a Andorra i adquirir la nacionalitat andorrana, sempre que s’adaptin a les disposicions d’aquesta Llei i que la legislació de l’estat d’origen ho permeti amb els efectes de manteniment de la personalitat jurídica.

##### Article 4. *Domicili*

La societat ha de tenir el domicili social en el lloc del territori d’Andorra on tingui el centre efectiu d’administració i direcció.

**Article 5. Sucursals**

(1) A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per sucursal un establiment secundari dotat de representació permanent i amb certa autonomia de gestió, mitjançant el qual una societat desenvolupa totalment o parcialment les activitats que integren el seu objecte social.

(2) L'establiment i l'obertura de sucursals de societats estrangeres al territori del Principat d'Andorra exigeixen atorgar una escriptura pública, amb el contingut que estableix l'apartat 4 d'aquest article, i queden subjectes al règim previst a la legislació sobre inversions estrangeres.

(3) Sens perjudici del que disposa l'apartat anterior, les societats estrangeres que estableixin una sucursal al territori del Principat d'Andorra han d'inscriure-la al Registre de Societats presentant els documents acreditatius de l'existència de la societat, els seus estatuts vigents, els seus administradors i totes les modificacions posteriors de qualsevol d'aquestes dades.

(4) En la inscripció de les sucursals de societats estrangeres, s'han de fer constar la identitat de la societat que estableix la sucursal i la dels seus administradors, el domicili i les activitats de la sucursal, com també la identitat del representant permanent, el qual ha de complir els requisits de nacionalitat o residència que en relació amb els administradors s'indiquen a l'apartat (3) de l'article 44 d'aquesta Llei, i les seves facultats.

(5) Les societats estrangeres que hagin obert una sucursal al Principat han de dipositar al Registre de Societats els comptes anuals, formulats d'acord amb la seva legislació.

(6) En cas que la legislació estrangera no obligui a formular els comptes anuals o que l'obligació de formular-los no sigui equivalent a la prevista en la legislació andorrana, les societats estrangeres han d'elaborar els comptes anuals amb relació a l'activitat de la sucursal i dipositar-los en el Registre de Societats, d'acord amb la legislació andorrana.

**Article 6**

(1) Els estatuts de la societat han de determinar amb precisió totes les activitats que integren l'objecte de la societat.

(2) Són nul·les les societats amb objecte il·lícit, contrari a la moral o als interessos públics d'Andorra.

**Secció 2a. Fundació de la societat****Article 7. Constitució**

(1) La societat es constitueix mitjançant l'atorgament d'una escriptura pública, intervinguda per un notari,

pel soci o els socis fundadors, la qual s'ha d'inscriure en el Registre de Societats.

(2) Per a l'atorgament de l'escriptura pública de constitució, cal comptar prèviament amb l'autorització del Govern d'Andorra.

(3) L'autorització l'han de sol·licitar els interessats mitjançant l'escrit pertinent, el qual s'ha d'acompanyar amb el projecte d'estatuts, la relació de socis fundadors, la identitat de tots els administradors, la certificació de reserva del Registre de Denominacions i qualsevol altra documentació que es determini reglamentàriament.

(4) L'autorització s'entén denegada si el Govern d'Andorra no dicta la resolució expressa corresponent en el termini de dos mesos, comptadors des de la data de presentació de la sol·licitud.

(5) El notari que intervingui l'escriptura pública té l'obligació de verificar que es compleixen els requisits legals i que el contingut de l'escriptura de constitució coincideix amb el de l'autorització. També té l'obligació de trametre una còpia de l'escriptura pública de constitució al Registre de Societats per a la seva inscripció, dins el termini de quinze dies, comptadors des de la data de l'atorgament.

(6) Amb la inscripció de l'escriptura de constitució en el Registre de Societats, la societat adquireix la seva personalitat jurídica.

**Article 8. Escripura de constitució**

(1) A l'escriptura pública de constitució, s'hi han d'expressar necessàriament:

(a) El nom, els cognoms i l'estat civil dels atorgants, si són persones físiques, i la denominació social, si és una persona jurídica. En ambdós casos, s'ha de fer constar la seva nacionalitat i domicili.

(b) La voluntat de constituir una societat anònima o una societat de responsabilitat limitada.

(c) Els estatuts que han de regir la societat. La menció dels estatuts es pot fer per transcripció literal o per protocol·lització a la mateixa escriptura.

(d) Les aportacions que cada un dels socis efectua i el nombre d'accions o participacions que subscriu a canvi.

(e) La identitat dels primers administradors.

(2) Els socis poden incloure tots els pactes i les condicions que considerin convenients, sempre que no siguin contraris a la Llei, a la moral o als interessos públics andorrans.

**Article 9. Estatuts**

(1) Els estatuts són la norma d'organització i funcionament de la societat.

(2) Als estatuts, s'hi ha de fer constar, en tot cas:

(a) La denominació i el domicili de la societat.

(b) L'objecte social.

(c) El capital social.

(d) Les accions o participacions en què es divideix el capital, amb indicació del seu valor nominal i, quan sigui procedent, de la seva sèrie o classe.

(e) L'estructura de l'òrgan d'administració, amb indicació del poder de representació dels administradors i del sistema que s'ha de seguir per remunerar-los.

#### **Article 10. Protocol familiar**

Els socis que tinguin vincles familiars entre ells poden atorgar un protocol familiar, el qual té la consideració de pacte parasocial. Els socis que atorguin el protocol familiar n'han de determinar el contingut, i establir el règim de les relacions entre la família i la societat en els aspectes que considerin oportuns, sense cap més limitació que les que es derivin de la legislació vigent.

#### **Article 11. Pactes parasocials**

Els pactes parasocials són els convenis subscrits entre alguns o tots els socis d'una societat amb la finalitat de completar, concretar o modificar, en les seves relacions internes, les regles legals i estatutàries que la regeixen, i en cap cas són oposables a la societat.

#### **Article 12. Societat irregular**

Els socis i els administradors d'una societat anònima o de responsabilitat limitada que actuï en el tràfic sense haver estat inscrita en el Registre de Societats han de respondre solidàriament i il·limitadament del compliment dels deutes socials de forma subsidiària respecte de la societat.

#### **Article 13. Nul·litat de la societat**

(1) Un cop inscrita la societat, la nul·litat només es pot declarar judicialment per alguna de les causes següents:

(a) Perquè el seu objecte és contrari a la Llei, a la moral o als interessos públics d'Andorra.

(b) Perquè a l'escriptura de constitució o als estatuts no s'esmenten la denominació de la societat, les aportacions dels socis, la quantia del capital o l'objecte de la societat.

(2) La sentència que declara la nul·litat de la societat n'obre la liquidació i no afecta l'eficàcia dels actes realitzats en nom de la societat després de la inscripció.

## **Capítol II**

### **Del capital social**

#### **Secció 1a. Disposicions generals**

##### **Article 14. Capital social**

El capital social de les societats anònimes i de les societats de responsabilitat limitada ha de constar en els estatuts indicant-ne la xifra en euros, la qual no pot ser inferior a 30.500 euros en el cas de les societats anònimes i a 3.000 euros en el cas de les societats de responsabilitat limitada.

##### **Article 15. Accions i participacions**

(1) El capital social de les societats anònimes s'ha de dividir en accions i el de les societats de responsabilitat limitada, en participacions, de forma que constitueixin una part alíquota d'aquell que s'ha d'expressar mitjançant el valor nominal corresponent.

(2) Totes les accions i totes les participacions s'han de subscriure per un import almenys igual al seu valor nominal, i aquest ha de ser desemborsat totalment mitjançant una aportació patrimonial efectiva a la societat.

(3) Les accions i les participacions són indivisibles i acumulables, i s'han de documentar mitjançant títols, els quals han de ser nominatius i han d'estar numerats correlativament.

(4) Es poden crear classes diferents d'accions i de participacions segons el contingut dels drets que atorguin als socis, com també diferents sèries d'accions i de participacions segons el seu valor nominal.

##### **Article 16. Prima**

Les accions i les participacions es poden emetre per un valor superior al valor nominal. La diferència entre aquests dos valors es denomina prima, l'import de la qual s'ha de satisfer completament en el moment de la subscripció.

#### **Secció 2a. De les aportacions**

##### **Article 17. Classes i objecte**

Les aportacions, que poden ser dineràries o no dineràries, són la contrapartida que ha de desemborsar qui subscriu accions o participacions i han de tenir per objecte béns o drets susceptibles de valoració econòmica, exclosos el treball i els serveis.

##### **Article 18. Menció i descripció**

A l'escriptura de constitució i a la d'augment del capital social, les aportacions dineràries s'han d'expressar en euros, i les aportacions no dineràries

s'han de descriure i el seu valor s'ha d'expressar en euros. En ambdós casos, s'han d'indicar el nombre i el valor nominal de les accions o participacions que el soci aportant subscriu en contrapartida.

### **Article 19. Responsabilitat**

Mentre la societat no s'extingeix, els socis i els administradors responen solidàriament davant de la societat i davant dels creditors socials de la realitat de totes les aportacions i del valor, l'evicció i el sanejament de les aportacions no dineràries, sens perjudici de la responsabilitat penal per falsedat en document públic que es pugui derivar per haver faltat a la veritat en els fets expressats a la corresponent escriptura de constitució de la societat o d'augment del seu capital social.

### **Secció 3a. De la transmissió i l'adquisició d'accions i participacions**

#### **Article 20. Requisits**

(1) Els negocis de transmissió de les accions i de les participacions socials han de constar en escriptura pública i el notari que l'autoritza ha de notificar-los en el termini de tres dies a la societat emissora.

(2) En el moment de rebre la notificació notarial prevista a l'apartat anterior, els administradors de la societat han d'inscriure l'adquirent en el llibre de registre de socis que totes les societats anònimes i de responsabilitat limitada han de portar.

(3) Els negocis d'adquisició originària o derivativa, entre vius o per causa de mort, d'accions o participacions, subscrits per una persona física o jurídica, no produeixen eficàcia si no compten amb l'autorització del Govern.

(4) En el cas dels negocis per causa de mort, quan el Govern denegui l'autorització fixarà un termini per tal que el successor trobi un tercer disposat a adquirir les accions o participacions. Si, transcorregut aquest termini, l'adquisició esmentada no s'ha produït, la societat haurà d'adquirir-les per amortitzar-les, amb la reducció prèvia del capital social.

#### **Article 21. Restriccions estatutàries**

(1) Els estatuts de les societats anònimes i de responsabilitat limitada poden establir restriccions a la lliure transmissibilitat de les accions o de les participacions, sempre que no les converteixin en pràcticament intransmissibles.

(2) L'incompliment de les restriccions estatutàries impedeix que l'adquirent obtingui la condició de soci i, a aquest efecte, els administradors no han de practicar la inscripció al llibre de registre de socis.

### **Article 22. Negocis sobre les pròpies accions o participacions**

(1) Les societats anònimes o de responsabilitat limitada no poden subscriure, ni en nom propi ni per persona interposada, les pròpies accions o participacions. En cas d'infringir aquesta prohibició, la societat les adquireix, però els socis i administradors culpables responen solidàriament del seu desemborsament.

(2) Les societats anònimes i de responsabilitat limitada poden adquirir, en nom propi o per persona interposada, i amb el límit absolut del deu per cent del capital social, les pròpies accions o participacions, amb càrrec als beneficis distribuïbles i a les reserves de lliure disposició, sempre que la junta general ho autoritzi, expressant el nombre màxim d'accions o participacions que es poden adquirir, la durada de l'autorització i el preu màxim pel qual es poden adquirir.

(3) Per excepció del que l'apartat anterior disposa, les societats de responsabilitat limitada i les societats anònimes només poden adquirir les pròpies accions o participacions quan formin part d'un patrimoni adquirit a títol universal, les adquireixin a títol gratuït o bé com a conseqüència d'una adjudicació judicial per satisfer un crèdit de la societat enfront del titular d'aquelles o d'un acord de reducció del capital social adoptat per la junta general.

(4) Les accions i les participacions que s'hagin adquirit infringint les prohibicions que els apartats anteriors estableixen s'han d'alienar a un tercer efectiu per un títol onerós i en el termini d'un any o bé reduir el capital social. El mateix és aplicable a les accions i participacions adquirides en els supòsits previstos a l'apartat 3 d'aquest article, però en aquest cas el termini és de tres anys.

(5) Mentre les pròpies accions o participacions no siguin alienades, queden suspesos els seus drets polítics, i els econòmics s'han de distribuir proporcionalment entre la resta, i s'ha de constituir una reserva en el passiu del balanç per l'import equivalent.

(6) Les societats anònimes i les societats de responsabilitat limitada no poden acceptar en garantia les seves pròpies accions o participacions ni atorgar cap classe d'assistència financera per a la seva adquisició.

#### **Article 23. Participacions recíproques**

Les societats anònimes i les societats de responsabilitat limitada no poden establir participacions recíproques o circulars que excedeixin el deu per cent del capital social de les societats participades. La societat que infringeixi la prohibició anterior ha de reduir la participació recíproca fins al

percentatge permès en el termini d'un any, i mentrestant queden suspesos els drets polítics, i ha de constituir una reserva en el passiu del balanç per l'import de les accions o participacions que excedeixin el percentatge esmentat.

### Capítol III

#### Dels òrgans socials

##### Secció 1a. Disposicions generals

###### Article 24. Estructura corporativa

Les societats anònimes i de responsabilitat limitada han de tenir una estructura corporativa integrada per la junta general i per l'òrgan d'administració.

###### Article 25. Junta general

(1) Els socis, constituïts en junta general convocada degudament, decideixen per majoria els assumptes propis de la seva competència.

(2) Tots els socis, inclosos els dissidents i els qui no han participat a la reunió, queden sotmesos als acords de la junta general.

(3) A la societat unipersonal, les competències de la junta general les assumeix el soci únic.

###### Article 26. Òrgan d'administració

L'òrgan d'administració és competent per desplegar tots els actes i les activitats d'administració de la societat adreçades a l'assoliment de la finalitat social, tant en el vessant intern o de gestió com en l'extern o de representació de la societat.

##### Secció 2a. De la junta general

###### Article 27. Competències de la junta general

(1) La junta general és l'òrgan col·legiat de la societat competent per deliberar i adoptar acords sobre les matèries següents:

- (a) L'aprovació dels comptes anuals.
- (b) L'aplicació del resultat de l'exercici.
- (c) La censura de la gestió social.
- (d) El nomenament i la revocació dels administradors, els liquidadors i els auditors.
- (e) L'exercici de l'acció social contra els administradors, els liquidadors i els auditors.
- (f) La modificació dels estatuts.
- (g) La transformació de la societat.
- (h) La fusió i l'escissió de la societat.
- (i) La dissolució, la liquidació i l'extinció de la societat.

(2) Els estatuts de la societat poden establir que la junta general també sigui l'òrgan competent per deliberar i adoptar acords sobre qualsevol altra matèria.

###### Article 28. Junta general obligatòria

(1) Cada any s'ha de celebrar una junta general per deliberar i adoptar els acords corresponents a les matèries indicades a les lletres (a), (b) i (c) de l'article anterior.

(2) La data de celebració de la junta general ha d'estar compresa dins el període que els estatuts determinin. Aquest període no pot ser superior, en cap cas, als sis mesos comptats a partir de la data d'inici d'un nou exercici social.

(3) La junta general esmentada en aquest article que se celebri fora del període establert serà vàlida, sens perjudici de la responsabilitat dels administradors per la dilació produïda.

###### Article 29. Convocatòria de la junta general

(1) La junta general l'han de convocar l'òrgan d'administració o els liquidadors.

(2) La junta general s'ha de convocar de la forma i amb els requisits que els estatuts prescriuen, i es pot recórrer fins i tot a mitjans de comunicació a distància, sempre que el fet de la convocatòria i el seu contingut quedin garantits per a tots els socis, amb una antelació mínima de 20 dies naturals al de la data de celebració.

(3) Si no hi ha cap previsió estatutària, la convocatòria s'ha de publicar, com a mínim, dues vegades en algun dels diaris de més difusió a Andorra. Entre la data de l'anunci de la convocatòria i la data fixada per a la celebració de la junta general hi ha d'haver, almenys, vint dies naturals.

(4) L'anunci de la convocatòria ha d'expressar la data, el lloc i l'hora de la reunió, tant en primera convocatòria com en segona, i l'ordre del dia, i indicar els assumptes que s'hi ha de tractar. Entre la primera convocatòria i la segona ha de transcórrer, com a mínim, un termini de 24 hores.

(5) Els socis que representin almenys la desena part del capital social poden demanar als administradors que s'inclouguin determinats assumptes a l'ordre del dia d'una junta general ja convocada. Aquest requeriment s'ha de fer en el termini dels cinc dies següents a l'últim anunci de convocatòria. Els assumptes inclosos a l'ordre del dia per aquest procediment s'han de comunicar als socis amb una antelació mínima de vuit dies abans de la data fixada per a la reunió.

**Article 30. Facultat i deure de convocar**

(1) Sens perjudici del que disposa l'article 28, l'òrgan d'administració pot convocar la junta general sempre que ho cregui convenient per als interessos socials.

(2) L'òrgan d'administració ha de convocar la junta general quan ho sol·liciti un nombre de socis que representi, almenys, la desena part del capital social i expressar en la sol·licitud els assumptes que s'han de tractar en la reunió.

(3) En aquest cas, els administradors han de convocar la junta general dins els trenta dies següents a la data en què els socis sol·licitin la reunió, i incloure necessàriament a l'ordre del dia els assumptes que s'hagin reclamat a la sol·licitud.

**Article 31. Convocatòria judicial de la junta general**

(1) Si la junta general obligatòria prevista a l'article 28 no es convoca en el termini estatutari o legal establert, la pot convocar per qualsevol dels batlles a petició de dos socis o més. Els batlles també poden convocar la junta general quan ho sol·licitin els socis que representin almenys la desena part del capital social, en cas que els administradors no atenguin la sol·licitud de convocatòria a què es refereix l'article anterior en el termini que s'hi estableix.

(2) En tot cas, prèviament a la convocatòria, el batlle ha de donar audiència als administradors de la societat. En la convocatòria judicial de la junta general, s'han d'observar les formalitats estatutàries i legals que es requereixen a l'efecte. De manera particular, l'ordre del dia pot incloure la revocació del càrrec dels administradors.

**Article 32. Junta general universal**

La junta general queda vàlidament constituïda com a junta general universal quan hi és present o representat tot el capital social i els socis concurrents accepten per unanimitat la celebració de la reunió i l'ordre del dia.

**Article 33. Assistència i representació**

(1) Tots els socis tenen dret a assistir a la reunió de la junta general.

(2) El soci es pot fer representar per una altra persona, encara que no sigui sòcia. Els estatuts poden limitar aquesta facultat.

(3) La representació s'ha de conferir per escrit i especialment per a cada junta general. Res no impedeix la utilització de les noves tecnologies de la comunicació per conferir la representació, sempre que la identitat del representat i el contingut de la representació atorgada quedin garantits degudament.

(4) No és necessari complir les formalitats prescrites a l'apartat anterior quan el representant és el cònjuge,

ascendent o descendent del representat, ni tampoc quan el representant té un poder general, atorgat per mitjà d'un document públic, d'administració del patrimoni del representat a Andorra.

**Article 34. Dret d'informació**

Tots els socis tenen dret a sol·licitar els informes i aclariments que considerin oportuns amb relació als assumptes que s'han de tractar a la junta general. Els administradors tenen el deure d'atendre diligentment aquesta sol·licitud sempre que l'interès social ho permeti. No es pot oposar la lesió d'aquest interès si la sol·licitud la fan socis que representin un vint-i-cinc per cent del capital social.

**Article 35. Deliberació**

(1) Els estatuts han de determinar la forma en què la junta general ha de deliberar i prendre els acords. La junta general pot aprovar un reglament de funcionament a l'efecte.

(2) Si els estatuts ho preveuen, a la reunió de la junta general poden intervenir els socis per videoconferència o per qualsevol altre mitjà de telecomunicació electrònica. Així mateix, la reunió de la junta general es pot celebrar virtualment per videoconferència o per qualsevol altre mitjà de telecomunicació electrònica.

(3) Els mitjans tècnics que s'utilitzin en aquests casos han de garantir la participació efectiva dels socis en la deliberació dels assumptes i la integritat de la seva intervenció, inclòs el sentit del seu vot.

(4) Els socis que intervinguin en una reunió per videoconferència o per qualsevol altre mitjà de telecomunicació electrònica s'han d'identificar mitjançant un codi que s'haurà distribuït prèviament a la celebració de la reunió.

(5) La junta general també pot prendre acords sense sessió. En aquest cas, el vot es pot emetre per correu ordinari o per qualsevol mitjà de telecomunicació electrònica, sempre que la identitat del soci i la integritat del sentit del seu vot quedin garantides suficientment.

**Article 36. Acords**

(1) La junta general ha d'adoptar els acords pel vot favorable de la majoria del capital social present o representat, sempre que aquesta majoria signifiqui almenys un terç del capital social de la societat.

(2) No obstant això, la modificació dels estatuts, les modificacions estructurals i la dissolució de la societat requereixen el vot favorable de la majoria del capital social present o representat, sempre que aquesta majoria signifiqui almenys la meitat del capital social de la societat.



(3) Els estatuts poden establir quòrums de constitució de la junta general i majories diferents i superiors a les que s'indiquen als paràgrafs anteriors, per a l'adopció d'acords amb relació a totes o a algunes de les matèries, però no en poden requerir la unanimitat.

#### **Article 37. Acta**

(1) Tots els acords que la junta general adopti han de constar en una acta.

(2) En tot cas, s'han de fer constar a l'acta la data, el lloc i l'hora de celebració de la reunió, la identitat dels socis participants i el capital que representen, el contingut dels acords adoptats i el resultat de les votacions, amb indicació del sentit del vot dels socis. Si els socis ho demanen, també s'hi ha de fer constar un resum de les seves intervencions amb relació a l'ordre del dia.

(3) En el cas de la societat unipersonal, l'acta ha d'indicar la data i el contingut dels acords i si aquests han estat adoptats pel soci únic o per un representant.

(4) L'acta s'ha d'aprovar de la forma que els estatuts preveuen. Si no hi ha cap previsió estatutària, l'acta l'ha d'aprovar la junta general en finalitzar la reunió.

(5) Els administradors i els socis que representin el deu per cent del capital social poden requerir la presència del notari a la junta general per tal que estengui acta de la reunió. Els honoraris del notari són a càrrec de la societat.

#### **Article 38. Acords impugnables**

(1) Els acords que siguin contraris a la Llei, als estatuts, o els que lesionin els interessos de la societat, en benefici d'un o més socis o de tercers, són impugnables.

(2) Els acords contraris a la Llei són nuls. Els altres acords a què fa referència l'apartat anterior són anul·lables.

(3) L'acord que ha estat substituït per un altre adoptat vàlidament no es pot impugnar. Sempre que sigui possible eliminar la causa d'impugnació, el batlle ha de concedir un termini raonable per tal que es pugui fer aquesta esmena.

#### **Article 39. Caducitat**

(1) L'acció d'impugnació dels acords nuls caduca en el termini d'un any des de la data d'adopció de l'acord i, si l'acord s'ha d'inscriure en el Registre de Societats, des de la seva inscripció. En queden exceptuats els acords que contravinguin l'ordre públic.

(2) L'acció d'impugnació dels acords anul·lables caduca en el termini de quaranta dies des de la data

d'adopció de l'acord i, si l'acord s'ha d'inscriure en el Registre de Societats, des de la seva inscripció.

#### **Article 40. Legitimació**

(1) Per a la impugnació dels acords nuls estan legitimats els socis, els administradors i qualsevol tercer que hi acrediti un interès legítim.

(2) Per a la impugnació dels acords anul·lables estan legitimats els socis absents; els que hagin estat privats il·legítimament del seu dret de vot, s'hagin abtingut o hagin votat en contra de l'acord adoptat, i els administradors.

#### **Article 41. Procediment**

(1) Les accions d'impugnació s'han d'interposar contra la societat. En cas que la part actora sigui el representant exclusiu de la societat, correspon a la junta general designar la persona que l'ha de representar en el judici. Si no en designa cap, el batlle ha de nomenar aquesta persona entre els socis que hagin votat a favor de l'acord impugnat.

(2) Les impugnacions relatives al mateix assumpte objecte de deliberació s'han de tractar conjuntament i s'han de decidir en la mateixa resolució.

#### **Article 42. Sentència**

(1) La resolució judicial que declara la nul·litat de l'acord produeix els seus efectes respecte a tots els socis i òrgans de la societat. Si l'acord està inscrit en el Registre de Societats, s'hi ha d'inscriure la declaració de nul·litat.

(2) En cap cas la declaració de nul·litat o la seva inscripció han d'afectar els drets de tercers de bona fe que aquests hagin adquirit prèviament sobre la base d'actes realitzats en execució de l'acord impugnat.

#### **Secció 3a. De l'òrgan d'administració**

##### **Article 43. Estructura i poder de representació**

(1) L'òrgan d'administració de la societat ha d'adoptar una de les estructures següents:

(a) Administrador únic, cas en el qual el poder de representació correspon necessàriament a aquest.

(b) Administradors conjunts, cas en el qual el poder de representació s'ha d'exercitar de forma mancomunada.

(c) Administradors solidaris, cas en el qual el poder de representació correspon a cadascun d'ells per separat.

(d) Consell d'administració, cas en el qual el poder de representació correspon al consell de forma col·legiada.

(2) El poder de representació abasta tots els actes compresos en l'objecte social. Qualsevol limitació del poder de representació, encara que estigui inscrita en el Registre de Societats, és ineficaç davant de tercers.

#### **Article 44. Membres de l'òrgan d'administració**

(1) Els membres de l'òrgan d'administració són els administradors, que poden ser tant persones físiques com persones jurídiques. En aquest últim cas, la persona jurídica ha de designar una persona física que actuï en representació seva a l'òrgan d'administració.

(2) Les persones físiques han de tenir la capacitat plena d'obrar i no estar sotmeses a restricció o inhabilitació de cap mena per a l'exercici del comerç.

(3) En tot cas, en les societats andorranes, un dels administradors, com a mínim, ha de ser una persona física, amb nacionalitat andorrana i amb residència al país o, si és estrangera, que acrediti la seva residència continuada a Andorra durant vint anys, o durant un termini inferior si així ho disposa una disposició especial. En cas que l'òrgan d'administració s'estructuri com a consell d'administració, el conseller delegat ha de tenir residència a Andorra.

(4) Els requisits de nacionalitat o de residència que s'estableixen a l'apartat anterior en relació amb els administradors també són aplicables a totes les persones que tinguin atribuïdes facultats generals de representació de la societat.

#### **Article 45. Nomenament i durada**

(1) Els administradors són nomenats per acord de la junta general. El nomenament és efectiu des que la persona designada l'accepta expressament.

(2) Els administradors poden ser cessats en qualsevol moment per acord de la junta general, encara que aquest punt no figuri a l'ordre del dia i sense haver d'acreditar la concurrència d'una causa justa.

(3) Els estatuts poden establir regles particulars de nomenament, com també el nomenament d'administradors suplents, amb indicació de la seva forma d'actuació.

(4) Els administradors exerceixen el càrrec indefinidament. Els estatuts poden fixar un període concret per a l'exercici del càrrec i l'eventual reelecció.

#### **Article 46. Retribució**

(1) Els administradors poden ser retribuïts per l'exercici del càrrec. Els estatuts han de determinar el sistema que s'ha de seguir per a aquesta retribució.

(2) L'aplicació del sistema que s'estableixi per a cada exercici és competència de la junta general.

(3) La retribució del conseller delegat s'ha de fixar per acord del consell d'administració sense la participació de l'administrador afectat.

#### **Article 47. Exercici del càrrec**

(1) Els administradors han d'exercir el càrrec amb fidelitat a l'interès social, amb la diligència d'un empresari ordenat i la Lleialtat d'un bon representant.

(2) El deure de diligència obliga l'administrador a aplicar, en l'activitat d'administració, el temps, l'esforç i els coneixements que es poden esperar d'un empresari que ocupa una posició similar a la seva, i, en particular, a informar-se adequadament sobre la marxa de la societat, a participar activament en l'administració i a investigar qualsevol irregularitat en la gestió de la societat.

(3) El deure de Lleialtat obliga l'administrador a actuar amb l'honestedat que es pot esperar d'un representant que administra recursos aliens i, en particular, a abstenir-se de competir amb la societat, d'aprofitar les oportunitats de negoci d'aquesta, d'utilitzar els actius socials amb fins privats i de realitzar transaccions amb la societat.

(4) Sens perjudici del que l'apartat anterior disposa, la societat, per acord de la junta general, pot autoritzar que un administrador realitzi determinades transaccions amb la societat, utilitzi determinats actius i aprofiti una oportunitat concreta de negoci o participi en l'activitat competitiva.

#### **Article 48. Responsabilitat**

(1) Els administradors de dret o de fet estan obligats solidàriament a indemnitzar els danys causats a la societat pels actes o les omissions que siguin contraris a les normes legals o estatutàries o que infringeixen els deures que la Llei o els estatuts els imposen i, en cas d'infracció del deure de lleialtat, a restituir a la societat el lucre obtingut.

(2) És administrador de fet el que actua en el tràfic com a administrador però sense complir algun dels requisits formals exigits.

(3) Queden exonerats de responsabilitat els administradors que, per causa no imputable, desconeguin l'existència de l'actuació o l'omissió lesiva. Tampoc no n'han de respondre els administradors que, coneixent aquesta actuació o omissió, han fet el possible per evitar-ne o disminuir-ne el dany. La constància de l'oposició a la conducta lesiva és un requisit necessari a aquest efecte.

(4) L'autorització o la ratificació de l'actuació o l'omissió lesiva per part de la junta general no és, en

cap cas, causa d'exoneració de responsabilitat per als administradors.

(5) La responsabilitat dels administradors prescriu als quatre anys, comptadors des del cessament del càrrec.

(6) Quan els administradors actuen per compte d'un tercer, aquest és responsable en les mateixes condicions que ho són els administradors de la societat.

#### **Article 49. Acció social de responsabilitat**

(1) L'acció social de responsabilitat contra els administradors l'exerceix la societat, amb l'acord previ de la junta general, el qual es pot adoptar encara que no consti a l'ordre del dia.

(2) Per acordar l'exercici de l'acció social de responsabilitat no es pot requerir una majoria diversa de la que l'article 36 (1) estableix, ni es pot renunciar a exercir-la amb l'oposició de socis que representin una desena part del capital social.

(3) L'exercici o la renúncia de l'acció social de responsabilitat produeix el cessament dels administradors afectats.

(4) En els casos en què no es convoqui la junta general o no es pugui adoptar l'acord, o que aquest sigui contrari, els socis que representin una desena part del capital social poden exercir l'acció social de responsabilitat, i també la poden exercir subsidiàriament els creditors quan el patrimoni social sigui insuficient per pagar els seus crèdits.

#### **Article 50. Acció individual de responsabilitat**

L'acció prevista a l'article anterior és independent de les accions de responsabilitat que corresponguin als socis o als creditors pels danys que els hagin ocasionat els actes o les omissions dels administradors que infringeixin els deures que la Llei o els estatuts preveuen que han de complir en relació amb aquells, considerats individualment.

### **Secció 4a. Del consell d'administració**

#### **Article 51. Naturalesa**

(1) El consell d'administració és l'òrgan col·legiat d'administració de la societat i ha d'estar integrat, com a mínim, per tres membres.

(2) Si no hi ha cap previsió estatutària, correspon al consell d'administració establir-ne el règim de funcionament i l'estructura interna. Amb aquest fi, pot aprovar un reglament.

#### **Article 52. Càrrecs**

(1) Els càrrecs del consell d'administració han de facilitar l'exercici de les seves competències i impulsar-ne el funcionament.

(2) El consell d'administració ha de tenir un president, designat d'entre els seus membres. També ha de tenir un secretari, el qual no és necessari que sigui administrador. A més, pot tenir un vicepresident o diversos i un vicesecretari o diversos.

#### **Article 53. Delegació de facultats**

(1) El consell d'administració pot delegar les seves facultats en una comissió executiva o en un conseller delegat o més. La delegació no exclou la competència concurrent del consell d'administració sobre les facultats delegades ni, en conseqüència, la seva responsabilitat. La rendició de comptes no es pot delegar en cap cas a la junta general. Les facultats que la junta general hagi atribuït al consell tampoc no es poden delegar sense l'autorització expressa d'aquesta a l'efecte.

(2) El consell d'administració pot crear les comissions que consideri adequades per desenvolupar millor les seves facultats i per reforçar la transparència de la gestió. De manera particular, es poden crear una comissió de nomenaments i retribucions i una

(3) El consell d'administració pot apoderar qualsevol persona quan les necessitats de la gestió ho requereixin.

#### **Article 54. Funcionament**

(1) La constitució vàlida del consell d'administració requereix la presència de més de la meitat dels seus membres. Els consellers poden atribuir la seva representació exclusivament a un altre administrador.

(2) Les reunions del consell d'administració es poden celebrar per videoconferència o per qualsevol altre mitjà de telecomunicació electrònica i els consellers hi poden participar per videoconferència o per qualsevol altre mitjà de telecomunicació electrònica.

(3) Els mitjans tècnics utilitzats en els casos previstos a l'apartat anterior han de garantir la participació efectiva dels administradors en la deliberació dels assumptes i la integritat de la seva intervenció, inclòs el sentit del seu vot.

(4) Els consellers que intervinguin en una reunió per videoconferència o per qualsevol altre mitjà de telecomunicació electrònica s'han d'identificar mitjançant un codi que s'haurà distribuït prèviament a la celebració de la reunió.

(5) El consell d'administració també pot prendre acords sense sessió. En aquest cas, el vot es pot emetre per correu ordinari o per qualsevol altre mitjà de comunicació a distància, sempre que la identitat del conseller que vota i el sentit del seu vot quedin garantits suficientment.

**Article 55. Acords**

(1) El consell d'administració ha d'adoptar els acords per majoria dels membres concurrents a la reunió. No obstant això, la delegació de facultats requereix l'acord de les dues terceres parts dels seus membres.

(2) Els estatuts poden qualificar el quòrum de constitució o la majoria per prendre tots o determinats acords, però no en poden requerir la unanimitat.

**Secció 5a. Documentació i certificació dels acords****Article 56. Actes**

(1) L'existència dels acords s'acredita mitjançant la seva documentació. Tots els acords que la junta general i els òrgans col·legiats d'administració adoptin s'han de fer constar en una acta, la qual s'ha de transcriure al llibre d'actes corresponent.

(2) En tot cas, han de constar a l'acta:

(a) La data, el lloc i l'hora de celebració de la reunió.

(b) La data, la forma i el text íntegre de la convocatòria.

(c) En cas de junta general, la identitat dels socis participants i el capital que representen, i si hi intervenen personalment o per representació. Si es tracta d'una junta general universal, a continuació de la data i el lloc de celebració de la reunió i de l'ordre del dia, s'han de fer constar el nom dels assistents i la seva signatura. En cas que es tracti d'un òrgan col·legiat d'administració, s'ha d'indicar el nom dels assistents, i si ho fan personalment o per representació.

(d) Un resum dels assumptes tractats i de les intervencions de les quals s'hagi sol·licitat que quedi constància.

(e) El contingut dels acords i les majories amb què s'han adoptat. També hi han de constar les abstencions i el sentit del vot, particularment el vot en contra, si la part interessada ho sol·licita a l'efecte d'impugnar l'acord corresponent.

(f) L'aprovació de l'acta.

(3) En el cas de la societat unipersonal, l'acta ha d'indicar la data i el contingut de l'acord, i si aquest ha estat adoptat pel soci únic o per un representant.

**Article 57. Aprovació**

(1) L'acta s'ha d'aprovar de la forma que els estatuts preveuen. Si no hi ha cap previsió estatutària, l'acta l'ha d'aprovar la junta general o l'òrgan col·legiat d'administració en finalitzar la reunió.

(2) Una vegada consta l'aprovació de l'acta, l'ha de signar qui hagi actuat com a secretari en la reunió, amb el vistiplau de qui hi hagi actuat com a president.

**Article 58. Acords per videoconferència i per altres mitjans de telecomunicació electrònica**

En els casos en què la Llei permet adoptar acords per (1) videoconferència o per altres mitjans de telecomunicació electrònica, a més de les mencions generals a l'acta, s'hi han d'indicar la identitat dels socis o administradors que hi participen i el sistema de formació de la voluntat de l'òrgan de què es tracta, com també si alguna incidència tècnica ha pertorbat el desenvolupament normal de la reunió.

(2) Si no hi ha cap previsió contrària, es considera que els acords adoptats per videoconferència o per altres mitjans de telecomunicació electrònica s'han adoptat en el domicili de la societat.

**Article 59. Acords sense sessió**

(1) En els casos en què la Llei permet adoptar acords sense sessió, a més de les mencions generals en l'acta, s'hi han d'indicar la identitat dels socis o administradors que hi participen i el sistema de formació de la voluntat de l'òrgan de què es tracta.

(2) Si no hi ha cap previsió contrària, es considera que els acords adoptats sense sessió s'han adoptat en el domicili de la societat i en la data de recepció de l'últim dels vots emesos.

**Article 60. Acta notarial**

(1) Els administradors i els socis que representin el deu per cent del capital social poden requerir la presència d'un notari a la junta general o a la reunió de l'òrgan d'administració per tal que estengui l'acta de la reunió. Els honoraris del notari són a càrrec de la societat.

(2) El notari que hagi estat requerit ha de verificar la capacitat del requirent, i els requisits legals i estatutaris per a la celebració de la reunió.

(3) L'acta notarial no necessita l'aprovació, ni la signatura de qui hagi actuat com a secretari o com a president de la reunió, i s'ha de transcriure com a tal al llibre d'actes.

**Article 61. Llibre d'actes**

(1) La societat ha de portar un llibre d'actes per a cada òrgan.

(2) Els llibres d'actes s'han de legalitzar per mitjà d'una diligència, abans que el Registre de Societats els utilitzi. Per legalitzar un nou llibre, s'ha d'acreditar que l'anterior s'ha utilitzat íntegrament, o bé que ha desaparegut o s'ha destruït.

(3) Les actes es poden transcriure en fulls mòbils, prèviament legalitzats. Aquests fulls, un cop s'han fet servir, s'han d'arxivar per ordre al llibre d'actes.

**Article 62. Elevació dels acords socials a instrument públic**

(1) L'elevació dels acords de la junta general o dels òrgans col·legiats d'administració a instrument públic es pot fer a partir de l'acta o del llibre de actes, del seu testimoniatge notarial o de la certificació dels acords. Si els acords consten en una acta notarial, també es pot fer a partir de la còpia autoritzada de l'acta.

(2) En l'escriptura d'elevació dels acords a instrument públic, el notari ha de qualificar la legalitat dels documents presentats, la capacitat i la legitimació dels atorgants i la seva validesa, i els ha de presentar al Registre de Societats per a la seva inscripció.

**Article 63. Persones facultades per a l'elevació a instrument públic**

(1) Estan facultades per elevar a instrument públic els acords socials les persones que tenen la facultat de certificar-los.

(2) També ho estan els membres de l'òrgan d'administració que hi tinguin un càrrec vigent inscrit en el Registre de Societats i que hagin estat facultats expressament a aquest efecte en els estatuts o en la reunió en què s'hagin adoptat els acords.

(3) Qualsevol persona pot elevar els acords a instrument públic si ha estat apoderada oportunament a l'efecte.

(4) En el cas de la societat unipersonal, el soci únic pot elevar les decisions adoptades a instrument públic.

**Article 64. Certificació dels acords**

(1) Els acords de la junta general o dels òrgans col·legiats d'administració es poden certificar sempre que constin en actes aprovades i signades, o en una acta notarial. La certificació pot ser literal o per extracte.

(2) Els acords que modifiquen l'escriptura o els estatuts s'han de transcriure literalment. En la transcripció per extracte dels acords, la certificació ha de contenir les circumstàncies que siguin necessàries per a la seva elevació a instrument públic.

(3) En la certificació, s'hi han de fer constar, en tot cas, la data i el sistema d'aprovació de l'acta corresponent, o bé que es tracta d'una acta notarial, com també la data en què s'expedeix.

**Article 65. Facultat de certificar**

(1) La facultat de certificar els acords socials correspon als administradors, segons l'estructura de l'òrgan d'administració:

(a) A l'administrador únic.

(b) Als administradors solidaris.

(c) Als administradors mancomunats.

(d) Al secretari o al vicesecretari del consell d'administració.

Les certificacions s'han d'emetre amb el vistiplau del president o del vicepresident del consell d'administració.

(2) Qui expedeix la certificació ha de tenir el càrrec vigent i ha d'estar inscrit prèviament, o bé inscriure's simultàniament a la inscripció de l'acord certificat. Si qui pretén la inscripció del seu càrrec és una persona diferent de la que figura al Registre de Societats amb la facultat de certificar, s'ha d'acreditar la notificació notarial realitzada prèviament al titular anterior.

(3) Correspon als liquidadors de la societat la facultat de certificar en les mateixes circumstàncies que els administradors.

(4) En el cas de la societat unipersonal, el soci únic està facultat per certificar les decisions adoptades.

**Capítol IV****De la modificació dels estatuts****Secció 1a. De les modificacions estatutàries****Article 66. Requisits generals i especials**

(1) La modificació dels estatuts de les societats anònimes i de responsabilitat limitada l'ha d'acordar la junta general, s'ha de fer constar en escriptura pública i s'ha d'inscriure al Registre de Societats. Els socis tenen dret que la societat els lliuri una còpia del text íntegre de la modificació proposada des de la convocatòria.

(2) Sens perjudici del que l'apartat anterior disposa, la modificació dels estatuts que imposi obligacions a tots o a alguns socis requereix el consentiment individual dels afectats. La modificació dels estatuts que afecti els drets individuals d'una o més classes d'accions o participacions requereix l'acord de la majoria dels socis titulars afectats.

**Secció 2a. De l'augment i la reducció del capital social****Article 67. Augment del capital social**

(1) L'augment de la xifra del capital social mitjançant l'augment del valor nominal de les accions o participacions existents requereix el consentiment individual de tots els socis, excepte el supòsit en què l'augment es realitza amb càrrec a reserves disponibles, que s'ha de basar en un balanç aprovat per la junta general en una data anterior, com a màxim, a sis mesos respecte de la de l'acord d'augment.

(2) L'augment de la xifra del capital social mitjançant la creació de noves accions o participacions atorga als socis el dret a subscriure un nombre d'accions o participacions proporcional a les que posseeixin en el moment que la junta general adopti l'acord, la qual ha de fixar el termini per a l'exercici d'aquest dret, a comptar des de la publicació, en un diari de gran circulació al Principat, de l'anunci de l'oferta de subscripció que la societat ha de formular.

(3) La junta general pot acordar l'exclusió total o parcial del dret de subscripció preferent en decidir sobre l'augment de la xifra del capital social, sempre que consti en la convocatòria i que el valor nominal de les noves accions o participacions es correspongui amb el valor de les accions o participacions existents.

(4) L'escriptura pública o les escriptures públiques en les quals s'han de fer constar l'acord d'augment de la xifra del capital social i la seva execució s'han d'inscriure simultàniament al Registre de Societats.

#### **Article 68. Reducció del capital social**

(1) La reducció de la xifra del capital social que no afecti de la mateixa manera les accions o participacions exigeix el consentiment individual de tots els socis afectats, i la que comporti la restitució de les aportacions exigeix que la societat satisfaci o garanteixi el pagament dels crèdits dels creditors que s'oposin a la reducció dins el termini de tres mesos, comptadors des de la publicació de l'acord de reducció en un diari de gran circulació al Principat.

(2) Els creditors no es poden oposar a la reducció de la xifra del capital social que tingui la finalitat de restablir l'equilibri entre aquest i el patrimoni quan l'import d'aquest últim hagi disminuït com a conseqüència de pèrdues i la societat no compti amb cap reserva disponible, inclosa la reserva legal, i quan la reducció es faci amb càrrec a beneficis i reserves disponibles.

#### **Article 69. Reducció i augment simultanis**

La reducció de la xifra del capital social a zero o a una xifra inferior al mínim legal només es pot fer quan, simultàniament i com a condició d'aquella, s'acordi augmentar la xifra del capital per un import igual o superior a la xifra mínima esmentada i es garanteixi el dret de subscripció preferent dels socis.

## **Capítol V**

### **De la comptabilitat i l'aplicació del resultat**

#### **Secció 1a. De la comptabilitat**

##### **Article 70. Obligació de portar i conservar la comptabilitat**

(1) Els administradors de les societats anònimes o de responsabilitat limitada han de portar una comptabilitat ordenada i adequada a l'objecte social, que permeti fer el seguiment cronològic de les operacions i elaborar els documents comptables i els inventaris.

(2) Les societats anònimes o de responsabilitat limitada han de conservar els documents comptables i tots els documents relatius a l'activitat social durant el termini de sis anys des de l'última anotació realitzada.

#### **Secció 2a. Dels comptes anuals**

##### **Article 71. Concepte i obligació de formulació**

(1) Els comptes anuals formen una unitat que comprèn el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis del patrimoni net, l'estat de flux d'efectiu i la memòria, i s'han d'elaborar amb claredat i mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la societat, de conformitat amb la normativa comptable aplicable.

(2) Els administradors de les societats anònimes o de responsabilitat limitada han de formular i signar els comptes anuals i la proposta d'aplicació del resultat en el termini màxim de tres mesos des del tancament de l'exercici.

#### **Secció 3a. De la verificació dels comptes anuals**

##### **Article 72. Auditoria de comptes**

(1) Les societats anònimes o de responsabilitat limitada han de sotmetre els comptes anuals a l'auditoria d'una persona que tingui la condició legal d'auditor de comptes, si durant dos exercicis consecutius concorren, almenys, dues de les circumstàncies següents:

(a) Que el total de les partides de l'actiu supera els tres milions sis-cents mil euros.

(b) Que l'import de la xifra anual del negoci superi els sis milions d'euros.

(c) Que el nombre de treballadors durant l'exercici sigui superior a vint-i-cinc

(2) L'auditor de comptes que hagi de realitzar l'auditoria s'ha de designar per acord de la junta general, el qual ha de fixar la durada del nomenament i els criteris per al càlcul de la

retribució d'aquest, i s'ha d'adoptar abans que finalitzi l'exercici objecte de l'auditoria.

### **Article 73. Informe d'auditoria**

L'auditor de comptes ha de comprovar que els comptes anuals mostren la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la societat, de conformitat amb la normativa comptable aplicable, i ha de redactar, en el termini d'un mes comptador des del moment en què la societat li lliuri els comptes anuals formulats i signats pels administradors, un informe d'auditoria detallat sobre la seva actuació, en què hi expressi les observacions i/o reserves pertinents.

## **Secció 4a. Del dipòsit dels comptes anuals**

### **Article 74. Dipòsit dels comptes**

(1) Les certificacions de l'acord que aprova els comptes anuals i de l'acord relatiu a l'aplicació del resultat, juntament amb un exemplar dels comptes anuals i de l'informe d'auditoria, si escau, s'han de presentar per al seu dipòsit al Registre de Societats en el termini màxim d'un mes, comptador des de la data d'adopció dels acords.

(2) L'incompliment d'aquesta obligació és objecte d' anotació en el Registre de Societats i de publicitat per part d'aquest. La forma i els tràmits de compliment d'aquesta obligació i de l'anotació del seu incompliment s'han de determinar reglamentàriament.

## **Secció 5a. De l'aplicació del resultat**

### **Article 75. Aplicació del resultat**

(1) Les societats anònimes i de responsabilitat limitada han de lliurar, als socis que ho sol·licitin, una còpia dels comptes anuals i, si escau, l'informe d'auditoria, a partir de la convocatòria de la junta general que s'ha de celebrar per aprovar-los i que també ha d'adoptar un acord sobre l'aplicació del resultat de l'exercici, de conformitat amb el balanç aprovat.

(2) La junta general que aprova els comptes anuals només pot acordar la distribució de dividendes amb càrrec al resultat positiu de l'exercici o a reserves de lliure disposició quan, un cop cobertes les reserves previstes legalment o estatutàriament, el valor del patrimoni net comptable no sigui inferior a la xifra del capital social, o bé no resulti ser-ho com a conseqüència de la distribució.

(3) Es prohibeix tota distribució de beneficis mentre que les despeses d'establiment i d'investigació i desenvolupament no hagin estat completament amortitzades, a menys que l'import de les reserves

disponibles sigui, com a mínim, igual a l'import de les despeses no amortitzades.

(4) També es prohibeix la distribució de beneficis mentre no hagi estat completament amortitzat el fons de comerç, a menys que es constitueixi una reserva indisponible per un import igual al que aquell figuri en l'actiu.

### **Article 76. Reserva legal**

Les societats anònimes i de responsabilitat limitada han de deduir un deu per cent del resultat positiu de cada exercici per a la constitució de la reserva legal i fins que aquesta assoleixi un import igual al vint per cent del capital social. La reserva legal només es pot utilitzar per compensar pèrdues i quan no existeixin altres reserves disponibles.

### **Article 77. Distribució de dividendes**

Els socis participen en la distribució dels dividendes acordats per la junta general en proporció a les accions o a les participacions que posseeixin en el moment de l'adopció de l'acord, el qual també ha de determinar la forma, el moment i el lloc de pagament.

## **Capítol VI**

## **De les modificacions estructurals**

### **Secció 1a. De la transformació**

#### **Article 78. Requisits i efectes**

(1) La junta general de les societats anònimes i de responsabilitat limitada pot acordar, complint els requisits de modificació dels estatuts, la transformació en societat de responsabilitat limitada o en societat anònima, amb l'aprovació prèvia d'un balanç tancat el dia anterior a l'acord de transformació i d'acord amb els requisits exigits per la constitució de la nova forma social, sempre que no es modifiqui la participació dels socis al capital social, assignant a aquests les accions o participacions que els corresponguin en proporció a les que tinguin.

(2) Les societats anònimes o de responsabilitat limitada que acordin transformar-se han d'atorgar una escriptura pública de transformació, la qual, a més de l'acord de transformació, ha de contenir els requisits per a la constitució de la nova forma social i s'ha d'inscriure al Registre de Societats, juntament amb el balanç tancat el dia anterior a l'acord de transformació, perquè aquesta sigui eficaç i subsisteixi la personalitat jurídica de la societat transformada.

## Secció 2a. De la fusió

### Article 79. Requisits i efectes

(1) La fusió de diverses societats anònimes i/o de responsabilitat limitada mitjançant la constitució d'una nova societat anònima o de responsabilitat limitada o mitjançant l'absorció d'una o més societats anònimes i/o de responsabilitat limitada per una altra societat anònima o de responsabilitat limitada existent, que produeixi l'extinció de cadascuna d'aquelles i la transmissió en bloc i a títol universal dels patrimonis respectius a la societat de nova creació o a l'existent, requereix l'acord de la junta general de cadascuna de les societats que hi participen i que els socis de les societats extingides participin en el capital de la nova societat o de la societat absorbent en proporció a les accions o participacions respectives.

(2) Els administradors de les societats anònimes i/o de responsabilitat limitada que participen en la fusió han de formular i signar un projecte de fusió, el qual ha de contenir, de forma detallada, tots els elements jurídics i econòmics rellevants per portar-la a terme, i l'han de posar a disposició dels socis al domicili social, des de la convocatòria de les respectives juntes generals que han de decidir sobre la fusió, juntament amb el balanç de fusió de cada societat, que també han de formular els administradors, sempre que les juntes esmentades se celebrin després de sis mesos de l'aprovació de l'últim balanç anual.

(3) Els acords de fusió s'han de publicar en dos diaris de gran circulació al Principat i no són efectius fins que transcorre un mes des de la data de l'últim anunci publicat, termini durant el qual els creditors de les societats participants es poden oposar a la fusió en els mateixos termes de l'article 68 (1), i fins que s'inscriu al Registre de Societats l'escriptura pública de fusió que cadascuna de les societats participants ha d'atorgar, en la qual han de constar l'acord corresponent de fusió i els requisits per constituir la nova societat o les modificacions estatutàries que la societat absorbent hagi acordat amb motiu de la fusió.

## Secció 3a. De l'escissió

### Article 80. Requisits i efectes

(1) L'escissió d'una societat anònima o de responsabilitat limitada que es produeixi mitjançant la seva extinció i la divisió de tot el seu patrimoni en dues parts o més, o mitjançant la segregació d'una part o de diverses del seu patrimoni sense extingir-se, i en què s'efectuï el traspàs en bloc de les corresponents parts patrimonials escindides, les quals han de constituir una unitat econòmica, a una o més societats anònimes o de responsabilitat limitada de

nova creació o ja existents, requereix l'acord de la junta general de cadascuna de les societats participants. També requereix que els socis de la societat escindida participin en el capital de la nova societat o de la societat ja existent beneficiàries de l'escissió en proporció a les accions o a les participacions respectives.

(2) Els administradors de les societats anònimes i/o de responsabilitat limitada que participen en l'escissió han de formular i signar un projecte d'escissió, el qual ha de contenir, de forma detallada, tots els elements jurídics i econòmics rellevants per portar-la a terme, i l'han de posar a disposició dels socis al domicili social, des de la convocatòria de les respectives juntes generals que han de decidir sobre l'escissió, juntament amb el balanç d'escissió de cada societat, que també han de formular els administradors, sempre que les juntes esmentades se celebrin després de sis mesos de l'aprovació de l'últim balanç anual.

(3) Els acords d'escissió s'han de publicar en dos diaris de gran circulació al Principat i no són efectius fins que transcorre un mes des de la data de l'últim anunci publicat i fins que s'ha inscrit al Registre de Societats l'escriptura pública d'escissió que han d'atorgar cadascuna de les societats participants.

(4) Durant el mes indicat, els creditors de les societats que hi participen es poden oposar a l'escissió en els mateixos termes de l'article 68 (1).

(5) A l'escriptura pública d'escissió, hi han de constar l'acord d'escissió corresponent i els requisits per constituir la nova societat beneficiària o les modificacions estatutàries que la societat beneficiària ja existent hagi acordat amb motiu de l'escissió.

## Capítol VII

### De la separació i l'exclusió de socis

#### Secció 1a. De la separació dels socis

##### Article 81. Causes de separació

Els socis es poden separar de la societat anònima o de responsabilitat limitada per motius justos i quan hagin votat en contra de l'acord de substitució de l'objecte social o del de trasllat del domicili social a l'estranger. Els estatuts poden fixar altres causes específiques per a l'exercici del dret de separació del soci i determinar-ne el règim.

##### Article 82. Exercici del dret de separació

La declaració de separació s'ha de comunicar per escrit a la societat en el termini d'un mes des de la notificació de l'acord per part de la societat al soci o des de la concurrència de la causa de separació per



motius justos, i la societat, amb la reducció prèvia del capital social per amortització, ha de reemborsar el valor de les accions o participacions que s'hagi fixat, segons el procediment que els estatuts estableixin o, a manca d'aquest o d'acord, segons el que el batlle determini.

## **Secció 2a. De l'exclusió dels socis**

### **Article 83. Causes d'exclusió**

Les societats anònimes i de responsabilitat limitada poden excloure els socis per motius justos, per l'incompliment de les obligacions derivades del contracte de societat i per les causes que els estatuts estableixin expressament.

### **Article 84. Procediment d'exclusió**

L'exclusió dels socis de les societats anònimes i de responsabilitat limitada requereix l'acord de la junta general i que la societat, amb la reducció prèvia del capital social per amortització, reemborsi les accions o participacions pel valor fixat, segons el procediment que els estatuts estableixin o, a manca d'aquest o d'acord, segons el que el batlle determini.

## **Capítol VIII**

## **De la dissolució, la liquidació i l'extinció**

### **Secció 1a. De la dissolució**

#### **Article 85. Causes de dissolució**

(1) L'extinció de les societats anònimes i de responsabilitat limitada s'inicia amb la dissolució de la societat que n'obre la seva liquidació i es produeix quan concorre alguna de les causes previstes a la Llei o als estatuts.

(2) Les societats anònimes i de responsabilitat limitada es dissolen de ple dret, transcorregut el termini de durada pel qual es van constituir. La pròrroga no té efectes si l'acord corresponent es presenta al Registre de Societats després d'aquest termini.

(3) En cas que, en compliment d'una Llei, el capital de la societat hagi de quedar per sota del capital mínim exigít, la societat es dissol de ple dret sempre que no posi remei a aquesta situació, com a alternativa a la seva dissolució, en el termini de dos mesos a partir de la inscripció de la reducció de capital en el Registre de Societats.

(4) Les societats anònimes i de responsabilitat limitada també es dissolen de ple dret quan se'n procedeix a liquidar el patrimoni en un procediment concursal. Res no impedeix que el batlle pugui declarar la dissolució de la societat abans d'aquest moment i en el procediment concursal.

(5) La junta general pot acordar, en qualsevol moment, la dissolució de la societat, amb els requisits que s'estableixen per a la modificació dels estatuts, i, de manera particular, ha d'adoptar aquest acord quan concorri alguna de les circumstàncies següents:

(a) La conclusió de l'activitat o de les activitats que integren l'objecte social de la societat.

(b) La impossibilitat de realitzar el fi social.

(c) La inactivitat de la societat durant un any consecutiu.

(d) El valor del patrimoni net de la societat és inferior a la meitat de la xifra del capital social i no ha estat possible posar remei a la situació.

#### **Article 86. Procediment de dissolució**

(1) En els casos de dissolució de ple dret de la societat, el Registre de Societats ha d'estendre, d'ofici o a instància de qualsevol part interessada, una nota al marge de la inscripció en què s'expressi que la societat queda dissolta.

(2) En els altres casos de dissolució de la societat, sempre que la seva situació patrimonial no obligui a sol·licitar la declaració de concurs, els administradors han de convocar la junta general per adoptar l'acord de dissolució o, si escau, les mesures adequades per evitar la dissolució, en el termini de dos mesos, comptadors des del moment en què coneguin la concurrència de la causa de dissolució o en què no l'hagin pogut desconèixer.

(3) En cas que la junta general no adopti cap acord, els administradors han d'instar la dissolució judicial de la societat en el termini de dos mesos, comptadors des del dia previst per a la celebració de la junta, si aquesta no s'ha celebrat, o de la seva celebració efectiva, si no es posa remei a la situació. En aquestes mateixes circumstàncies, qualsevol part interessada pot instar la dissolució judicial de la societat. En tot cas, el batlle pot atribuir a la societat un període màxim de sis mesos per regularitzar la situació.

(4) Els administradors que no convoquin la junta general, o no instin la dissolució judicial de la societat, han de respondre solidàriament i amb la societat dels deutes socials posteriors a la concurrència de la causa de dissolució.

#### **Article 87. Títol inscribible**

La inscripció de la dissolució de la societat, llevat dels casos en què es preveu la dissolució de ple dret, s'ha de practicar per mitjà d'escriptura pública o de la certificació o la còpia legalitzada de la sentència ferma que hagi declarat la dissolució de la societat.

**Article 88. Reactivació de la societat dissolta**

La junta general pot acordar reactivar la societat dissolta, sempre que hagi desaparegut la causa de dissolució i que no s'hagi iniciat el pagament de la quota de liquidació als socis. L'acord de reactivació s'ha d'adoptar amb els requisits que s'estableixen per a la modificació dels estatuts.

**Article 89. Cessió global de l'actiu i el passiu**

(1) La junta general pot, en el mateix moment en què acorda la dissolució de la societat, acordar també simultàniament la cessió global del seu actiu i el seu passiu a un o a diversos socis o a tercers, fixar-ne les condicions i garantir el valor de les accions o participacions.

(2) L'acord de cessió global d'actiu i passiu s'ha de publicar en un diari de gran circulació al Principat i ha d'indicar el dret d'oposició que correspon als creditors de la societat cedent i als dels cessionaris.

(3) Els creditors de la societat cedent i els dels cessionaris es poden oposar a la cessió d'acord amb el que estableix l'article 68 (1), si no se satisfà o no es garanteix el pagament dels seus crèdits.

(4) Amb la inscripció de l'escriptura pública d'extinció de la societat cedent al Registre de Societats es produeix la transmissió en bloc i a títol universal del seu patrimoni. A l'escriptura, els liquidadors han de manifestar si hi ha hagut oposició dels creditors i, si és el cas, l'import dels crèdits i de les garanties que s'hagin atorgat.

(5) Res no impedeix que la cessió global d'actiu i passiu s'acordi en el si del procediment de liquidació.

**Secció 2a. De la liquidació****Article 90. Període de liquidació**

(1) L'obertura de la liquidació de la societat no n'afecta la personalitat jurídica i, en conseqüència, les disposicions d'aquesta Llei són aplicables sempre que siguin compatibles amb el règim de liquidació. De manera particular, són aplicables les disposicions relatives a la junta general i a la integritat patrimonial de la societat.

(2) Mentre dura l'estat de liquidació, la societat ha de fer constar, en la seva denominació, l'expressió "en liquidació". El Govern, a instància del ministeri al qual estigui adscrit el Registre de Societats, ha d'ordenar que es publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* un avís en el qual ha de constar que la societat es troba "en liquidació".

**Article 91. Nomenament de liquidadors i durada**

(1) Amb l'obertura de la liquidació, els administradors de la societat es converteixen en

liquidadors si els estatuts no estableixen una altra cosa.

(2) Els estatuts poden establir regles particulars de nomenament dels liquidadors, com també el nomenament de liquidadors suplents.

(3) Els liquidadors exerceixen el càrrec de manera indefinida. Els estatuts poden fixar un període concret per a l'exercici del càrrec i l'eventual reelecció.

(4) Els liquidadors poden ser cessats en qualsevol moment per acord de la junta general, encara que aquest punt no figuri a l'ordre del dia de la convocatòria, i sense necessitat d'acreditar la concurrència d'una causa justa. No obstant això, si transcorreguts tres anys des de l'obertura de la liquidació, els liquidadors no han presentat el balanç de liquidació, qualsevol persona amb interès legítim pot sol·licitar al batlle la separació dels liquidadors. El batlle n'ha d'acordar la separació si la dilació no està justificada, nomenar els liquidadors que consideri oportuns i fixar-ne el règim d'actuació.

**Article 92. Representació**

(1) La representació de la societat en estat de liquidació correspon als liquidadors. Si els estatuts no disposen una altra cosa, la representació l'exerceixen els liquidadors de manera solidària.

(2) El poder de representació dels liquidadors comprèn tots els actes i les activitats necessaris per a la liquidació de la societat.

**Article 93. Règim jurídic dels liquidadors**

Són aplicables als liquidadors les normes que aquesta Llei estableix per als administradors en allò no previst i que no contravingui el que aquesta secció estableix.

**Article 94. Balanç de dissolució i deures de comptabilitat**

(1) Els liquidadors han de formular un inventari i un balanç de la societat referit al dia de la dissolució. L'inventari i el balanç els ha d'aprovar la junta general.

(2) El procediment de liquidació no exonera la societat del compliment dels deures de comptabilitat. De manera particular, ha d'informar de les operacions i dels resultats de la liquidació.

**Article 95. Operacions de liquidació**

Els liquidadors han de realitzar les operacions de liquidació necessàries i adequades per a l'extinció ordenada de la societat, mitjançant la pràctica de la liquidació patrimonial i la divisió del patrimoni resultant entre els socis.

**Article 96. Balanç final de liquidació**

(1) Una vegada acabades les operacions de liquidació, els liquidadors han de presentar un balanç final de liquidació, amb un informe sobre les operacions realitzades i una proposta de distribució entre els socis del patrimoni resultant, perquè la junta general els aprovi.

(2) L'acord d'aprovació del balanç final de liquidació el poden impugnar els socis que no hi hagin votat a favor, a partir dels dos mesos de la seva adopció. La impugnació de l'acord suspèn el procediment de liquidació.

**Article 97. Quota de liquidació**

(1) El dret dels socis a la quota de liquidació és proporcional a la seva participació en el capital de la societat, si els estatuts no disposen una altra cosa.

(2) El pagament de la quota de liquidació es pot fer en efectiu o en espècie, si els interessats ho consenten. Els estatuts poden preveure a favor d'algun o d'alguns socis que la quota de liquidació se satisfaci mitjançant la restitució d'aportacions no dineràries o l'atribució d'altres béns de l'actiu de la societat. En aquest cas, els liquidadors han de vetllar perquè els drets econòmics de la resta de socis quedin tutelats adequadament.

La quota de liquidació no es pot pagar fins que no s'hagi satisfet els creditors de la societat, o se'ls garanteixi la satisfacció.

**Secció 3a. De l'extinció****Article 98. Escriptura pública d'extinció**

(1) Per a l'extinció de la societat, els liquidadors han d'atorgar una escriptura pública en què manifestin que l'acord d'aprovació del balanç final de liquidació és ferm, que s'ha satisfet els creditors de la societat, o se'ls ha garantit la satisfacció, i que s'ha satisfet la quota de liquidació a tots els socis, o se n'ha consignat l'import.

(2) En el cas de cessió global d'actiu i passiu, els administradors o els liquidadors han de manifestar en l'escriptura si hi ha hagut oposició dels creditors i, en aquest cas, l'import dels seus crèdits i de les garanties que la societat hagi atorgat.

(3) A l'escriptura pública, s'hi han d'afegir el balanç final de liquidació i la relació dels socis, en la qual han de constar la seva identitat i la quota de liquidació que cadascun d'ells ha satisfet.

**Article 99. Cancel·lació de la societat**

Amb la inscripció de l'escriptura pública d'extinció de la societat en el Registre de Societats, la inscripció de la societat queda cancel·lada i aquesta extingida, amb la qual cosa perd la personalitat

jurídica i els liquidadors cessen en l'exercici del càrrec.

**Article 100. Actius i passius sobrevinguts**

(1) Amb l'aparició d'actius i/o passius de la societat extingida, els qui n'havien estat els liquidadors recuperen les seves funcions i poden actuar de nou en la seva representació. No obstant això, poden ser substituïts pel batlle, a sol·licitud d'una persona, interessada si no estan en situació de fer-ho, o si no ho fan en un temps raonable.

(2) Si apareixen actius de la societat extingida, s'han d'atribuir als antics socis en proporció a la seva quota de liquidació. Si n'apareixen deutes, els socis n'han de respondre solidàriament fins al límit de la seva quota de liquidació.

**Disposició addicional**

Les societats que en entrar en vigor d'aquesta Llei no estiguin constituïdes o no es constitueixin com a societats anònimes o de responsabilitat limitada i que tinguin per objecte la producció o l'intercanvi de béns o de serveis per al mercat es consideren societats col·lectives i es regeixen per les disposicions del dret romà aplicables a les societats, si bé tots els seus socis responen solidàriament i il·limitadament del compliment dels deutes socials de forma subsidiària respecte de la societat.

**Disposicions transitòries****Primera**

(1) Les disposicions de les escriptures i dels estatuts de les societats que s'oposin a allò que aquesta Llei disposa deixaran de produir efectes des que aquesta entri en vigor.

(2) En el termini de sis mesos, a comptar des de la data de publicació d'aquesta Llei en el BOPA, les societats anònimes i de responsabilitat limitada han d'adaptar els seus estatuts a aquesta Llei quan contradiguin els seus preceptes.

(3) Les societats han de presentar l'escriptura de modificació dels estatuts per tal d'adaptar-se a aquesta Llei al Registre de Societats, en el termini previst a l'apartat anterior.

(4) Transcorregut el termini establert a l'apartat segon d'aquesta disposició, els administradors de les societats anònimes i de responsabilitat limitada que no hagin adaptat els seus estatuts a aquesta Llei responen solidàriament i amb la societat dels deutes socials.

**Segona**

L'establiment als estatuts del procediment per fixar el valor de reemborsament de les accions o

participacions en els casos previstos als articles 82 i 84 d'aquesta Llei requereix el consentiment individual de tots els socis.

### Tercera

L'obligació d'auditoria dels comptes anuals prevista a l'article 72 d'aquesta Llei no és exigible fins a l'aprovació i l'entrada en vigor de la Llei d'auditoria.

### Disposició final

#### Primera

La modificació dels llindars monetaris establerts en l'apartat primer de l'article 72 només es pot efectuar en la Llei que aprova el pressupost del Principat.

#### Segona

La present Llei entra en vigor als sis mesos de la seva publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

### Disposició derogatòria

Queda derogat el *Reglament de societats mercantils*, aprovat pel Consell General en la sessió del 19 de maig de 1983, excepte en relació amb les normes d'inversió estrangera i fins a l'entrada en vigor de la Llei d'inversions estrangeres, i totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a allò que aquesta Llei estableix.

Andorra la Vella, 28 de juny de 2006

### Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 4 de juliol, sota el títol **Projecte de llei de suspensió cautelar i temporal d'atorgament de tot tipus de contractes d'aprofitament compartit i per torn de béns immobles** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## Projecte de llei de suspensió cautelar i temporal d'atorgament de tot tipus de contractes d'aprofitament compartit i per torn de béns immobles

### Exposició de motius

Des que a partir dels anys 1960 van aparèixer en l'àmbit del turisme les anomenades "pòlisses d'estiu", que atribuïen als seus beneficiaris el dret de gaudir d'un allotjament de vacances per a períodes fixos o variables, han proliferat els contractes relatius a l'adquisició d'un dret d'utilització de pisos, apartaments o locals en règim de temps compartit que desborda l'explotació turística d'immobles. Les fórmules emprades a Andorra són diverses i els termes per definir aquest tipus de contractes s'utilitzen sovint de forma impròpia. A vegades s'anomenen indègudament contractes de multipropietat, altres vegades contractes d'ús i aprofitament en temps compartit (traducció al català de la forma anglesa *timesharing*), o bé d'aprofitament per torn, d'ocupació turística per setmanes o per mesos, d'arrendament múltiple de llarga durada, entre d'altres.

Des del punt de vista jurídic la figura implica una divisió temporal (per torn) del dret de gaudir d'un bé immoble. El dret pot ser de naturalesa real o bé personal, però és sempre per una durada relativament llarga (que pot anar fins a cinquanta anys o més) i comporta la facultat d'utilitzar, usar o fruir privativament d'un bé immoble durant un període determinat de l'any, que habitualment és d'una setmana però que pot ser superior o inferior.

Al Principat d'Andorra aquest tipus de contractes s'han anat introduint i realitzant fins ara partint del principi de llibertat contractual vigent, en absència d'un marc legislatiu adequat a aquest tipus d'activitat i de pràctica contractual com a garantia de l'efectiu gaudiment de cada dret i també de la protecció dels adquirents, consumidors, usuaris turístics o d'altres.

La situació creada per aquest fenomen, la seva complexitat, el seu caràcter transnacional i la manca d'una legislació adequada han generat abusos, irregularitats i fins i tot frau dels quals són víctimes els adquirents, consumidors o usuaris. En aquest sentit, l'informe de la Comissió Europea (Direcció General de Sanitat i Protecció dels Consumidors) SEC (1999) sobre l'aplicació de la Directiva 94/47/CE, del 26 d'octubre de 1994, del Parlament Europeu i del Consell, relativa a la protecció dels adquirents pel que fa a determinats aspectes dels contractes d'adquisició d'un dret d'utilització d'immobles en règim de temps compartit, ja posava en relleu les dificultats que sorgeixen en la

transposició de la Directiva als diferents estats membres de la Unió Europea i els problemes a què s'enfronten els particulars (usuaris turístics i d'altres) en llurs relacions amb els cessionaris, venedors o promotors de contractes relatius al dret d'utilització d'immobles en règim de temps compartit.

La complexitat i la naturalesa d'aquest tipus de contractes obliguen a un tractament especialment acurat i prudent en l'elaboració de la legislació que els ha de regir; d'altra banda, la preocupant evolució del sector, amb els abusos, irregularitats i frauds constatats, aconsella l'adopció immediata d'una mesura de suspensió cautelar d'aquest tipus de contractes mentre no hagi estat aprovada la legislació corresponent. Com a dret i principi econòmic i social del capítol V del títol II de la Constitució, d'acord amb l'article 40 de la Constitució la seva regulació i/o suspensió s'ha de dur a terme per llei.

Pels motius exposats, el Consell General aprova la Llei següent:

#### Article únic

Se suspèn cautelarment i temporalment, fins a l'aprovació de la llei que els reguli, l'atorgament de tot tipus de contractes d'aprofitament compartit i per torn de béns immobles que atribueixin al seu titular (ja sigui amb caràcter real o personal) el dret d'ocupació, ús o gaudiment exclusiu d'un allotjament susceptible d'utilització independent durant un temps determinat i específic de cada any, ja sigui en forma de contracte o escriptura de multipropietat, d'ús i aprofitament en temps compartit (*timesharing*), o bé d'aprofitament per torn, d'ocupació turística per setmanes o per mesos, d'arrendament múltiple de llarga durada i similars.

En els mateixos termes expressats, resta suspesa també l'autorització per constituir societats mercantils que compreguin aquest objecte i la inscripció al Registre de Comerç i Indústria d'aquest tipus d'activitats.

#### Disposició derogatòria

Resten derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que estableix aquesta Llei.

#### Disposició final

Aquesta Llei entra en vigor el mateix dia de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Andorra la Vella, 20 de juny del 2006

#### Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 4 de juliol, sota el

títol **Projecte de llei de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General

## Projecte de llei de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA

#### Exposició de motius

Després de dècades d'intens i sostingut creixement, l'activitat turística és en l'actualitat un dels sectors productius determinants de l'economia andorrana, atès que té un pes específic fonamental en els directament relacionats (hoteleria, restauració, agències de viatges...) i en els altres amb què, de manera indirecta, manté una relació estreta (compres, activitats esportives, oferta cultural...). Aquest desenvolupament turístic és un factor clau perquè Andorra mantingui els nivells de qualitat de vida i benestar desitjables.

La creixent competència de productes i destinacions turístiques obliga totes les institucions i entitats amb competències en el disseny i la implementació de les polítiques i estratègies turístiques a desenvolupar un esforç cada cop més intens per mantenir i, en la mesura que sigui possible, incrementar els seus nivells de competitivitat per mantenir, d'aquesta manera, la seva aportació a l'economia productiva del país.

Efectivament, enfront del model clàssic d'organització pública en turisme que establia les seves competències sobre la base del repartiment bàsic entre les matèries derivades directament de la potestat administrativa (ordenació, inspecció, disciplina, autorització, classificació...) i altres emmarcades en el paraigua conceptual de la promoció turística (publicitat, promoció, assistència a fires...), la realitat del mercat turístic actual ens mostra un nivell de complexitat i d'especialització al qual difícilment es pot donar una resposta adequada

amb l'indicat model d'organització pública en turisme.

La globalització del mercat turístic, l'augment d'exigència constant de la demanda turística, l'aparició i consolidació de les noves tecnologies com a canals de comunicació i distribució, la contínua aparició de nous productes i destinacions competidores, l'increment de l'oferta de transport aeri, entre d'altres factors, exigeixen un nou enfocament a l'hora de gestionar la política turística d'una destinació turística.

De manera ineludible, aquest nou enfocament exigeix necessàriament el desenvolupament d'instruments de gestió més àgils i dinàmics a fi de permetre als gestors públics l'adaptació contínua i sistemàtica als canvis i variacions que té un sector tan dinàmic com el turisme i, d'aquesta manera, assolir avantatges competitius que coadjuvin eficientment en el procés de creació i comercialització dels diversos productes que integren les destinacions turístiques, com es va posar en relleu de manera clara en el Pla de màrqueting turístic d'Andorra 2005-2010 elaborat pel Govern amb la participació de totes les entitats i institucions concernides pel desenvolupament turístic d'Andorra.

er tant és responsabilitat de l'Estat, en un país amb clara vocació turística com és el cas d'Andorra, afrontar aquesta nova realitat del mercat turístic, i desenvolupar els instruments de gestió pública més adequats, d'una banda, per incrementar l'eficiència i la coordinació, tant entre les diverses administracions públiques amb competències en el disseny i la implementació de les polítiques i estratègies turístiques, com entre aquestes i el sector privat; i d'altra banda, facilitar la comercialització entre l'oferta turística del país i la seva demanda turística.

En aquest context, es pot constatar que tots els països i regions en els quals el turisme té un gran pes dins l'economia han desenvolupat en els respectius àmbits d'actuació la posada en marxa d'instruments públics de gestió, els quals, sota diversos models jurídics –societats anònimes, ens de dret públic, organismes autònoms, etc.– permeten dotar-se de l'agilitat i l'eficiència que l'actual mercat turístic requereix, i ensems garanteixen els nivells de control i de seguretat jurídica pels quals tota institució pública ha de vetllar.

Per tot això el Consell General, conscient de la necessitat de prendre les mesures necessàries que ajudin a mantenir la posició de lideratge que Andorra ocupa actualment dins del context mundial, assolit després d'anys d'esforç i d'implicació tant del sector públic com del sector privat del país, creu imprescindible la creació d'un instrument de

gestió destinat a aquesta missió, atès que l'actual estructura i les funcions del Ministeri de Turisme han estat àmpliament ultrapassades per la mateixa realitat del mercat turístic nacional i internacional.

Així, la creació d'una societat pública de l'Administració general es manifesta com la fórmula idònia per assolir, d'una banda, els avantatges competitius derivats de la gestió de les diverses matèries relacionades amb l'activitat turística –qualitat, eficiència, màrqueting, innovació, coneixement especialitzat, etc.–, i d'altra banda, la imprescindible vinculació a l'organització pública, el Govern del país, al qual d'acord amb l'article 72 de la Constitució correspon la direcció de la política nacional i internacional d'Andorra en el marc d'aquestes funcions.

La Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996, preveu, com una forma privada de gestió de l'empresa pública, la societat pública. D'acord amb l'article 4 d'aquesta Llei, són societats públiques les societats mercantils la participació en el capital de les quals per part de les entitats constitutives de l'Estat andorrà –siguin generals o parroquials– sigui majoritària o suficient per tenir-ne el control; segons el que disposa aquest mateix article 4, l'actuació de les societats públiques es desenvolupa d'acord amb les normes del dret privat, sense perjudici de romandre sotmesa al control financer en els termes establerts per l'article 39 i concordants de la mateixa Llei.

L'estructuració a través d'una societat pública de l'Administració general apareix com la fórmula o sistema més adequat per portar a terme les tasques que l'Administració pública assumeix en l'àmbit turístic en general, inclosa l'organització de la xarxa d'oficines nacionals i estrangeres que permetin millorar la competitivitat turística del Principat d'Andorra, i obtenir més agilitat, flexibilitat, rapidesa i eficiència per la via d'ajustar l'activitat al dret privat i sostreure-la de les rigideses i formalitats més grans que presenta el règim juridicoadministratiu. En tot cas, però, quedaria sotmesa al control financer establert en l'article 39 i concordants de la Llei general de les finances públiques.

L'article 2d) de la Llei general de les finances públiques estableix una reserva de llei que disposa que cal aprovar per llei la creació, la modificació estatutària i l'extinció d'entitats parapúbliques o de dret públic i de societats amb participació de l'Administració general.

Aquest és l'objecte de la present Llei de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA, amb el contingut següent:

**Article 1**

La present Llei té per objecte la creació de la societat pública Andorra Turisme, SA sota la forma jurídica de societat per accions o anònima per portar a terme les activitats que constitueixen el seu objecte social.

**Article 2**

L'actuació de la societat es desenvolupa d'acord amb les normes del dret privat i ha de subjectar la seva organització, la seva activitat i el seu règim de funcionament als estatuts annexos a aquesta Llei i està sotmesa al control financer en la forma que estableix la Llei general de les finances públiques.

**Article 3**

La societat pública Andorra Turisme, SA recull en els seus estatuts socials les circumstàncies següents:

(a) Constitueix el seu objecte social:

La definició, la implementació i el control d'accions de màrqueting turístic d'Andorra amb l'objectiu d'assolir la millora constant de la seva competitivitat com a destinació turística i, en conseqüència, mantenir i incrementar la seva aportació econòmica al producte nacional brut.

Així, són àmbits preferencials de la seva competència la realització d'accions tant en l'àmbit intern del país com en l'extern que tinguin relació directa o indirecta amb la cadena de valor del producte turístic Andorra i, molt especialment, en matèria de:

- Creació de producte turístic.
- Comercialització del producte turístic.
- Qualitat i innovació aplicada al sector turístic.
- Gestió del coneixement especialitzat en turisme.
- Creació i gestió de xarxes d'informació turística.
- Coordinació i eficiència de la cadena de valor turística d'Andorra.

La societat estableix relacions i acords de col·laboració, contractes o convenis en l'àmbit de les seves funcions amb tota mena d'ens, entitats i organismes públics i privats, nacionals o estrangers, relacionats amb temes turístics.

També és objecte de la societat tota altra activitat accessòria o complementària a l'objecte principal indicat que tendeixi al seu millor desenvolupament.

(b) El capital fundacional de la societat és de cent mil euros (100.000 €) dividit en cent accions (100) de mil euros (1.000 €) cadascuna.

En qualsevol cas, la participació de l'Estat, a través del Govern, en el capital social d'Andorra Turisme, SA ha de ser sempre com a mínim del 52 per 100.

(c) La Junta General d'Accionistes és l'òrgan d'expressió de la voluntat social. Tots els socis, inclosos els dissidents, queden sotmesos als acords de la Junta General, sense perjudici que puguin impugnar-los en la forma prevista pel Reglament de societats mercantils.

(d) El Consell d'Administració és l'òrgan de gestió, d'administració i de representació de la societat i d'execució dels acords socials. Està compost com a mínim per sis membres i com a màxim per deu, amb un president, un vicepresident i un secretari.

Formen part del Consell d'Administració, en tot cas, com a designades en representació del 52% de les accions que necessàriament han de pertànyer al Govern, les persones següents i amb els càrrecs següents:

- President: el ministre titular de Turisme.
- Vicepresident: el ministre titular de Finances.
- Secretari: la persona que designi el titular de Turisme.
- Els tres consellers següents:
  - Un representant del Departament de Cultura.
  - Un representant del Departament de Medi Ambient.
  - Un representant del Departament de Patrimoni Natural.

El 48% d'accions restants poden designar directament els quatre membres restants del Consell d'Administració mitjançant l'agrupació voluntària d'accions en les condicions fixades pels estatuts.

El gerent de la societat assisteix a les reunions del Consell d'Administració amb veu però sense dret de vot. Hi assisteixen també, sense dret de vot, els assessors que el mateix Consell d'Administració estimi necessaris.

(e) El gerent és nomenat i destituït lliurement pel Consell d'Administració. El règim jurídic de la seva relació de treball és contractual, regulada per la normativa laboral i les particularitats derivades del seu contracte de treball de direcció o càrrec de confiança, el qual per la seva pròpia naturalesa no pot estar subjecte a una limitació estricta de la jornada de treball.

(f) A més de les causes que es determinen en el Reglament de societats mercantils, en la legislació laboral i mercantil i en la normativa d'aplicació restant, el càrrec de gerent és incompatible amb qualsevol càrrec públic tant electiu com de designació, i també ho és amb qualsevol tipus de vinculació amb altres serveis o empreses públiques o privades relacionades amb l'activitat turística. Si es produeix una causa d'incompatibilitat, han d'exigir-se al gerent les responsabilitats que corresponguin.

(g) El règim jurídic del personal és el previst a la normativa laboral de caràcter general vigent a cada moment al Principat d'Andorra.

#### Article 4

La societat pública Andorra Turisme, SA disposa per al compliment del seu objecte social del patrimoni i els recursos que el Govern hi adscriu i dels que obtingui en el futur amb l'exercici de la seva activitat.

#### Article 5

1. Andorra Turisme, SA es finança mitjançant els ingressos que obté de l'activitat prevista en el seu objecte social i, si escau, mitjançant subvencions consignades als pressupostos de l'Estat.

Pot concertar operacions de crèdit per atendre les seves necessitats de tresoreria sempre que en el seu conjunt no superin el 35% dels ingressos per operacions corrents de l'exercici anterior.

2. El Consell d'Administració remet al Govern cada any l'avantprojecte de pressupost anual, en el qual han de constar les despeses i els ingressos ordinaris i extraordinaris d'inversió i explotació, per a la seva consideració.

En el pressupost hi han de figurar també, si és el cas, les subvencions necessàries per incloure-les, si escau, dins el projecte de pressupostos generals de l'Estat.

3. Els pressupostos, la comptabilitat i el control financer de la societat se sotmeten a les previsions de la Llei general de finances públiques i a les disposicions concordants i de desplegament.

4. El Consell d'Administració ha de trametre cada any al Govern, per al seu control, els documents següents:

- La liquidació del pressupost.
- El balanç i el compte d'explotació corresponent a l'exercici social.
- El compte resum d'operacions comercials.
- Un estat de variació dels fons de maniobra.
- Un quadre de finançament.

#### Disposicions transitòries

##### Primera

S'autoritza el Govern a subscriure i desembossar la totalitat del capital social fundacional de la societat pública Andorra Turisme, SA.

##### Segona

El Govern pot adscriure funcionaris en cde serveis per ocupar el càrrec de gerent i els llocs de treball del personal de la societat pública Andorra Turisme, SA

per un termini màxim de tres anys a comptar de la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei. Els efectes de l'adscripció en comissió de serveis per al(s) funcionari(s) concernit(s) són els establerts per la Llei de la funció pública.

#### Disposicions finals

##### Primera

Es faculta el Govern per dictar les disposicions reglamentàries necessàries per a l'execució, el desenvolupament i l'aplicació d'aquesta Llei.

##### Segona

La present Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Andorra la Vella, 20 de juny del 2006

### 3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

#### 3.2.1 Projectes de llei qualificada

##### Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 14 de juliol del 2006, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 27 de juny, sota el títol **Projecte de llei de modificació de la Llei qualificada 11/2003 de modificació de l'article 7 de la Llei qualificada de transferències als comuns, del 27 de juny** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei qualificada i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 22 de setembre del 2006, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 14 de juliol del 2006

Joan Gabriel i Estany  
Síndic General



## **Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada 11/2003 de modificació de l'article 7 de la Llei qualificada de transferències als comuns, del 27 de juny**

### **Exposició de motius**

La Llei qualificada de transferències als comuns estableix en l'article 7 que les transferències objecte d'aquesta Llei estan destinades a despeses d'inversió. S'establia, però, un import màxim del 15% que podia destinar-se a finançar despeses derivades d'activitats esportives, culturals, socials i de lleure.

Posteriorment, a través de la Llei qualificada 11/2003, aquest percentatge es va augmentar al 30%, ja que aquesta limitació podia reduir els esforços de les administracions comunals cap a l'equilibri financer.

Les modificacions introduïdes per la Llei de modificació de la Llei 10/2003 de les finances comunals, en augmentar l'autonomia financera i la inclusió de l'endeutament com a possible destinació alternativa del percentatge de transferències que abans es podien destinar únicament a despeses d'inversió, permeten mantenir el rigor pressupostari de la Llei original limitant el percentatge destinat a finançar despeses derivades d'activitats esportives, culturals, socials i de lleure al 20%.

### **Article únic**

Es modifica la redacció de l'article únic de la Llei qualificada 11/2003, del 27 de juny, de modificació de l'article 7 de la Llei qualificada de transferències als comuns, que queda redactat de la manera següent:

### **Article únic**

L'article 7 queda modificat de la manera següent:

#### **Article 7**

Les transferències als comuns previstes en la present Llei i objecte de la partida pressupostària corresponent estan destinades al finançament de despeses d'inversió a realitzar a les parròquies corresponents, d'acord amb la Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns, i també a la reducció de l'endeutament.

No obstant això, cada comú podrà destinar com a màxim un 20% de l'import de la transferència a finançar despeses derivades d'activitats esportives, culturals, socials i de lleure.

### **Disposició final**

Aquesta Llei entra en vigor el dia següent de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.





## Butlletí del Consell General

---

Dipòsit legal: And. 262/94  
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €  
Subscripcions: Tel. 877877